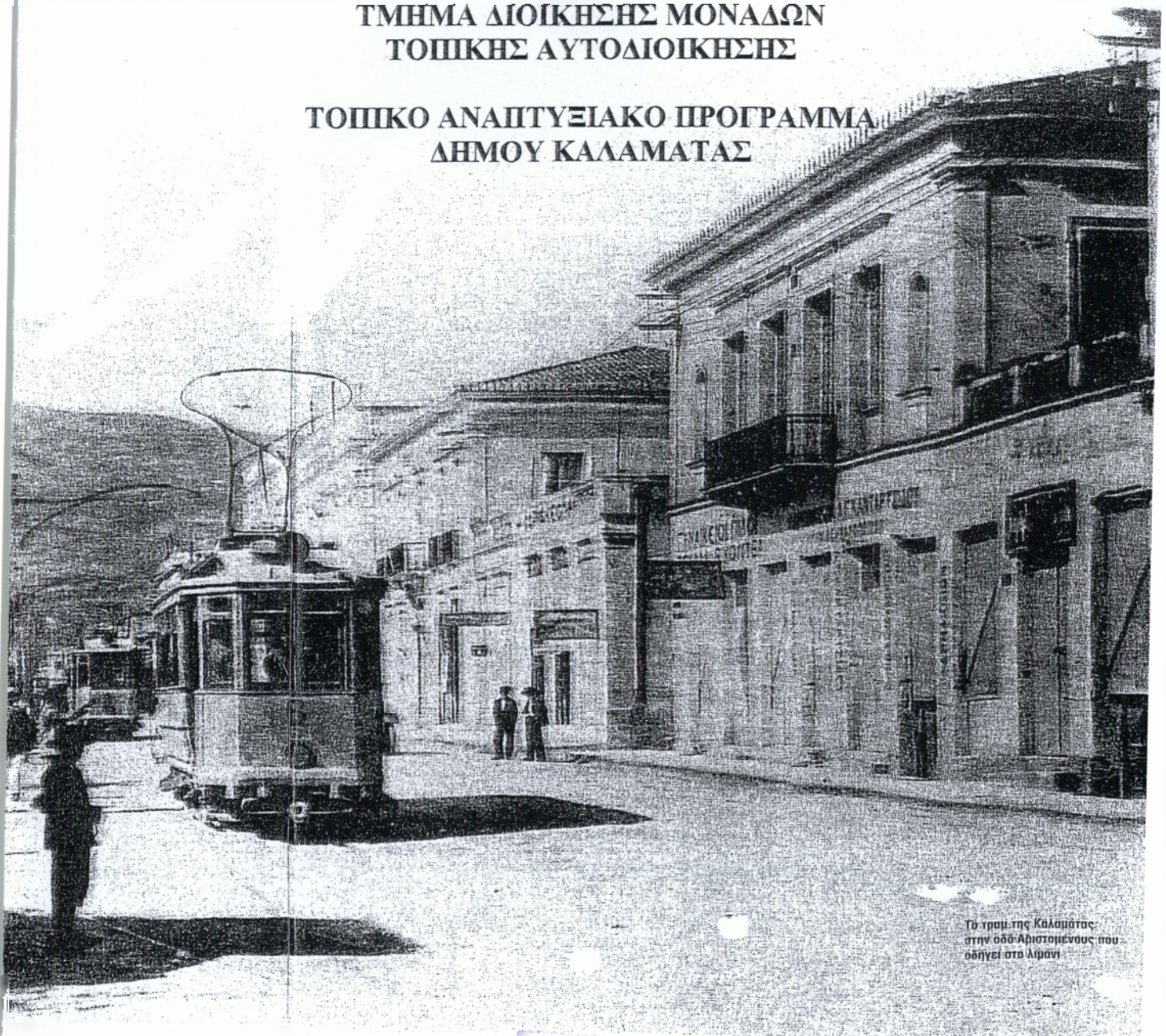
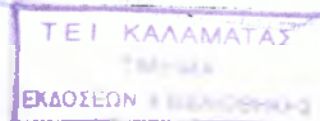

**Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**ΤΟΠΙΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ**

Το τραμ της Καλαμάτας
στην οδό Αριστομένους που
οδηγεί στο λιμάνι

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ

**ΔΕΛΟΥΣΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ
ΞΕΡΑ ΦΑΝΗ**

**ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ**

Πίνακας περιεχομένων

Μέρος Α << Υφιστάμενη κατάσταση >>

Κεφάλαιο 1 ^ο : Εισαγωγή	σελ. 4
Κεφάλαιο 2 ^ο : Η διοικητική ταυτότητα του Δήμου Καλαμάτας	σελ. 9
Κεφάλαιο 3 ^ο : Δημογραφικά χαρακτηριστικά του Δήμου Καλαμάτας	σελ.14
Κεφάλαιο 4 ^ο : Οικονομικώς ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός κατά φύλο και ηλικία	σελ. 20
Κεφάλαιο 5 ^ο : Απασχόληση	σελ. 24
Κεφάλαιο 6 ^ο : Κοινωνικές υποδομές	σελ. 27
Κεφάλαιο 7 ^ο : Αθλητισμός	σελ. 46
Κεφάλαιο 8 ^ο : Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.Κ.)	σελ.52
Κεφάλαιο 9 ^ο : Απορρίμματα	σελ. 65
Κεφάλαιο 10 ^ο : Λειτουργία φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην περιοχή του νέου Ο.Τ.Α.	σελ. 69
Κεφάλαιο 11 ^ο : Πολιτισμός	σελ. 74
Κεφάλαιο 12 ^ο : Συγκοινωνιακή υποδομή	σελ. 81
Κεφάλαιο 13 ^ο : Ρυμοτομία – Πολεοδομία	σελ.86
Πτυχιακή εργασία – Τ.Α.Π. Δήμου Καλαμάτας	σελ. 1

Κεφάλαιο 14° : Πράσινο	σελ. 88
Κεφάλαιο 15° : Κατανομή εσόδων του Δήμου ανάλογα με την πηγή προέλευσης	σελ. 95
Κεφάλαιο 16° : Γεωγραφικά χαρακτηριστικά	σελ. 97
Κεφάλαιο 17° : Χρήσεις γης	σελ. 98
Κεφάλαιο 18° : Τομείς δραστηριότητας	σελ. 100
Κεφάλαιο 19° : Περιβάλλον	σελ. 129
Κεφάλαιο 20° : Γενικά συμπεράσματα υφιστάμενης κατάστασης	σελ. 130

Μέρος Β << Προτεινόμενα έργα ανάπτυξης >>

Κεφάλαιο 21° : Προτεινόμενα έργα	σελ. 134
Κεφάλαιο 22° : Συμπεράσματα	σελ. 150

Α΄ ΜΕΡΟΣ

Υφιστάμενη κατάσταση

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Γενικά

Ένας από τους κύριους λόγους για την κατάρτιση ενός Τ.Α.Π. είναι η αξιοποίηση των περιορισμένων πόρων μιας περιοχής.

Στους περιορισμένους πόρους συμπεριλαμβάνονται : οι άνθρωποι, το κεφάλαιο και οι φυσικοί πόροι. Στην προσπάθεια για αξιοποίηση λαμβάνονται υπ' όψιν και οι κάθε είδους περιβαλλοντικοί περιορισμοί.

Σήμερα μια περιοχή μπορεί να αποκτήσει και να διατηρήσει μια αυτοτροφοδοτούμενη αναπτυξιακή πορεία με την άνοδο του γνωστικού επιπέδου του πληθυσμού της, την αποδοτική χρήση των νέων τεχνολογιών, την οργάνωση που θα ανταποκρίνεται σε όλα αυτά και θα ευνοεί την ανάπτυξη των τμημάτων εκείνων της κοινωνίας που, παρά τη δυναμική τους, βρίσκονται σήμερα παραγκωνισμένα σε δομές χαμηλής ή και μηδενικής παραγωγικότητας.

Αυτή την αναπτυξιακή πορεία έχει στόχο να βοηθήσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση, μέσα από την εκπόνηση Τοπικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων.

Το Τ.Α.Π. δεν μπορεί να δώσει λύση σε κάθε πρόβλημα που απασχολεί έναν δήμο, αλλά ιεραρχεί προβλήματα και καθορίζει προτεραιότητες. Έτσι γίνεται δυνατή η αποτελεσματική αντιμετώπισή τους.

Σημαντική είναι επίσης η συμβολή ενός Τ.Α.Π. στο συντονισμό διάφορων φορέων για την επίλυση σημαντικών προβλημάτων.

Σε αρκετές περιπτώσεις κοινά προβλήματα απασχολούν πολλούς όμορους δήμους και η αντιμετώπισή τους επιβάλλεται να γίνει συντονισμένα από όλους τους ενδιαφερομένους φορείς. Οι μονομερείς ενέργειες δεν μπορούν να επιλύσουν τα προβλήματα αλλά αντίθετα τα περιπλέκουν κάνοντας τα ακόμα δυσκολότερα στην επίλυσή τους.

Το Τ.Α.Π. περιλαμβάνει τόσο τη φάση της διάγνωσης και του σχεδιασμού όσο και την φάση της υλοποίησης και αξιολόγησης.

Πτυχιακή εργασία – Τ.Α.Π. Δήμου Καλαμάτας

Είναι ένα σύνολο διαδικασιών , τεχνικών , κοινωνικών, πολιτικών, που θέτει σε λειτουργία μηχανισμούς λήψης αποφάσεων και αξιοποίησης του τοπικού ανθρώπινου δυναμικού. Οι διαδικασίες αυτές λειτουργούν παλινδρομικά, βελτιώνοντας την ποιότητα , ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του προγραμματισμού.

Το Τ.Α.Π. λοιπόν εξελίσσεται σε μια διαρκή διαδικασία παρέμβασης για την διαμόρφωση των αναπτυξιακών τάσεων της περιοχής.

Βασικές προϋποθέσεις για την επιτυχία του Τοπικού Αναπτυξιακού Προγράμματος είναι :

- Η στήριξη στην τοπική πραγματικότητα. Η τοπική ανάπτυξη προϋποθέτει ότι λαμβάνονται υπόψη οι συγκεκριμένες ανάγκες της περιοχής και δεν εφαρμόζονται ήδη έτοιμες λύσεις. Οι πολιτικές που επιλέγονται έχουν σαν στόχο την στήριξη και ανάπτυξη των Τοπικών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων στα πλαίσια που διαμορφώνονται από την συναίνεση των Τοπικών φορέων.
- Η καλλιέργεια της πεποίθησης στους τοπικούς φορείς ότι είναι ικανοί να αναλάβουν το σχεδιασμό της ανάπτυξης της περιοχής τους. Τότε μόνο η κινητοποίηση των Τοπικών φορέων για την υλοποίηση ενός Τ.Α.Π. μπορεί να είναι ουσιαστική.
- Η ανάπτυξη κοινωνικού διαλόγου, συναίνεσης και συνεργασίας των Τοπικών φορέων. Η επιτυχία ενός Τ.Α.Π. εξαρτάται κυρίως από την συλλογική υιοθέτηση και υποστήριξή του.
- Η συνεχής συνεργασία με κεντρικούς φορείς για τον συντονισμό με ευρύτερα προγράμματα, για την αξιοποίηση της ειδικής γνώσης και εμπειρίας τους και για την παραγωγική Τοπική εκμετάλλευση πόρων που διαθέτουν αυτοί οι φορείς.

Η δομή της εργασίας λαμβάνει υπόψη τον ευρύτερο οικονομικό και κοινωνικό χώρο. Για τον λόγο αυτό επιλέχθηκε η παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης κατά τομέα και όχι κατά δήμο. Με τον τρόπο αυτό φαίνονται τα προβλήματα και οι δυνατότητες για την περιοχή μελέτης, ανεξάρτητα από την διοικητική διαίρεση κατά δήμους.

1.2. Σκοποί του Τ.Α.Π.

Ένα Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα, με βάση τη διάγνωση των προβλημάτων της περιοχής την οποία αφορά έχει τους εξής σκοπούς :

- Να αξιοποιήσει τα συγκεκριμένα πλεονεκτήματα της περιοχής (τοπικοί φυσικοί πόροι, αποκτημένες δεξιότητες π.χ. στη βιοτεχνία, οικοτεχνία, επιστημονικό δυναμικό).
- Να ενθαρρύνει σε όλα τα στάδια, τη συμμετοχή των εκπροσώπων της τοπικής κοινωνίας στη διατύπωση των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων της.
- Να βελτιώσει τον τομέα των υπηρεσιών και του κοινωνικού εξοπλισμού.
- Να αξιοποιήσει τις νέες τεχνολογίες και να εκσυγχρονίσει τον εγκατεστημένο στην περιοχή παραγωγικό εξοπλισμό.
- Να εκμεταλλευτεί τις τοπικές ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Να διευρύνει την παραγωγική βάση της τοπικής οικονομίας.

- Να αυξήσει την απασχόληση και τα εισοδήματα των κατοίκων, μειώνοντας έτσι την ανεργία και συμβάλλοντας στην ομαλότερη κατανομή του εισοδήματος.
- Να συνυπολογίσει στις επιλογές και στις προτάσεις του τον παράγοντα περιβάλλον.
- Να υποδεικνύει τις δυνατές πηγές χρηματοδότησης των έργων και πρωτοβουλιών που θα επιλέγουν.

1.3. Μεθοδολογία εκπόνησης του Τ.Α.Π.

Στόχος της εργασίας αυτής είναι η διαμόρφωση του μεθοδολογικού πλαισίου με τέτοιο τρόπο , ώστε κάθε φάση να αλληλοτροφοδοτείται, να εμπλουτίζεται και να εξειδικεύεται ανάλογα με τις ανάγκες που προέκυπτan κατά την καταγραφή της μελέτης.

Η εκπόνηση της μελέτης του Τ.Α.Π. εξελίχθηκε σε δύο φάσεις :

Στην **πρώτη φάση** έγινε μια σύντομη καταγραφή και επεξεργασία γενικών στατιστικών στοιχείων και πληροφοριών για την περιοχή μελέτης . Η ανάλυση και αξιολόγηση του υλικού αυτού οδήγησε στη διαμόρφωση των πρώτων γενικών εκτιμήσεων για την περιοχή και τον καθορισμό των βασικών αξόνων παρέμβασης.

Στα πλαίσια της πρώτης φάσης πραγματοποιήσαμε επαφές με διάφορους φορείς, οργανισμούς και κρατικές υπηρεσίες, με στόχο την καλύτερη ενημέρωση και πληροφόρηση για τα προβλήματα της περιοχής μελέτης μας.

Στη **δεύτερη φάση**, ύστερα από τον καθορισμό των βασικών αξόνων παρέμβασης έγινε επεξεργασία των αξόνων με ανάλυση ειδικών ζητημάτων και προτάσεις και διατύπωση του προγράμματος δράσης με την εξειδίκευση των προτάσεων, την ιεράρχηση των απαιτούμενων έργων και παρεμβάσεων , τις πιθανές πηγές χρηματοδότησης τους.

1.4. Διαδικασίες εκπόνησης και φορείς υλοποίησης

Για να μην είναι το Τ.Α.Π. μια συνηθισμένη αναπτυξιακή μελέτη που θα αρκεστεί στη θεωρητική αντιμετώπιση των προβλημάτων, θα πρέπει να οργανωθούν οι φορείς, μέσα από τους οποίους θα γίνει δυνατή η υλοποίηση των αποφάσεων που θα ληφθούν. Θεωρούμε ότι η υλοποίηση του συγκεκριμένου Τ.Α.Π. θα είναι δυνατή μόνο αν στηριχθεί στο σύνολο της τοπικής κοινωνίας.

Το Τ.Α.Π. θα πρέπει να στηριχθεί στις εξής βάσεις :

A. Στις Δημοτικές Αρχές της περιοχής και στις υπηρεσίες του δήμου (Τεχνικές, Διοικητικές και Οικονομικές) και στις Δημοτικές Επιτροπές.

B. Στα Τοπικά Συμβούλια και στους λοιπούς τοπικούς φορείς
(Αθλητικοί – Πολιτιστικοί – Επαγγελματικοί Σύλλογοι)

Γ. Σε ομάδες πρωτοβουλίας ατόμων που πιθανών να θέλουν να δραστηριοποιηθούν γύρω από ένα σημαντικό θέμα ή γύρω από το πρόγραμμα συνολικά.

Δ. Σε πιθανούς άλλους νέους φορείς που θα αναλάβουν τη στήριξη και προώθηση του Τ.Α.Π.

Γενικός στόχος ενός Τ.Α.Π. είναι η διερεύνηση των δυνατοτήτων μιας περιοχής ώστε να δοθούν τεκμηριωμένες απαντήσεις στα τοπικά προβλήματα, προωθώντας κάποιες λύσεις που συντελούν άμεσα στην οικονομική , κοινωνική και πολιτιστική αναβάθμιση της περιοχής. Οι αναπτυξιακοί στόχοι εντάσσονται στο βαθμό που αυτοί είναι πραγματοποιήσιμοι σύμφωνα με το ευρύτερο οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο. Το πλαίσιο αυτό έχει καθορισθεί για το σύνολο της χώρας και της ευρύτερης περιφέρειας, όπου εντάσσεται η περιοχή.

Ειδικότερα το Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα στοχεύει :

- Στην ενίσχυση της διαδημοτικής συνεργασίας. Το πρόγραμμα πρέπει να προάγει το πνεύμα συνεργασίας μεταξύ των Ο.Τ.Α. που βρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή που ανήκει η μελέτη που πραγματοποιείται.
- Στην ευαισθητοποίηση των τοπικών φορέων γύρω από το θέμα του σχεδιασμού της τοπικής ανάπτυξης, ώστε να εκφράσουν έμπρακτα την δική τους βούληση και σκέψη.
- Στην παρουσίαση ολοκληρωμένων προγραμμάτων. Οι τοπικές αναπτυξιακές πρωτοβουλίες πρέπει να προωθούν μια ολοκληρωμένη αντιμετώπιση διαφόρων προβλημάτων αφού πρώτα ληφθούν υπόψη όλες οι πιθανές επιπτώσεις (κοινωνικές, οικονομικές, οικολογικές κ.α)
- Στην ανασυγκρότηση του τοπικού κοινωνικού και παραγωγικού ιστού.

2. Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

2.1 Γενικά

Η Καλαμάτα είναι πρωτεύουσα του νομού Μεσσηνίας και της επαρχίας Καλαμάτας. Με το Νομοσχέδιο « Ι. Καποδίστριας » ο δήμος Καλαμάτας διευρύνθηκε και αποτελείται από τους εξής δήμους και πρώην κοινότητες και τώρα Δημοτικά Διαμερίσματα :

1. Δήμος Καλαμάτας
2. Δ.Δ. Αλαγονίας
3. Δ.Δ. Αντικαλάμου
4. Δ.Δ. Αρτεμισίας
5. Δ.Δ. Βέργας
6. Δ.Δ. Σπερχογείας
7. Δ.Δ. Ελαιοχωρίου
8. Δ.Δ. Καρβελίου
9. Δ.Δ. Λαδά
- 10.Δ.Δ. Λαϊκών
- 11.Δ.Δ. Μικράς Μαντίνειας
- 12.Δ.Δ. Νεδούσης
- 13.Δ.Δ. Πηγών
- 14.Δ.Δ. Ασπροχώματος

2.2 Έδρα του νέου Δήμου :

Έδρα του Δήμου είναι η Καλαμάτα, η οποία είναι χτισμένη στο μυχό του Μεσσηνιακού Κόλπου, κάτω από τον Ταύγετο. Ως πρωτεύουσα του νομού Μεσσηνίας, αλλά και ως η μεγαλύτερη σε πληθυσμό πόλη μέσα στα όρια του νομού, αποτελεί το σημαντικότερο οικονομικό, κοινωνικό, εμπορικό και πολιτιστικό κέντρο

του. Ταυτόχρονα το γεγονός συνδυάζει βουνό και θάλασσα, έχει βοηθήσει την Καλαμάτα να μετεξελιχθεί σε σημαντικό τουριστικό θέρετρο του νομού αλλά και ολόκληρης της Πελοποννήσου.

2.3 Υπηρεσίες:

Οι υπηρεσίες του Δήμου είναι:

- α) Διοικητική : ασχολείται με θέματα διοίκησης
- β) Οικονομική : η οποία ασχολείται με την διαχείριση των οικονομικών θεμάτων του δήμου
- γ) Τεχνική : η οποία ασχολείται με την εκπόνηση ή επίβλεψη μελετών και με την επίβλεψη των έργων που πραγματοποιούνται στο δήμο
- δ) Ύδρευση - Αποχέτευση : Έχει συσταθεί Δ.Ε.Υ.Α.Κ., που ασχολείται με τον τομέα της ύδρευσης και αποχέτευσης του Δήμου.
- ε) Καθαριότητας : η οποία ασχολείται με θέματα καθαριότητας του δήμου
- ζ) Φωτισμού : η οποία ασχολείται με τον φωτισμό

Απασχολούνται 286 συνολικά υπάλληλοι. Οι υπηρεσίες που παρέχει ο Δήμος βρίσκονται σε ικανοποιητικό επίπεδο.

Αν και οι υπηρεσίες και οι παροχές τους είναι ικανοποιητικές, εντοπίζονται κάποιες ελλείψεις οι οποίες μπορούν να αντιμετωπιστούν με προσλήψεις προσωπικού. Συγκεκριμένα στους τομείς της ύδρευσης, φωτισμού και καθαριότητας.

2.4 Προσωπικό του Ο.Τ.Α.

Ο Δήμος σήμερα απασχολεί στην έδρα του συνολικά 286 υπαλλήλους. Οι 214 είναι Δημοσίου Δικαίου, εκ των οποίων οι 21 είναι Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης, οι 16 Τεχνολογικής εκπαίδευσης και οι 61 Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης. Υπάρχει, ακόμα, προσωπικό 74 ατόμων Ιδιωτικού Δικαίου αορίστου χρόνου από τους οποίους 3 είναι Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης, 3 Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, 20 Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και 42 Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης. Στο Δήμο ακόμα εργάζονται 4 άτομα, 3 Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης και 1 Δευτεροβάθμιας.

Οι υπηρεσίες που παρέχουν στους δημότες και η λειτουργία τους ικανοποιεί τις ανάγκες των δημοτών,

Οι ελλείψεις στο Δήμο δεν εντοπίζονται στο διοικητικό προσωπικό αλλά περισσότερο στο εργατοτεχνικό προσωπικό, για την πιο άρτια επάνδρωση των τεχνικών υπηρεσιών του Δήμου. Υπάρχει διάθεση να προβλεφθούν θέσεις για πρακτική άσκηση για το τμήμα Δ.Μ.Τ.Α εφόσον κάποιος σπουδαστής εκφράσει ενδιαφέρον.

Στα υπόλοιπα Δημοτικά Διαμερίσματα υπάρχει αντίστοιχα μια οργανική θέση γραμματέως. Και οι 13 γραμματείς είναι Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

2.5 Τεχνικός εξοπλισμός και οχήματα του Ο.Τ.Α.

Ο μηχανολογικός – τεχνικός εξοπλισμός του νέου Δήμου αποτελείται από :

- 2 μικρά απορριμματοφόρα οχήματα τύπου μύλου($\leq 10m^3$),
- 5 μεγάλα απορριμματοφόρα οχήματα τύπου μύλου ($\leq 10m^3$),
- 1 απορριμματοφόρο όχημα τύπου πρέσας,
- 2 πλυντήρια κάδων,
- 1 σάρωθρο,
- 4 μικρά φορτηγά αυτοκίνητα (ωφέλιμο φορτίο $\leq 10tn$),
- 3 ημιφορτηγά (αγροτικά, κλειστά ή ανοικτά),
- 1 βυτιοφόρο όχημα,
- 2 υδροφόρα οχήματα,
- 1 ελκυστήρα (αγροτικού τύπου),
- 4 φορτωτές,
- 1 φορτωτή – εκσκαφέα (ενδ. Τύπου JCB),
- 1 γερανό καλαθοφόρο και
- 2 ανάμικτες σκυροδέματος.

Όλα αυτά τα οχήματα χρησιμοποιούνται σήμερα από το Δήμο Καλαμάτας. Ο εξοπλισμός αυτός πολλές φορές εξυπηρετεί και όμορους Δήμους για διάφορες ανάγκες τους.

2.6 Εξοπλισμός πληροφορικής

Ο εξοπλισμός πληροφορικής αποτελείται από:

- 33 Η/Υ (οι 30 στο Δήμο Καλαμάτας),
- 6 fax (τα 3 στο Δήμο Καλαμάτας),
- 14 εκτυπωτές (οι 13 στο Δήμο Καλαμάτας),
- 1 plotter (στο Δήμο Καλαμάτας) και
- 6 modem (τα 5 στο Δήμο Καλαμάτας).

Το λογισμικό που χρησιμοποιείτε από τον Δήμο Καλαμάτας είναι επεξεργασία κειμένου, δημοτολόγιο, διαχείριση τελών, μισθοδοσία και GIS. Τα Δημοτικά Διαμερίσματα Ασπροχώματος και Μ. Μαντίνειας χρησιμοποιούν επεξεργαστή κειμένου, δημοτολόγιο και πρόγραμμα διαχείρισης τελών ενώ το Δημοτικό Διαμέρισμα Ελαιοχωρίου χρησιμοποιεί μόνο επεξεργαστή κειμένου.

Ο εξοπλισμός πληροφορικής αξιοποιείται πλήρως αν και εντοπίζονται κάποιες ελλείψεις όπως π.χ. σε φωτοτυπικά μηχανήματα και scanner για την καλύτερη παροχή υπηρεσιών στους δημότες, όπως π.χ. έγγραφα, διατυπώσεις, ανακοινώσεις. Έχει δρομολογηθεί και η εγκατάσταση καινούργιων ηλεκτρονικών υπολογιστών.

2.7 Κτιριακή υποδομή στέγασης του Δήμου Καλαμάτας

Σήμερα η Δημοτική Αρχή, το Δημοτικό Συμβούλιο και οι υπηρεσίες του Δήμου στεγάζονται στο Κεντρικό Δημαρχείο Καλαμάτας (Αριστομένους 28), συνολικής επιφάνειας 500 τ.μ., το οποίο κατασκευάστηκε το 1930. Οι τεχνικές υπηρεσίες του Δήμου στεγάζονται στο κτίριο Τσίγκου, συνολικής επιφάνειας 1000 τ.μ. και κάποιες υπηρεσίες στεγάζονται στο κτίριο πολεοδομίας επιφάνειας 300 τ.μ.

Όλα τα υπόλοιπα Δημοτικά Διαμερίσματα διαθέτουν κοινοτικά καταστήματα τα οποία είναι ιδιόκτητα (εκτός από το κοινοτικό κατάστημα Σπερχογείας)όπως και τα κτίρια που βρίσκονται στην έδρα του Δήμου.

2.8 Συμπεράσματα

2.8.1 Υπηρεσίες - Προσωπικό

Ο Δήμος Καλαμάτας έχει ικανοποιητικό αριθμό προσωπικού. Βέβαια κατά την διάρκεια της έρευνάς μας που κάναμε στον ίδιο τον Δήμο φτάνοντας σε πιο ειδικά ζητήματα διαπιστώσαμε την έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού στην Τ.Α.

Ο Δήμος αντιμετωπίζει πρόβλημα με την ανεύρεση εργατοτεχνικού προσωπικού για τις τεχνικές κυρίως υπηρεσίες όπως καθαριότητας, φωτισμού και ύδρευσης.

Επίσης παρατηρούνται ελλείψεις σε οικονομικούς πόρους. Οι παραπάνω ελλείψεις προβλέπονται να αντιμετωπιστούν με προσπάθεια από την πλευρά του Δήμου για αύξηση των οικονομικών πόρων.

2.8.2 Εξοπλισμός τεχνικός - πληροφορικής

Έλλειψη παρατηρείται και στον εξοπλισμό πληροφορικής όπως ηλεκτρονικοί υπολογιστές, scanner και φωτοτυπικά μηχανήματα. Αυτό όμως το διάστημα γίνετε εγκατάσταση κάποιων νέων μηχανημάτων και έτσι με τον τρόπο αυτό θα είναι ικανοποιημένοι και οι εργαζόμενοι στο δήμο αλλά και οι δημότες.

Στον τομέα της καθαριότητας τα υπάρχοντα μηχανήματα είναι αρκετά παλιά και υπάρχει έλλειψη από μία σκούπα και δύο απορριμματοφόρα.

3. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

3.1 Γενικά

Ο πληθυσμός του Δήμου Καλαμάτας, σύμφωνα με την απογραφή του 1991, φτάνει τους 50.693 κατοίκους. Συγκεκριμένα, ο μόνιμος πληθυσμός του Δήμου θεωρείται ότι είναι 67.370. Σύμφωνα με την απογραφή του 1991 οι κάτοικοι κατανέμονται ανά δημοτικό διαμέρισμα ως εξής:

Δημοτικό Διαμέρισμα	Πληθυσμός απογραφής 1971	Πληθυσμός απογραφής 1981	Μεταβ. % '71-'81	Πληθυσμός απογραφής 1991	Μεταβ. % '81-'91
Δήμος Καλαμάτας	39.462	42.075	+6,6	44.052	+4,7
Δ.Δ. Αλαγονίας	541	406	-24,9	410	+0,98
Δ.Δ. Αντικαλάμου	285	281	-1,4	345	+22,7
Δ.Δ. Αρτεμισίας	291	240	-17,5	339	+41,2
Δ.Δ. Βέργας	896	1060	+18,3	1271	+19,9
Δ.Δ. Σπερχογείας	621	627	+0,96	554	-11,6
Δ.Δ. Ελαιοχωρίου	562	488	-13,2	352	-27,86
Δ.Δ. Καρβελίου	246	211	-14,2	180	-14,7
Δ.Δ. Λαδά	218	192	-11,9	231	+20,3
Δ.Δ. Λαιικών	566	554	-2,12	758	+36,8
Δ.Δ. Μαντινείας	212	301	+41,9	606	+101,3
Δ.Δ. Νεδούσης	229	180	-21,4	206	+14,4
Δ.Δ. Πηγών	142	115	-19	149	+29,3
Δ.Δ. Ασπροχώματος	940	1160	+23,4	1240	+6,9
ΣΥΝΟΛΟ	45.211	47.890	+5,9	50.693	+5,8

Σε περιόδους αιχμής, κυρίως κατά την καλοκαιρινή περίοδο, ο πληθυσμός σχεδόν διπλασιάζεται, φθάνοντας τους 110.000 κατοίκους, περίπου. Αυτό συμβαίνει λόγω του τουριστικού χαρακτήρα του Δήμου.

Ο Δήμος Καλαμάτας εμφανίζει έντονο πληθυσμιακό δυναμισμό. Το '91, ο μόνιμος πληθυσμός του ανέρχεται στο ύψος των 67.370 κατοίκους με μέση πυκνότητα 80,3 κατοίκων ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο.

Όπως παρατηρείτε στον παραπάνω πίνακα, την δεκαετία του '70 ο Δήμος Καλαμάτας αυξάνει ελαφρά τον πληθυσμό του, ενώ την δεκαετία του '80 η αύξηση είναι μεγαλύτερη.

Η μεταβολή του πληθυσμού στο Δήμο κατά την δεκαετία '81-'91 είναι 5.85%.

Ο δυναμισμός αυτός οφείλεται κατά κύριο λόγο στην μεγάλη αναλογία αστικού πληθυσμού (68,5%), συγκεντρωμένου κυρίως στο Πολεοδομικό συγκρότημα της Καλαμάτας.

Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού είναι συγκεντρωμένο στα ημιορεινά διαμερίσματα, ενώ το υπόλοιπο κατανέμετε στα ορεινά και πεδινά όπως φαίνεται αναλυτικά και παρακάτω:

	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ '71	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ '81	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ '91
ΗΜΙΟΡΕΙΝΟ	39.674	42.376	44.658
ΟΡΕΙΝΟ	3.691	3.446	3.896
ΠΕΔΙΝΟ	1.846	2.068	2.139
ΣΥΝΟΛΟ	45.211	47.890	50.693

3.2 Συμπεράσματα στην εξέλιξη του πληθυσμού

Από τα παραπάνω παρατηρούμε πως υπάρχει έντονη αύξηση του πληθυσμού της πόλης της Καλαμάτας καθώς και των Δημοτικών Διαμερισμάτων που βρίσκονται κοντά στην πόλη ή σε παραθαλάσσια περιοχή κυρίως λόγω της έντονης οικοδομικής δραστηριότητας που έχει παρατηρηθεί τα τελευταία χρόνια και λόγω της διεύρυνσης του Σχεδίου Πόλης της Καλαμάτας όπως και των αλλαγών στους όρους δόμησης.

Αντίθετα, στα ορεινά δημοτικά διαμερίσματα παρατηρείται μείωση του πραγματικού πληθυσμού, έστω και αν δε φαίνεται στα στοιχεία της απογραφής, λόγω κυρίως της έλλειψης εργασίας που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι των ορεινών αυτών περιοχών και του άσχημου οδικού δικτύου που καθιστά δύσκολη ή ακόμη και επικίνδυνη την καθημερινή πρόσβαση στις περιοχές αυτές.

Συγκεκριμένα, ο πληθυσμός του Δ.Δ. Καλαμάτας, παρουσιάζει συνεχή και σταθερή αύξηση, 6,6% και 4,7% ανά δεκαετία ελέγχου. Παρά το γεγονός πως τα στοιχεία της απογραφής δεν μπορούν να θεωρηθούν αξιόπιστα, καθώς ο πραγματικός πληθυσμός είναι αρκετά μεγαλύτερος.

Το ίδιο αυξητική παρουσιάζεται η τάση στους πληθυσμούς των παραθαλάσσιων Δημοτικών Διαμερισμάτων, της Βέργας, 18,3 % και 19,9 %, ανά δεκαετία, της Μ.Μαντίνειας, όπου έχουμε και την μεγαλύτερη ποσοστιαία μεταβολή 41,9 % και 101,3 % ανά δεκαετία και αυτό οφείλεται όως και στη Βέργα στην έντονη οικοδομική δραστηριότητα των περιοχών αυτών και την τάση πολλών κατοίκων της πόλης της Καλαμάτας να κατοικήσουν σε περιοχές παραθαλάσσιες μακριά από το αστικό κέντρο. Ένας άλλος σημαντικός λόγος, είναι και οι σεισμοί του 1986, που ώθησαν πολλούς στην κατασκευή μικρών κατοικιών.

Αυξητική είναι και η τάση σε Δημοτικά Διαμερίσματα, πλησίον της Καλαμάτας με πεδινό περιβάλλον όπως τα Δημοτικά Διαμερίσματα, Αντικαλάμου -1,4 % και 22,7 % ανά δεκαετία, των Λαϊκών -2,12 % και 36,8 % ανά δεκαετία και του Ασπροχώματος 23,4 % και 6,9 %.

Αντίθετα, στα Δημοτικά Διαμερίσματα του ορεινού όγκου του Ταυγέτου, παρουσιάζεται μεγάλη πραγματική μείωση του πληθυσμού, άσχετα αν στον πίνακα που παρουσιάζει τα απογραφικά στοιχεία φαίνεται το αντίθετο. Αυτό οφείλεται στην αγάπη

των καταγομένων από τα χωριά αυτά για τον τόπο τους, που τους ωθεί την ημέρα της απογραφής, να βρίσκονται στον τόπο καταγωγής τους και όχι στον τόπο κατοικίας τους. Έτσι, παρατηρούμε τα Δημοτικά Διαμερίσματα, Αλαγονίας -24,9 % και 0,98 % ανα δεκαετία, Αρτεμής -17,5% και 41,2%, Νέδουσας -21,4 και 14,4%, Πηγών -19% και 29,5% Λαδά -11,9% και 20,3% ανά δεκαετία, να εμφανίζουν αυξητικές τάσεις οι οποίες όμως δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

Τα Δημοτικά Διαμερίσματα, Ελαιοχωρίου -13,2 % και -27,86 %, Καρβελίου - 14,2% και -14,7% και Σπερχογείας 0,96 % και -11,6% ανά δεκαετία, παρουσιάζουν συνεχή μείωση του πληθυσμού τους.

Συνολικά τώρα, ο πληθυσμός του Δήμου Καλαμάτας στο σύνολό του παρουσιάζει αύξηση 5,9% από το 1971 στο 1981 και 5,8% από το 1981 στο 1991. Η τάση αυτή του πληθυσμού φαίνεται να συνεχίζεται και κατά την επόμενη δεκαετία, δείχνοντας πως ο Δήμος Καλαμάτας, είναι ένας συνεχώς αναπτυσσόμενος Δήμος.

3.3. Πληθυσμός κατά φύλο και ομάδες ηλικιών

3.3.1 Ηλικιακή δομή

Ως προς την ηλικιακή δομή, παρατηρούμε ότι το σύνολο των παιδιών (ηλικίας έως 14 ετών) ξεπέρασε αυτό των ηλικιωμένων (ηλικίας 65 ετών ή περισσότερο). Ενώ οι παραγωγικές ηλικίες (15 – 64 ετών) καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο ποσοστό.

Πίνακας 1- Πληθυσμός κατά φύλο και ομάδες ηλικιών.

Απογραφή πληθυσμού της 17^{ης} Μαρτίου 1991.

Ομάδες Ηλικιών	Αμφότερων των φύλων	Άρρενες	Θήλεις
Δήμος Καλαμάτας			
Σύνολο	44.052	21.799	22.253
0-4	2.959	1.523	1.436
5-9	3.520	1.845	1.675
10-14	3.779	1.918	1.861
15-19	3.292	1.698	1.594
20-24	2.981	1.438	1.543
25-29	3.384	1.635	1.749
30-34	3.495	1.730	1.765
35-39	3.153	1.592	1.561
40-44	2.960	1.550	1.410
45-49	2.124	1.156	968
50-54	2.500	1.264	1/236
55-59	2.400	1.183	1.217
60-64	2.309	1.137	1.172
65-69	1.671	718	953
70-74	1.221	509	712
75-79	1.102	443	659
80-84	757	301	456
>= 85	445	159	286

3.3.2 Δομή κατά φύλο

Ως προς την δομή κατά φύλο παρατηρούμε μια ελαφρά υπεροχή των γυναικών έναντι των ανδρών. Το ποσοστό των γυναικών επί του συνόλου του πληθυσμού είναι 50.52% και των ανδρών 49.48%. Από τον πίνακα φαίνεται πως ενώ στις μικρές ηλικίες ο αριθμός των αρρένων είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό των θηλέων, υπάρχει μια αντιστροφή, όσο μεγαλώνουν οι ηλικίες, και σχεδόν διπλασιάζεται ο αριθμός των θηλέων σε σχέση με τους άρρενες, στις ηλικίες άνω των 70 ετών. Φαίνεται λοιπόν ότι ο μέσος όρος ζωής των γυναικών είναι μεγαλύτερος από το μέσο όρο ζωής των ανδρών.

4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΝΕΡΓΟΣ ΚΑΙ ΜΗ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΗΛΙΚΙΑ

4.1 Γενικά

Στους παρακάτω πίνακες, βλέπουμε, στον πρώτο από αυτούς, τον χωρισμό του οικονομικός ενεργού πληθυσμού του Δήμου Καλαμάτας, και στον δεύτερο τον αντίστοιχο πίνακα, για τους άρρενες κατοίκους.

Στην πρώτη στήλη, είναι ο χωρισμός σε ηλικίες ανά πενταετία, στην δεύτερη, το σύνολο του οικονομικά ενεργά πληθυσμού, στην τρίτη, ο αριθμός των απασχολούμενων, στην τέταρτη το σύνολο των ανέργων, στην επόμενη ο αριθμός των νέων ανέργων και στην τελευταία ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός.

Βλέπουμε, πως είναι αρκετά τα παιδιά ακόμα και μεταξύ 10 και 14 ετών τα οποία είναι οικονομικά ενεργοί δημότες. Μάλιστα ο αριθμός αυτός πρέπει να είναι μεγαλύτερος από αυτόν που φαίνεται στον πίνακα, αλλά τις περισσότερες φορές τα παιδιά αυτά δεν δηλώνονται πουθενά.

Ένα άλλο στοιχείο που μπορούμε να παρατηρήσουμε, είναι πως η πλειοψηφία του ενεργά οικονομικού πληθυσμού, είναι οι άρρενες κάτοικοι, οι οποίοι είναι πάνω από τα 2/3 του συνολικά ενεργά πληθυσμού. Κάτι άλλο που μπορούμε να παρατηρήσουμε σε σχέση με την ανεργία είναι ότι αυτή εμφανίζεται κυρίως στις γυναίκες, όπως και το ότι το μεγαλύτερο μέρος του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού, είναι γυναίκες.

Πίνακας 2 – Οικονομικώς ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός κατά φύλο και ομάδες ηλικιών .

Απογραφή Πληθυσμού της 17^{ης} Μαρτίου 1991.

Φύλο και Ομάδες ηλικιών	Οικονομικώς Ενεργοί				Οικονομι κώς μη ενεργοί
	Σύνολο	Απασχο- λούμενοι	Άνεργοι		
			Σύνολο	Από αυτούς νέοι	
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ					
Αμφοτέρων των φύλων	16.590	14.989	1.601	802	20.617
10-14	39	22	17	15	3.740
15-19	601	345	256	218	2.477
20-24	1.929	1.417	512	349	935
25-29	2.480	2.163	317	163	869
30-34	2.613	2.440	173	42	882
35-39	2.366	2.268	98	11	787
40-44	2.133	2.034	99	4	827
45-49	1.431	1.391	40	0	693
50-54	1.407	1.356	51	0	1.093
55-59	923	892	31	0	1.477
60-64	468	461	7	0	1.841
65-69	140	140	0	0	1.531
70-74	48	48	0	0	1.173
75+	12	12	0	0	2.292

Άρρενες	11.141	10.373	768	39	6.924
10-14	27	18	9	8	1.891
15-19	317	223	94	74	1.167
20-24	1.148	902	246	162	173
25-29	1.544	1.382	162	73	56
30-34	1.673	1.595	78	18	57
35-39	1.543	1.500	43	2	49
40-44	1.492	1.442	50	2	58
45-49	1.061	1.035	26	0	95
50-54	1.046	1.016	30	0	218
55-59	766	740	26	0	417
60-64	363	359	4	0	774
65-69	111	111	0	0	607
70-74	40	40	0	0	469
75+	10	10	0	0	893

Πίνακας 3 – Οικονομικός ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός κατά φύλο και ομάδες ηλικιών.

Απογραφή Πληθυσμού της 17^{ης} Μαρτίου 1991

Φύλο και ομάδες ηλικιών	Οικονομικώς Ενεργοί				Οικονομι- κώς μη ενεργοί
	Σύνολο	Απασχο- Λούμενοι	Άνεργοι		
			Σύνολο	Από Αυτούς Νέοι	
Θήλεις	5.449	4.616	833	463	13.693
10-14	12	4	8	7	1.849
15-19	284	122	162	144	1.310
20-24	781	515	266	187	762
25-29	936	781	155	90	813
30-34	940	845	95	24	825
35-39	823	768	55	9	738
40-44	641	592	49	2	769
45-49	370	356	14	0	598
50-54	361	340	21	0	875
55-59	157	152	5	0	1.060
60-64	105	102	3	0	1.067
65-69	29	29	0	0	924
70-74	8	8	0	0	704
75+	2	2	0	0	1.399

Στους οικονομικά ενεργούς , παρατηρείτε ότι ο αριθμός των ανδρών είναι πολύ μεγαλύτερος από αυτόν των γυναικών σε όλες τις ηλικιακές ομάδες.

5. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

5.1 Γενικά

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός του Δήμου Καλαμάτας είναι 16.590 άτομα. Από αυτά , 14.713 απασχολούνται στους τρεις βασικούς τομείς παραγωγής .

Πρωτογενής τομέας : 741 άτομα

Δευτερογενής τομέας : 4772 άτομα

Τριτογενής τομέας : 9202 άτομα

Οι υπόλοιποι 1877 θεωρούνται άνεργοι

Πίνακας – Οικονομικά ενεργός πληθυσμός κατά φύλο, ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας και θέση στο επάγγελμα.

Απογραφή Πληθυσμού της 17^{ης} Μαρτίου 1991.

Φύλο/ Ομάδες Κλάδων Οικονομικής Δρας/τητας	Σύνολο	Θέση στο επάγγελμα				
		Εργοδό Τες	Εργαζό μενοι για δικό τους λογ/μο	Μισθω τοί	Συμβοη- θούντα & μη αμοιβό- μενα μέλη	Δεν δήλω- σαν επάγγελμα & νέοι
Αμφοτέρων Των φύλων	16.590	1.263	4.002	9.372	460	1.493
Γεωργία, Κτην/φια, Θήρα,δασο/ Μία,αλιεία	741	36	553	42	110	0
Ορυχεία- Λατομεία	31	3	3	24	1	0
Μετ/κες Βιομ/νίες	2.329	212	447	1.609	61	0
Παροχή ηλ/κου ρεύ- ματος,φν- σικού αερί- ου –νερού	240	0	1	239	0	0
Κατασκευές	2.172	147	580	1.424	21	0
Εμπόριο,επι- σκευές, ξεν/ χία,εστ/ρια	3.240	609	1.398	1.005	228	0
Μεταφορές, αποθήκευση επικοινωνίες	1.105	53	258	783	11	0
Ενδιάμεσοι χρημ/πιστωτ τικοί οργαν.	384	1	19	364	0	0
Λοιπές Υπηρεσίες	4.473	191	710	3.550	22	0
“Νέοι”	802	0	0	0	0	802
Δεν δήλω- σαν κλάδο οικ/κης δρας/τας	1.073	11	33	332	6	691

5.2 Συμπεράσματα για την απασχόληση

Από τον προηγούμενο πίνακα συμπεραίνουμε, πώς το μεγαλύτερο ποσοστό του ενεργού πληθυσμού (55,46%), απασχολείται στον τριτογενή τομέα (ξενοδοχεία, υπηρεσίες, εμπόριο κλπ.), το 28,76 % του ενεργού πληθυσμού στον δευτερογενή τομέα (λατομεία, οικοδομικές εργασίες, μεταποιητικές βιοτεχνίες κλπ.), ενώ μόνο το 4,46% του ενεργού πληθυσμού στον πρωτογενή τομέα (κτηνοτροφία, γεωργία κλπ.) καθώς ασχολούνται πολλοί ακόμη με τον πρωτογενή τομέα όχι όμως ως κύρια απασχόληση αλλά σε δευτερεύουσα.

Έντονο είναι το πρόβλημα της ανεργίας, κυρίως στους νέους, καθώς το ποσοστό των ανέργων φτάνει το 11,32% του ενεργού πληθυσμού.

6. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

6.1 Γενικά

Ως πρωτεύουσα του νομού Μεσσηνίας ο Δήμος Καλαμάτας έχει συγκεντρώσει το σύνολο των υπηρεσιών στην έδρα της. Οι Διοικητικές Υπηρεσίες καθώς και οι Υπηρεσίες Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης στην πόλη αποτελούνται από τα εξής :

- Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείο Καλαμάτας
- Πολεοδομικό Γραφείο
- Δύο καταστήματα Δ.Ε.Η. και δύο Ο.Τ.Ε.
- Δύο καταστήματα Ε.Λ.Τ.Α. (το ένα βρίσκεται στην κοινότητα Αλαγονίας).
- Ένα κατάστημα Δ.Ο.Υ.
- Ειρηνοδικείο
- Αστυνομία
- Πυροσβεστική
- Λιμεναρχείο
- Δασαρχείο
- Αγρονομείο
- Τελωνείο
- Δύο Γραφεία Ο.Α.Ε.Δ.
- Δέκα έξι υποκαταστήματα Τραπεζών
- Δέκα επτά συμβολαιογραφεία (το ένα βρίσκεται στην Κοινότητα Αλαγονίας)
- Δύο Υποθηκοφυλακεία (το ένα βρίσκεται στην Κοινότητα Αλαγονίας).

Άλλες υπηρεσίες:

Άλλες υπηρεσίες στον νέο Δήμο Καλαμάτας είναι οι εξής:

- Λιμάνι στην έδρα του Δήμου
- Δέκα έξι τοπικοί Ραδιοφωνικοί Σταθμοί στην πόλη της Καλαμάτας
- Μαρίνα στην πόλη της Καλαμάτας

- Δέκα εννέα γραφεία Τουριστικών Πληροφοριών στην έδρα της Καλαμάτας
- Τρία μουσεία που βρίσκονται στην έδρα του Δήμου και είναι τα εξής:
 Α) Μπενάκειο Αρχαιολογικό Μουσείο : στεγάζει ευρήματα των μυκηναϊκών, κλασσικών και ρωμαϊκών χρόνων ,
 Β)Λαογραφικό Μουσείο : στεγάζει στο αρχοντικό του Κυριακού.
 Εκτίθενται αντικείμενα λαϊκής τέχνης, κειμήλια της νεότερης ιστορίας και περιοχής, πίνακες ζωγραφικής και εκκλησιαστικά σκεύη και
 Γ) Μουσείο Μητροπόλεως Μεσσηνίας : διαθέτει παλαιοχριστιανικά γλυπτά , ιερά και εικόνες, χειρόγραφα και άλλα θρησκευτικά κειμήλια
 - Δύο κινηματογράφοι στην έδρα του Δήμου
 - Δέκα Αγροτικοί Συνεταιρισμοί στα Δ.Δ. Καλαμάτας, Αλαγονίας,Αντικαλάμου,Αρτεμισίας,Ασπροχώματος, Βέργας, Ελαιοχωρίου, Καρβελίου, Λαιϊκών, Μικράς Μαντίνειας, Νεδούσης και Σπερχογείας.
- **Κινητές υπηρεσίες :**

Οι κινητές υπηρεσίες που υπάρχουν στο δήμο της Καλαμάτας είναι οι εξής :

- Ταχυδρομείο που λειτουργεί με συχνότητα πέντε φορές την εβδομάδα στα Δημοτικά Διαμερίσματα Αντικαλάμου, Ασπροχώματος, Βέργας, Λαιϊκών, Πηγών και Σπερχογείας, τρεις φορές την εβδομάδα στο Δημοτικό Διαμέρισμα Νεδούσης, δύο φορές στα Δημοτικά Διαμερίσματα Καρβελίου και Λαδά και μία φορά στο Δημοτικό Διαμέρισμα Αρτεμισίας.
- Ιατρική περίθαλψη που παρέχεται με συχνότητα τρεις φορές την εβδομάδα στο Δημοτικό Διαμέρισμα Λαιϊκών.
- Ιατρική περίθαλψη που παρέχεται με συχνότητα μία φορά την εβδομάδα στα Δημοτικά Διαμερίσματα Αλαγονίας, Αρτεμισίας και Πηγών.
- Ιατρική περίθαλψη που παρέχεται με συχνότητα μια φορά το δεκαπενθήμερο στα Δημοτικά Διαμερίσματα Καρβελίου και Νεδούσης.

6.2 Υποδομές τηλεπικοινωνιών

Οι τηλεπικοινωνίες είναι ένας τομέας ιδιαίτερα αναπτυγμένος στον Νομό Μεσσηνίας.

Η πόλη της Καλαμάτας αποτελεί το κέντρο των τηλεπικοινωνιών του Νομού. Τα ποσοτικά μεγέθη, (π.χ. πυκνότητα τηλεφώνου 50%) κινούνται στα ίδια περίπου επίπεδα με τα αντίστοιχα πανελλαδικά, ενώ τα έργα που ήδη ολοκληρώνονται για ολόκληρη την Μεσσηνία (ψηφιακά κέντρα, καλώδιο οπτικών ινών κτλ) βελτιώνουν σημαντικά και την παρεχόμενη ποιότητα.

Σύγχρονες υπηρεσίες που έχουν αναπτυχθεί και προσφέρονται από τον ΟΤΕ, είναι:

- Το δίκτυο μεταφοράς δεδομένων Hellas-Com, για το οποίο η ζήτηση έχει υπερκαλυφθεί
- Το δίκτυο ISDN (128 θύρες) το οποίο αποτελεί σύστημα μεταφοράς φωνής, δεδομένων και εικόνας
- Έχει ολοκληρωθεί ήδη και η μετατροπή του τηλεφωνικού δικτύου σε ψηφιακό.

Υψηλό είναι και το επίπεδο εξυπηρέτησης πελατών, αφού η κάλυψη της ζήτησης τηλεφωνικών συνδέσεων αγγίζει το 100% ενώ η ταχύτητα εγκατάστασης είναι 2-3 ημέρες.

Επίσης, έχουν εγκατασταθεί από ιδιώτες τέσσερις κόμβοι INTERNET στην πόλη της Καλαμάτας, ενώ κόμβο με πολύ υψηλές ταχύτητες πρόσβασης διαθέτει και ο ΟΤΕ-NET.

Για μικρές αποστάσεις προτείνεται η λύση Leased-line ή διπλού ζεύγους, όπου το κόστος είναι χαμηλό και η σύνδεση μόνιμη. Για μακρινές αποστάσεις προτείνεται το κοινό Dial-up δίκτυο, το οποίο επίσης προσφέρεται σε ιδιαίτερα χαμηλό κόστος.

Τέλος ο Νομός καλύπτεται πλήρως από τα δύο υφιστάμενα ιδιωτικά δίκτυα κινητής τηλεφωνίας (Panafon & Telestet), καθώς και από το δίκτυο κινητής τηλεφωνίας της COSMOTE.

6.3. Παιδεία - Εκπαίδευση

6.3.1 Υποδομές εκπαίδευσης :

Στο νέο Δήμο υπάρχουν οι εξής λειτουργούσες εγκαταστάσεις για την εκπαίδευση :

- Είκοσι πέντε νηπιαγωγεία στην πόλη της Καλαμάτας με σαράντα οκτώ (48) διδάσκοντες, τα οποία φιλοξενούν 835 μαθητές, ένα στο Δημοτικό Διαμέρισμα Ασπροχώματος με ένα διδάσκοντα και 12 μαθητές, ένα στο Δημοτικό Διαμέρισμα Βέργας με δύο διδάσκοντες και 26 μαθητές, ένα στο Δημοτικό Διαμέρισμα Λαϊκών με ένα διδάσκοντα και 18 μαθητές και ένα στο Δημοτικό Διαμέρισμα Σπερχογείας με έναν διδάσκοντα και 19 μαθητές.

Ακόμη λειτουργούν και τρία ιδιωτικά νηπιαγωγεία.

- Είκοσι εννέα Εξατάξια Δημοτικά σχολεία :
Στην πόλη της Καλαμάτας βρίσκονται τα 24 με 280 διδάσκοντες και 4.631 μαθητές, ένα στο Δημοτικό Διαμέρισμα Ασπροχώματος με 2 διδάσκοντες και 35 μαθητές, ένα στο Δημοτικό Διαμέρισμα Βέργας με 7 διδάσκοντες και 150 μαθητές, ένα στο Δημοτικό Διαμέρισμα Ελαιοχωρίου με ένα διδάσκοντα και 11 μαθητές, ένα στο Δημοτικό Διαμέρισμα Λαϊκών με 3 διδάσκοντες και 56 μαθητές και ένα στο Δημοτικό Διαμέρισμα Σπερχογείας με 3 διδάσκοντες και 40 μαθητές. Ανάμεσα σε αυτά υπάρχει και ένα ειδικό σχολείο για παιδιά με ειδικές ανάγκες με 7 διδάσκοντες και 34 μαθητές.
- Εννέα Γυμνάσια συνολικά, τα οποία βρίσκονται όλα στην έδρα του Δήμου, που φιλοξενούν 3.185 μαθητές και 410 διδάσκοντες. Ανάμεσα σε αυτά υπάρχουν ένα Μουσικό και ένα Αθλητικό Γυμνάσιο. Ακόμη υπάρχει και ένα ιδιωτικό Γυμνάσιο με 10 διδάσκοντες και 26 μαθητές.
- Δέκα Λύκεια με 312 διδάσκοντες συνολικά, τα οποία βρίσκονται όλα στην πόλη της Καλαμάτας και φιλοξενούν 3.185 μαθητές. Ανάμεσα σε αυτά υπάρχουν ένα Κλασσικό και ένα Μουσικό Λύκειο όπως επίσης και τέσσερα

Τεχνικά Λύκεια. Ακόμη λειτουργεί και ένα ιδιωτικό Λύκειο με 31 μαθητές και 8 διδάσκοντες.

Υπάρχουν σχολικές υποδομές οι οποίες δεν λειτουργούν στα διάφορα Δημοτικά Διαμερίσματα.

Ακόμη βρίσκεται υπό ανέγερση το 1ο Γυμνάσιο Καλαμάτας από τον Ο.Σ.Κ.

Κατηγορία	Αριθμός Μονάδων	Μαθητές	Μαθητές/ Μονάδα	Μονάδα/ Καθηγητές
Νηπιαγωγεία	25	835	33,4	18
Δημοτικά Σχολεία	29	4.631	159,6	16
Γυμνάσια	9	3.185	353,8	7
Λύκεια	10	3464	346,4	31
Σύνολο	73	12.115		

6.3.2 Ειδικό Σχολείο Καλαμάτας

Το Ειδικό Σχολείο λειτούργησε το 1983. Καλύπτει τις ανάγκες των παιδιών της Καλαμάτας αλλά και της ευρύτερης περιοχής. Φοιτούν παιδιά με νοητική καθυστέρηση και κρίνονται εκπαιδεύσιμα.

Οι μαθητές ανέρχονται στους 30.

Ο ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού είναι να παρέχει συναισθηματική υποστήριξη στους μαθητές αλλά και στην οικογένεια τους, βοηθώντας έτσι στην κατανόηση και αποδοχή της "διαφορετικότητας" και στην ανεύρεση τεχνικών και μεθόδων που θα βοηθήσουν στην μέγιστα δυνατή ενσωμάτωση και κοινωνικοποίηση.

Σε συνεργασία με το υπόλοιπο προσωπικό συμβάλλει στην εκμάθηση κοινωνικών δεξιοτήτων και στην απόκτηση θετικής εικόνας για τον εαυτό τους και του τι μπορούν να κατακτήσουν ενισχύοντας το αυτοσυναίσθημα.

Οι υπηρεσίες που παρέχονται είναι :

Εκτός από την διδασκαλία βασικών μαθημάτων, τα παιδιά ασχολούνται με γυμναστική, μουσική, ζωγραφική και κεραμική.

Έχουν ψυχολογική υποστήριξη και παρακολούθηση ιατροφαρμακευτική.

Οι ανάγκες τους όμως είναι πολύ περισσότερες και δυστυχώς δεν έχουν κάλυψη από πλευράς λογοθεραπείας, φυσικοθεραπείας και εργοθεραπείας.

Από ποιους υλοποιούνται :

- Έξι δασκάλους Ειδικής Αγωγής.
- Ένα Ψυχολόγο.
- Ένα Κοινωνικό Λειτουργό (κενή θέση).
- Μια Επισκέπτρια Υγείας.
- Μια Γυμνάστρια.

Τα υπόλοιπα προγράμματα υλοποιούνται σε συνεργασία με το Ωδείο Καλαμάτας και τη ΔΕΠΑΚ.

6.3.3 Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Καλαμάτας

Στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Καλαμάτας, στο δημοτικό διαμέρισμα Αντικαλάμουν, υπάρχουν οι σχολές των Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, στις οποίες φοιτούν σπουδαστές από όλα τα μέρη της Ελλάδας και της Κύπρου και καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα σπουδών.

Υπάρχει η Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας (Σ.Δ.Ο), η οποία περιλαμβάνει τα εξής τμήματα :

- Διοίκηση Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δ.Μ.Τ.Α.), όπου γίνεται η εκπαίδευση και η προετοιμασία σπουδαστών ώστε να μπορούν να στελεχώσουν διάφορες μονάδες τοπικής αυτοδιοίκησης.
- Διοίκηση Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας (Δ.Μ.Υ.Π), από την οποία προετοιμάζονται στελέχη για μονάδες που ασχολούνται με την υγεία και την πρόνοια στην Ελλάδα.
- Ελεγκτικών και Ασφαλιστικών Εργασιών (ΕΛ.ΑΣ.Ε.), το οποίο είναι καινούργιο τμήμα και βρίσκεται στο δεύτερο χρόνο λειτουργίας του με σκοπό την παραγωγή στελεχών για το δημόσιο τομέα στο χώρο των ασφαλιστικών ταμείων.

Υπάρχει ακόμα και η σχολή Σ.Τ.Ε.Γ., η οποία έχει τα παρακάτω τμήματα που ασχολούνται με τις φυτικές καλλιέργειες και την εκπαίδευση σπουδαστών οι οποίοι θέλουν να ασχοληθούν με αυτόν τον τομέα.

- Το τμήμα Φυτικής Παραγωγής (Φ.Π.), που εκπαιδεύει σπουδαστές στον τομέα αυτό και το οποίο προσφέρει εκτός από τις θεωρητικές γνώσεις και μεγάλη πρακτική εξάσκηση για τους σπουδαστές.
- Το τμήμα Θερμοκηπιακών Καλλιεργειών και Ανθοκομίας (ΘΕ.Κ.Α), το οποίο ασχολείται με την εκπαίδευση σπουδαστών πάνω σε καλλιέργειες οι οποίες υποστηρίζονται από θερμοκηπιακές εγκαταστάσεις.
- Το τμήμα Τεχνολογίας Γεωργικών Προϊόντων, που ασχολείται με τις διαδικασίες παραγωγής, συντήρησης και αξιοποίησης των διαφόρων γεωργικών προϊόντων.

Η δημιουργία και η λειτουργία του Τ.Ε.Ι., έχουν δώσει πραγματικά μεγάλη ώθηση στο Δήμο Καλαμάτας και ιδιαίτερα στην πόλη της Καλαμάτας όπως και στα Δημοτικά Διαμερίσματα που συνορεύουν με τον χώρο του Τ.Ε.Ι.

Στο Τ.Ε.Ι. φοιτούν πάνω από τρεις χιλιάδες φοιτητές οι οποίοι με την παρουσία τους έχουν δώσει άλλο χρώμα και ζωή για την πόλη αλλά κυρίως συνεισφέρουν οικονομικά στην ανάπτυξή της.

Αντιμετωπίζουν βέβαια και οι ίδιοι οι φοιτητές αρκετά προβλήματα, με κυριότερο αυτό της στέγης καθώς παρατηρείται δυστυχώς έλλειψη κατάλληλων διαμερισμάτων για την στέγασή τους, με αποτέλεσμα πολλές φορές οι ίδιοι να πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης

Ένα άλλο πρόβλημα είναι αυτό της μετακίνησης των σπουδαστών από και προς το Τ.Ε.Ι. Πάνω σε αυτό βέβαια το θέμα έχει δοθεί αρκετά καλή λύση, καθώς υπάρχει τακτικά-κάθε μισή ώρα- αστική συγκοινωνία από το Τ.Ε.Ι. προς διάφορα σημεία της πόλης, όπου κυρίως μένουν οι σπουδαστές .

Οι εγκαταστάσεις του Τ.Ε.Ι., είναι σε πολύ καλή κατάσταση, όπως και η υλικοτεχνική υποδομή του είναι επαρκής και σε καλό επίπεδο, ώστε να μπορεί να καλύπτει αρκετά τις ανάγκες του εκπαιδευτικού προσωπικού όπως και των εκπαιδευομένων.

Στο Τ.Ε.Ι. λειτουργεί φοιτητική λέσχη, η οποία καλύπτει σε μεγάλο βαθμό τις ανάγκες των σπουδαστών για την σίτισή τους και η οποία πληρεί τις προϋποθέσεις για σωστή και υγιεινή διατροφή.

6.4 Συμπεράσματα για την παιδεία

Στον τομέα της εκπαίδευσης, η κατάσταση κρίνεται αρκετά καλή στην περιοχή του Δήμου Καλαμάτας. Τα περισσότερα από τα κτίρια που στεγάζουν κάποια σχολική μονάδα βρίσκονται σε κατάσταση από μέτρια έως πολύ καλή και αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός πως μετά τον σεισμό του 1986, κατά τον οποίο καταστράφηκαν πολλά από τα σχολικά κτίρια, αυτά αντικαταστάθηκαν από καινούργιες σύγχρονες κατασκευές.

Σήμερα μόνο ένα δημοτικό σχολείο στεγάζεται ακόμα σε λυόμενες αίθουσες, αλλά και γι αυτό υπάρχει πρόβλεψη για μεταφορά στο άμεσο μέλλον.

Η επάρκεια των σχολικών κτιρίων φαίνεται και από το γεγονός πως δεν παρατηρείτε στην Καλαμάτα η ύπαρξη σχολείων με δυσλή βάρδια, δηλαδή άλλοτε πρωί και άλλοτε απόγευμα.

Πρόβλημα υπάρχει με τους μαθητές των ορεινών δημοτικών διαμερισμάτων κυρίως της περιοχής Αλαγονίας καθώς εκεί δεν λειτουργεί δημοτικό σχολείο και οι ελάχιστοι μαθητές είναι αναγκασμένοι να μετακινούνται στην Καλαμάτα για να παρακολουθήσουν τα μαθήματα. Το ίδιο βέβαια ισχύει και για τα παιδιά του Γυμνασίου και Λυκείου των δημοτικών διαμερισμάτων εκτός Καλαμάτας που είναι αναγκασμένα να μετακινούνται.

Η ύπαρξη Λυκείων κάθε τύπου και κατεύθυνσης, διευκολύνει τους μαθητές στο να διαλέξουν το σχολείο στο οποίο θέλουν να φοιτήσουν και μάλιστα τα σχολεία της Καλαμάτας εξυπηρετούν μαθητές και από άλλους δήμους του νομού Μεσσηνίας.

Η σχολή του Ο.Α.Ε.Δ. στο Ασπρόχωμα, προσφέρει επαγγελματική κατάρτιση στους νέους, καθώς και το δημόσιο Ι.Ε.Κ. Καλαμάτας για παιδιά που θέλουν να ακολουθήσουν κάποια κατεύθυνση μετά το σχολείο.

6.5. Υπηρεσίες Υγείας

6.5.1 Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείο Καλαμάτας

Την Άνοιξη του 2000 εγκαινιάστηκε το καινούργιο Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείο Καλαμάτας. Ένα ίδρυμα το οποίο καλύπτει τις ανάγκες όχι μόνο της Καλαμάτας αλλά και της ευρύτερης περιοχής της Μεσσηνίας. Είναι κατασκευασμένο στο Δημ. Διαμέρισμα της Σπεεχογείας και αντικατέστησε το παλαιό Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείο Καλαμάτας, το οποίο ήταν στην πόλη της Καλαμάτας, αλλά ήταν απαρχαιωμένο και δεν πληρούσε τις σύγχρονες ανάγκες της δημόσιας υγείας.

Οι κλίνες του Νομαρχιακού Νοσοκομείου Καλαμάτας είναι 330. Η κίνηση των ασθενών ετησίως ανέρχεται στα παθολογικά στο ύψος των 9.863 ατόμων και στα επείγοντα χειρουργικά στο ύψος των 14.934 ατόμων.

Ενώ στα τακτικά ιατρεία η κίνηση των ασθενών ανέρχεται στο ύψος των 169.366 ατόμων. Πιο αναλυτικά κατά ιατρείο είναι :

- Παθολογικό	9256
- Καρδιολογικό	7146
- Οδοντιατρικό	3020
- Οφθαλμολογικό	6500
- Ορθοπεδικό	9323
- Ουρολογικό	1654
- Παιδιατρικό	13392
- Δερματολογικό	7263
- Νεφρολογικό	1323
- Νευρολογικό	2429
- Κυτταρολογικό	2406
- Χειρουργικό	9524
- Γυναικολογικό	6346
- Πνευμονολογικό	3967

- Αιματολογικό	5382
- Αιματολογικό – Ουρολογικό	14324
- Ακτινολογικό	31260
- Ψυχιατρικό	4881
- Υπέρηχοι	4824
- Γαστρεντερολογικό	2384

Στο ισόγειο λειτουργούν:Εξωτερικά ιατρεία, Ακτινολογικό, τμήμα έκτακτων περιστατικών, η Παιδιατρική και η Γυναικολογική Νοσηλευτική μονάδα, το Μαιευτήριο, η Διοίκηση, το Λογιστήριο, το κυλικείο. Στον πρώτο όροφο στεγάζονται η Μονάδα Εντατικής Παρακολούθησης, η Μονάδα Εμφραγμάτων, το τμήμα Ενδοσκοπήσεων, το τμήμα Επεμβάσεων με τα χειρουργεία και Γενική Νοσηλευτική μονάδα. Γενική Νοσηλευτική μονάδα υπάρχει και στον δεύτερο όροφο, όπου βρίσκονται επίσης, η μονάδα Μεσογειακής Αναιμίας και η Επιστημονική Διεύθυνση.

Τέλος, στον τρίτο όροφο βρίσκονται η Γενική Νοσηλευτική μονάδα με την μονάδα Τεχνητού νεφρού. Στο υπόγειο του κτηρίου βρίσκονται τα διαγνωστικά Εργαστήρια, η Τράπεζα Αίματος, το τμήμα Φυσιοθεραπείας και το Νεκροτομείο.

6.5.2 Λοιπές Υπηρεσίες Υγείας

Τα ιδιωτικά ιατρεία που υπάρχουν στο δήμο Καλαμάτας είναι εξήνταπέντε (65).

- Υπάρχουν τρία (3) αγροτικά ιατρεία στις Κοινότητες Αντικαλάμου, Αρτεμισίας και Νεδούσης.

6.6 Υπηρεσίες Πρόνοιας

6.6.1 Γενικά

Η κοινωνική φροντίδα και ανάπαυση παρέχεται στην περιοχή του Δήμου Καλαμάτας από μια σειρά προγραμμάτων και μέτρων, που αποβλέπουν στην προστασία του παιδιού και της τρίτης ηλικίας της οικογένειας και των οικονομικά αδύνατων.

-Η παιδική προστασία και φροντίδα παρέχεται από 17 παιδικούς σταθμούς στην πόλη της Καλαμάτας.

-Η προστασία της τρίτης ηλικίας και γενικότερα η ιδρυματική περίθαλψη παρέχεται από :

6.6.2 Κοινωνική πρόνοια.

Πρόκειται για αποκεντρωμένη Υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας που εφαρμόζει την Κοινωνική Πολιτική του.

Η Πρόνοια είναι ένας θεσμός σε εξέλιξη και τα προγράμματα της πρέπει όχι μόνο να προσαρμόζονται στις δεδομένες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες που συνεχώς μεταβάλλονται, αλλά και να «προνοούν» με σκοπό να προστατέψουν τον άνθρωπο, ομάδες ανθρώπων και κοινότητες από κοινωνικοοικονομική και πολιτιστική εξαθλίωση.

Σε ποιους απευθύνεται όμως;

Στη Δ/ση Κοινωνικής Πρόνοιας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Μεσσηνίας υπάρχουν τα εξής τμήματα :

1. Τμήμα Προστασίας Οικογένειας και Παιδιού, το οποίο ασχολείται με προβλήματα πολυτέκνων \ μονογονεϊκών οικογενειών και την εφαρμογή προγραμμάτων οικονομικής ενίσχυσης απροστάτευτων παιδιών.

Ένα άλλο αντικείμενο αυτού του τμήματος είναι οι Παιδικές Κατασκηνώσεις θερινής περιόδου.

2. Τμήμα Δημόσιας Αντίληψης το οποίο καλύπτει ανάγκες ατόμων με γενικές αναπηρίες, τυφλών, κωφών, χρονίως πασχόντων, νοητικά καθυστερημένων ατόμων, μεταναστών, προσφύγων.
3. Τμήμα Κοινωνικών Ερευνών.
4. Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας όπου οι Κοινωνικοί Λειτουργοί εφαρμόζουν προγράμματα πρόληψης και αντιμετώπισης ψυχοκοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων, προστασίας μονογονεϊκών οικογενειών και ιδιαίτερα επιδοτήσεις απροστάτευτων παιδιών.
 Ασχολούνται με προγράμματα υιοθεσίας ανηλίκων , έκτακτες οικονομικές ενισχύσεις, προστασία ατόμων με ειδικές ανάγκες, εισαγωγές παιδιών και ηλικιωμένων στα ανάλογα ιδρύματα.

Επίσης πραγματοποιούν εκθέσεις κοινωνικής έρευνας για επίλυση διαφόρων κοινωνικών προβλημάτων, επισκέψεις σε οικογένειες στο σπίτι για τη διαπίστωση της κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης προκειμένου να εισηγηθούν την αρωγή τους από την Υπηρεσία, και τέλος συμμετέχουν σε Διοικητικά Συμβούλια οργανισμών και φορέων γιατί πρέπει και έχουν άποψη στον Κοινωνικό Σχεδιασμό.

Στην Κοινωνική Υπηρεσία της Δ/σης Κ. Πρόνοιας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Μεσσηνίας απασχολούνται εννέα Κοινωνικοί Λειτουργοί για τις ανάγκες του Νομού ο οποίος έχει πληθυσμό 166.964 κατοίκους.

6.63 Το Κ.Α.Π.Η. Δήμου Καλαμάτας

Τα Κ.Α.Π.Η. στοχεύουν στην :

- α) Πρόληψη βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων των ηλικιωμένων
- β) παροχή βοήθειας ώστε να παραμείνουν οι ηλικιωμένοι ισότιμα, αυτόνομα και ενεργά μέλη στην κοινότητα
- γ) συνεργασία και ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου και των αρμοδίων φορέων και υπηρεσιών
- δ) διεξαγωγή έρευνας σε προβλήματα τρίτης ηλικίας

Τα Κ.Α.Π.Η. απευθύνονται σε όλους τους δημότες Καλαμάτας ηλικίας άνω των 60 ετών άσχετα όποιας συνταξιοδότησης και εισοδήματος.

Οι υπηρεσίες που παρέχουν τα Κ.Α.Π.Η. είναι:

- Κοινωνική και ψυχολογική υποστήριξη.
- Ιατρική φροντίδα, προληπτική ιατρική και αγωγή υγείας.
- Φυσικοθεραπεία.
- Εργοθεραπεία (Α΄ΚΑΠΗ)
- Επιμόρφωση – Ψυχαγωγεία.
- Δημιουργία ομάδων δραστηριοποίησης και εθελοντών

Τα προγράμματα αυτά υλοποιούνται από :

- Κοινωνική Λειτουργό.
- Φυσικοθεραπεύτρια.
- Εργοθεραπεύτρια.
- Οικογενειακή βοηθό.

6.6.4 Το Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι Δήμου Καλαμάτας (Α΄ΚΑΠΗ).

Σκοπός αυτού του προγράμματος είναι :

- Ενίσχυση της συνοχής της οικογένειας.
- Βελτίωση ποιότητας ζωής.
- Κάλυψη βασικών αναγκών κοινωνικής φροντίδας για την αξιοπρεπή και αυτόνομη διαβίωση των ηλικιωμένων.

Οι υπηρεσίες που παρέχονται είναι :

- Καταγραφή αναγκών.
- Ψυχοσυναισθηματική στήριξη και συμβουλευτική αγωγή σε παρεμβατικό επίπεδο στην οικογένεια.
- Διασύνδεση με υπηρεσίες Υγείας και Πρόνοιας και ενημέρωση για τα προνοιακά δικαιώματα των ηλικιωμένων.
- Νοσηλευτική Φροντίδα.

- Οικογενειακή βοήθεια, οικιακή καθαριότητα (ελαφρό μαγείρεμα, καθαριότητα, προμήθεια τροφίμων, και άλλες μικροεξυπηρετήσεις έξω από το σπίτι).
- Οργάνωση εθελοντισμού και αλληλεγγύης.
- Κοινωνική χαρτογράφηση ευρύτερης κοινότητας.
- Λειτουργία γραφείου του πολίτη για ενημέρωση του απλού πολίτη για το πρόγραμμα.
- Ευαισθητοποίηση της κοινότητας γενικότερα μέσα από προγράμματα ενημέρωσης και συνεργασίας.

Το πρόγραμμα αυτό απευθύνεται σε άτομα που δεν εξυπηρετούνται πλήρως, σε άτομα που ζουν μοναχικά όπως και σε άτομα που δεν έχουν επαρκείς πόρους και είναι υπερήλικες και δεν μπορούν εύκολα να κινηθούν στην πόλη.

Τα προγράμματα αυτά υλοποιούνται από :

- Κοινωνική Λειτουργό
- Επισκέπτρια Υγείας.
- Οικογενειακή Βοηθό.
- Ομάδες Εθελοντών.

6.6.5 Τον Κοινωνικό Φορέα Δήμου Καλαμάτας

Σκοπός αυτού του προγράμματος είναι:

- Η ενημέρωση – πρόληψη και πρόνοια.
- Η αγωγή και προαγωγή της υγείας.
- Η αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων όπως τα ναρκωτικά, ο αλκοολισμός, το AIDS κ.α.

Οι υπηρεσίες που παρέχονται είναι:

- Λειτουργία γραφείου ενημέρωσης και εξυπηρέτησης του Δημότη.

- Πρόγραμμα ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης με ομιλίες και έντυπο υλικό.
- Πρόγραμμα "αναξιοπαθούντων δημοτών" με μορφή Συμβουλευτικής – Οικονομικής συμπαράστασης και ενημέρωσης γονέων σε θέματα διαπαιδαγώγησης.
- Ευρύτερες συνεργασίες με τοπικούς φορείς και οργανώσεις.
- Ενημέρωση και κινητοποίηση ατόμων που σχετίζονται με χρήση ουσιών.
- Πρόγραμμα "Αγαπώ το σχολείο και το Καλοκαίρι " για παιδιά Δημοτικών Σχολείων που έχουν εργαζόμενους γονείς.
- Δημοτικό Κέντρο Αιμοδοσίας.
- Ανάπτυξη εθελοντισμού.
- Ανοιχτή τηλεφωνική γραμμή επικοινωνίας για εφήβους.

Ο Κοινωνικός Φορέας απευθύνεται σε όλους τους Δημότες της Καλαμάτας:παιδιά, γονείς, οικογένειες, εκπαιδευτικούς, υπηρεσίες, φορείς κ.α.

Υλοποιείται από :

- Κοινωνική Λειτουργό.
- Διοικητικό Υπάλληλο.

6.6.6 Το Κέντρο Ενημέρωσης Πληροφόρησης και Ευαισθητοποίησης για Ψυχοδραστικές Ουσίες (Κ.Ε.Π.Ε.Ψ.Ο.)

Το ΚΕΠΕΨΟ είναι εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, έχει υπογράψει τριετή σύμβαση με τον Ο.ΚΑ.ΝΑ. και στην πρωτογενή πρόληψη σε επίπεδο Νομού με :

- την παροχή ορθής και έγκυρης πληροφόρησης,
- πρόληψη και αποτροπή της διάδοσης χρήσης ουσιών.

Οι υπηρεσίες που παρέχει είναι :

- Εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης που αποσκοπούν στη σωματική, ψυχική, πνευματική και κοινωνική ανάπτυξη του ανθρώπου και στην επίτευξη του ευ ζείν.

- Παροχή πληροφοριών προς άτομα εξαρτημένα για τις υπάρχουσες δυνατότητες θεραπείας.

Το ΚΕΠΕΨΟ απευθύνεται σε :

- Σχολική κοινότητα.
- Οικογένεια.
- Ευρύ κοινό με απόλυτο σεβασμό στην προσωπικότητα και τα δικαιώματα του κάθε ανθρώπου.

Υλοποιείται από :

- Ένα Επιστημονικό Διευθυντή.
- Δύο Κοινωνικούς Λειτουργούς.
- Ένα Ψυχολόγο.
- Ένα Διοικητικό Υπάλληλο.

6.6.7 Την Κοινωνική Υπηρεσία του Γενικού Νομαρχιακού Νοσοκομείου Καλαμάτας.

Σκοπός της υπηρεσίας αυτής είναι ο κοινωνικός Λειτουργός στον τομέα την υγείας να συμβάλλει στην πρόληψη ή την αντιμετώπιση προβλημάτων που δημιουργούνται από κλονισμό της σωματικής ή της ψυχικής υγείας.

Μόλις ξεκίνησε την λειτουργία του, και διαθέτει υπερσύγχρονο εξοπλισμό.

Οι υπηρεσίες που παρέχονται είναι οι εξής:

Οι ενέργειες που γίνονται από την Κοινωνική Υπηρεσία και ιδιαίτερα αυτές του Κοινωνικού Λειτουργού είναι ο συνδετικός κρίκος μεταξύ ασθενούς και άλλων υπηρεσιών τόσο μέσα στο Νοσοκομείο όσο και εκτός Νοσοκομείου.

Παρέχεται ψυχολογική προετοιμασία και υποστήριξη στους ασθενείς αλλά και στους οικείους τους για την παραδοχή της ασθένειας, βοηθά τον ασθενή στην προσαρμογή του στο Νοσοκομείο αλλά και στην μελλοντική του επιστροφή στο φυσικό του περιβάλλον.

Με γνώμονα την πίστη στην αξία της ανθρώπινης ύπαρξης, στα άτομα που γίνονται χρήστες της Κοινωνικής Υπηρεσίας τονίζεται ο σεβασμός της προσωπικότητας τους, διαφυλάσσεται η αξιοπρέπεια τους και τηρείται η εχεμύθεια για κάθε περίπτωση.

Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί συμμετέχουν και συμβούλια και επιστημονικές επιτροπές του Νοσοκομείου και βρίσκονται σε στενή συνεργασία με τις άλλες υπηρεσίες του Νομού αλλά και σε πανελλαδικό επίπεδο για την αντιμετώπιση και κάλυψη των αναγκών των ασθενών.

Η υπηρεσία αυτή απευθύνεται :

- Σε ασθενείς που εισάγονται στο Νοσοκομείο ανεξάρτητα το χρόνο νοσηλείας τους.
- Στις οικογένειες των ασθενών.
- Κατοίκους ανεξάρτητα προβλημάτων υγείας σε επίπεδο πρόληψης – ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης (ομιλίες κα παρουσιάσεις σε σχολεία της πόλης).

Το πρόγραμμα αυτό υλοποιείται από τρεις Κοινωνικούς Λειτουργούς.

Τα ιδιωτικά ιατρεία που υπάρχουν στο δήμο Καλαμάτας είναι εξήνταπέντε (65).

- Υπάρχουν έξι (6) κτηνιατρεία στην έδρα του Δήμο της Καλαμάτας.
- Υπάρχουν τρία (3) αγροτικά ιατρεία στις Κοινότητες Αντικαλάμου, Αρτεμισίας και Νεδούσης.

6.6.8 Συμπεράσματα για την υγεία

Στην έδρα του δήμου, δηλαδή στην πόλη της Καλαμάτας, υπάρχει επαρκής υγειονομική κάλυψη, η οποία εξυπηρετείται κυρίως από το Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείο Καλαμάτας, της υπηρεσίες του Ι.Κ.Α. και από πληθώρα ιδιωτικών ιατρείων.

Δε συμβαίνει όμως το ίδιο και δημοτικά διαμερίσματα του δήμου Καλαμάτας, κυρίως σε αυτά που βρίσκονται σε ορεινές περιοχές με άσχημο οδικό δίκτυο. Όπως π.χ. Αλαγονία , Ελαιοχώριο κ.λ.π. Στα Δημοτικά Διαμερίσματα η ιατροφαρμακευτική κάλυψη γίνεται από αγροτικά ιατρεία ή από κινητές μονάδες υγείας, περίπου μια φορά την εβδομάδα, με αποτέλεσμα να είναι δυσχερής η κάλυψη των αναγκών και να αναγκάζονται οι κάτοικοι των περιοχών αυτών να κατεβαίνουν στην έδρα του δήμου. Πάντως και αυτοί εξυπηρετούνται και από το Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείο Καλαμάτας.

Βέβαια, και το Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείο Καλαμάτας, παρά το ότι είναι μόλις της έτους, δεν καλύπτει της της ανάγκες των ασθενών και για αυτό πολλά περιστατικά μεταφέρονται σε άλλα νοσοκομεία, κυρίως της Τρίπολης, της Πάτρας και της Αθήνας.

Στον κοινωνικό τομέα, οι κοινωνικές υπηρεσίες του δήμου και της Νομαρχίας, καλύπτουν επαρκώς της ανάγκες των ηλικιωμένων και γενικότερα των ατόμων που έχουν ανάγκες, δεν μπορούμε της να πούμε πως το ίδιο συμβαίνει και με τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας, καθώς οι υπάρχοντες παιδικοί σταθμοί, δεν καλύπτουν της υπάρχουσες ανάγκες με αποτέλεσμα την ύπαρξη πολλών ιδιωτικών παιδικών σταθμών στην πόλη της Καλαμάτας.

Αντίθετα, στα δημοτικά διαμερίσματα κυρίως της ορεινής ζώνης, ο κοινωνικός τομέας είναι σχεδόν ανύπαρκτος.

7. ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

7.1 Γενικά

Ο Νομός Μεσσηνίας παρουσιάζει σημαντική αθλητική υποδομή και έντονη δραστηριότητα κυρίως στο ποδόσφαιρο, τα αθλήματα του στίβου, την καλαθοσφαίριση (μπάσκετ), την πετοσφαίριση (βόλλεϋ) και την κολύμβηση, ενώ η πόλη της Καλαμάτας τείνει να διαμορφωθεί τα τελευταία χρόνια σε ένα από τα καλύτερα αθλητικά κέντρα της χώρας μας με αποτέλεσμα δεκάδες Έλληνες αλλά και ξένοι πρωταθλητές να έρχονται στην πόλη της Καλαμάτας για να προετοιμαστούν για τις διεθνείς τους υποχρεώσεις.

Σημαντικό ρόλο στην επιλογή τους αυτή παίζουν :

- οι κατάλληλες κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν στην περιοχή όλη την διάρκεια του έτους και ευνοούν την καλύτερη προετοιμασία τους
- οι πολύ καλές αθλητικές εγκαταστάσεις αλλά και η ζεστή φιλοξενία της δημοτικής αρχής αλλά και των κατοίκων της Καλαμάτας .

Τα τελευταία χρόνια, έχει σημειωθεί αύξηση της συμμετοχής αθλούμενων στα Σωματεία (ερασιτεχνικός αθλητισμός) όπου εξυπηρετούνται τα αθλήματα του ποδοσφαίρου, της πετοσφαίρισης , καλαθοσφαίρισης, ρυθμικής γυμναστικής , κολύμβησης , πόλο αλλά και πολλών αθλημάτων σε μικρότερη κλίμακα.

Στην αυξανόμενη συμμετοχή αθλούμενων συμβάλλουν τα προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού τα οποία αφορούν την γυναίκα, το παιδί και τους εφήβους.

Πρόκειται για προγράμματα επιδοτούμενα από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α) ενώ φορείς υλοποίησης είναι οι Δήμοι και οι Κοινότητες.

Στην πόλη λειτουργούν σήμερα τα παρακάτω αθλητικά σωματεία :

Ποδοσφαιρικοί σύλλογοι :

- Μεσσηνιακός Γυμναστικός Σύλλογος
- Απόλλων Καλαμάτας
- Αναγέννηση Παραλίας
- Ηρακλής Καλαμάτας
- Σπερχογεία
- Α.Ο Βέργας

Καλαθοσφαιρικοί Σύλλογοι:

- Ποσειδώνας Καλαμάτας
- Απόλλων Καλαμάτας
- Άτλας Καλαμάτας
- Καλαμάτα '80
- Ευκλής Καλαμάτας
- Ίκαρος Καλαμάτας
- Δαευκλής Καλαμάτας
- Αναγέννηση Παραλίας

Πετοσφαιρικοί Σύλλογοι :

- Γυμναστική Εταιρεία Μεσσηνίας
- Καλαμάτα '80
- Μεσσηνιακός Γυμναστικός Σύλλογος
- Π.Α.Ε. Άργης
- Ακρίτας Καλαμάτας

Ναυταθλητικά Σωματεία :

- Ναυτικός Όμιλος Καλαμάτας (Ν.Ο.Κ.) "Ο ΠΟΣΕΙΔΩΝ"

Γήπεδα Δήμου Καλαμάτας:

Πτυχιακή εργασία – Τ.Α.Π. Δήμου Καλαμάτας

1. Εθνικό Στάδιο Καλαμάτας
2. Γήπεδο στρατοπέδου
3. Γήπεδο Κορδία (Δυτ. Παραλία)
4. Γήπεδο Μεσσηνιακού
5. Αθλητικές εγκαταστάσεις Τέντας (γήπεδα μπάσκετ, βόλλεϋ, τέννις).

Οι υπάρχουσες σήμερα αθλητικές εγκαταστάσεις του Νομού Μεσσηνίας κατά Δήμο είναι οι εξής :

-Το Γήπεδο Μεσσηνιακού (ΚΑΛΑΜΑΤΑ)

-Το Εθνικό Στάδιο Μεσσήνης (ΜΕΣΣΗΝΗ), το οποίο διαθέτει γήπεδο ποδοσφαίρου, γήπεδο καλαθοσφαίρισης, γήπεδο πετοσφαίρισης, διαδρομή στίβου, χώρους αποδυτηρίων, γραφείων και λοιπούς βοηθητικούς χώρους.

-Το Εθνικό Στάδιο Πύλου "ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΗΣ Κ. ΤΣΙΚΛΗΤΗΡΑΣ ΠΥΛΟΥ". Είναι χωρητικότητας 12.000 ατόμων και διαθέτει γήπεδο ποδοσφαίρου, διαδρόμους στίβου, χώρους αποδυτηρίων, γραφείων και λοιπούς βοηθητικούς χώρους.

-Εθνικό Στάδιο Χώρας Νέστορος

-Κλειστό Γυμναστήριο Κυπαρισσίας

Ο Νομός διαθέτει τις εξής αθλητικές εγκαταστάσεις:

- 34 γήπεδα ποδοσφαίρου (εκ των οποίων ένα στην Κ. Ασπροχώματος, ένα στην Κ. Σπερχογείας και 2 στην έδρα του Δήμου Καλαμάτας)

- 29 υπαίθρια γήπεδα αθλοπαιδιών

- 6 γήπεδα στίβου (από τις εγκαταστάσεις αυτές οι δύο βρίσκονται στο Δήμο Καλαμάτας)

- 4 κλειστά γυμναστήρια (εκ των οποίων τα 2 βρίσκονται στην έδρα του Δήμου Καλαμάτας)

- 3 αίθουσες προπόνησης – προθέρμανσης

- 1 κολυμβητήριο στην πόλη της Καλαμάτας

- 1 σκοπευτήριο στην πόλη της Καλαμάτας

- 1 ναυταθλητική εγκατάσταση στην πόλη της Καλαμάτας

- 4 γήπεδα πετοσφαίρισης

Πτυχιακή εργασία – Τ.Α.Π. Δήμου Καλαμάτας

- Πολλά γήπεδα καλαθοσφαίρισης
- 5 γήπεδα τένις στην πόλη της Καλαμάτας
- αίθουσες μπριτζ κ.α.

Αθλητικές δραστηριότητες που διεξάγονται στην Καλαμάτα ετησίως είναι:

- Διαδημοτικοί αγώνες επί ανωμάλου εδάφους (Ιανουάριος)
- Διεθνείς συνάντηση Ρυθμικής Γυμναστικής (Μάρτιος)
- Συνάντηση Ευρωπαϊκών Ομοσπονδιών Ιστιοπλοίας
- Διεθνής Συνάντηση Στίβου "Τα Παπαφλέσσεια" (Μάιος – Ιούνιος).
- Διεθνές τουρνουά μπριτζ
- Διεθνείς αγώνες τένις (Satelite)
- Διεθνή κολυμβητικό διάπλου Μεσσηνιακού Κόλπου
- Πανελλήνιο πρωτάθλημα ποδηλασίας ανδρών
- Πανελλήνιο πρωτάθλημα ελληνορωμαϊκής πάλης

Η προσπάθεια συνεχίζεται με στόχο τις ακόμη καλύτερες και περισσότερες αθλητικές υποδομές, την αναβάθμιση εθνικών και διεθνών εκδηλώσεων, συναντήσεων, προετοιμασιών και την δημιουργία νέων αλλά και την ένταξη της Μεσσηνίας στις περιοχές της Ελλάδας που χαρακτηρίζονται τόποι Ολυμπιακής προετοιμασίας.

7.2 Συμπεράσματα για τον αθλητισμό

Από τα παραπάνω, αλλά και την αθλητική ιστορία της Καλαμάτας μπορούμε να συμπεράνουμε τα εξής:

Η Καλαμάτα διαθέτει όλες τις προϋποθέσεις για να γίνει ένα διεθνές κέντρο αθλητισμού και να παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στα αθλητικά δρώμενα της Ελλάδας. Ενόψει μάλιστα των Ολυμπιακών αγώνων του 2004, η Καλαμάτα έχει μια σπουδαία ευκαιρία να διεκδικήσει και να αποκτήσει σημαντικό μερίδιο των αθλητικών εγκαταστάσεων, για την προετοιμασία και την προσαρμογή των αθλητών που θα έρθουν στους Ολυμπιακούς αγώνες της Αθήνας, εγκαταστάσεις που έτσι και αλλιώς θα γίνουν στην επαρχία. Τα ήδη προγραμματισμένα έργα αθλητικής υποδομής για το Δήμο Καλαμάτας, πρέπει να ολοκληρωθούν το συντομότερο δυνατό και να προγραμματιστεί η κατασκευή αθλητικού κέντρου στον Ταΰγετο και στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Καλαμάτας, εκεί όπου το υψόμετρο και οι συνθήκες ευνοούν την καταλληλότερη προετοιμασία αθλητών.

Σε σχέση με την αθλητική δραστηριότητα και συμμετοχή των κατοίκων του Δήμου Καλαμάτας, μπορούμε να συμπεράνουμε πως κύρια αθλητική δραστηριότητα τόσο στην πόλη της Καλαμάτας, όσο και στα περισσότερα δημοτικά διαμερίσματα της, είναι το ποδόσφαιρο για αυτό άλλωστε υπάρχει πληθώρα ποδοσφαιρικών γηπέδων, τα οποία όμως εκτός του εθνικού σταδίου Καλαμάτας και του γηπέδου του Μεσσηνιακού, στερούνται χορτοτάπητα και στοιχειωδών εγκαταστάσεων υγιεινής και αποδυτηρίων. Τα τελευταία χρόνια υπάρχει μια άνθιση, με ιδιωτική πρωτοβουλία, στο ποδόσφαιρο 5Χ5 και έχουν κατασκευασθεί αρκετά γήπεδα μικρών διαστάσεων.

Εκτός του ποδοσφαίρου, δεύτερο σε δημοτικότητα άθλημα, έρχεται το άθλημα της καλαθοσφαίρισης (μπάσκετ), κυρίως μετά το 1987 και τις διεθνείς επιτυχίες των ελληνικών ομάδων.

Σε φθίνουσα πορεία, βρίσκεται το άθλημα της πετοσφαίρισης (βόλλεϋ), παρά τις επιτυχίες καλαματιανών ομάδων κατά το παρελθόν, με αποτέλεσμα να είναι λίγα τα παιδιά που ασχολούνται με το άθλημα.

Υπάρχουν βέβαια και άλλα αθλήματα με τα οποία ασχολούνται κάτοικοι του δήμου Καλαμάτας, όχι όμως στο βαθμό που ασχολούνται με τα ομαδικά αθλήματα που αναφέραμε.

Πάντως το σίγουρο είναι στο δήμο της Καλαμάτας οι δημότες αγαπούν τον αθλητισμό, διακρίνονται για το φιλαθλο πνεύμα τους και παρωθούν τους νέους στην ενασχόληση τους με τα διάφορα αθλήματα.

Ο Δήμος Καλαμάτας σίγουρα δείχνει ενδιαφέρον για τα αθλητικά δρώμενα της πόλης, αλλά θα πρέπει ακόμη περισσότερο να φροντίσει τον αθλητισμό, ο οποίος εκτός από υγιής ενασχόληση, προσφέρει διέξοδο στον ελεύθερο χρόνο των νέων και σε ορισμένες περιπτώσεις μάλιστα τους οδηγεί και στην επίτευξη σπουδαίων επιδόσεων που τους εξασφαλίζουν οικονομικά ανταλλάγματα και ένα καλύτερο μέλλον ατομικά, αλλά ταυτόχρονα βοηθούν και στην ανάδειξη του τόπου καταγωγής τους.

7. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΥΔΡΕΥΣΗΣ-ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ (Δ.Ε.Υ.Α.Κ.)

8.1 Γενικά

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης ιδρύθηκε το 1982 βάση του Προεδρικού Διατάγματος υπ' αριθμ. 351/82. Λειτουργεί βάση του νόμου 1069/80 και διοικείται από εντεκαμελές διοικητικό συμβούλιο. Σκοπός της επιχείρησης είναι η προσφορά υπηρεσιών στους τομείς ύδρευσης, αποχέτευσης, ομβρίων υδάτων και επεξεργασίας λυμάτων και αποβλήτων της περιοχής του Δήμου. Το προσωπικό το οποίο απασχολεί η Δ.Ε.Υ.Α.Κ. ανέρχεται στα 136 άτομα, από τα οποία τα 112 ανήκουν στην Τεχνική υπηρεσία και οι υπόλοιποι 24 στην οικονομοδιοικητική υπηρεσία. Τα σημαντικότερα έργα που έχει κάνει η Δ.Ε.Υ.Α.Κ. είναι η δημιουργία δικτύου αποχέτευσης, ο βιολογικός καθαρισμός, το εργοστάσιο λιπασματοποίησης και η επέκταση του δικτύου ύδρευσης. Έργα που εκτελεί η Δ.Ε.Υ.Α.Κ είναι τα εξής : α) ολοκλήρωση του δικτύου αποχέτευσης και επέκταση του σταθμού βιολογικού καθαρισμού, κατασκευή αγωγών ομβρίων του Δήμου Καλαμάτας, γ) επέκταση του δικτύου ύδρευσης, δ) τηλεδιαχείριση δικτύων αντλιοστασίων ύδρευσης, αποχέτευσης και εγκατάστασης βιολογικού καθαρισμού και ε) έρευνα τεχνολογιών για μετρήσεις φορτίων λυμάτων.

8.1 Υφιστάμενη κατάσταση δικτύων ύδρευσης.

Η συνολική έκταση του δικτύου ύδρευσης είναι 318,38 χλμ. Το 31,5% (100,28 χλμ.) είναι κατασκευασμένο από αμιαντοτσιμέντο το οποίο θεωρείται επιβλαβές για την δημόσια υγεία. Το 45,8 % (145,7χλμ.)είναι κατασκευασμένο από πλαστικό και το υπόλοιπο (72.4 χλμ.) από χάλυβα.

Σύνολο έκτασης Δικτύου ύδρευσης	Κατανομή		
	Αμιαντοτσιμέντο	Πλαστικό	Χάλυβας
318,38 χλμ.	31,5%	45,8%	72,4%

Το μεγαλύτερο τμήμα του δικτύου (250 χλμ.) είναι ηλικίας περίπου 20 ετών, ενώ υπάρχουν και κάποια τμήματα τα οποία θεωρούνται απαρχαιωμένα (ηλικίας μέχρι 40 ετών). Την τελευταία δεκαετία έχουν κατασκευαστεί μόνο 25 χλμ. Τα περισσότερα από αυτά στο Δημ. Διαμέρισμα Λαδά.

Η κάλυψη του δικτύου είναι 100% στην έδρα του Δήμου σε 7 από τα 14 Δημ. Διαμερίσματα (Αλαγονία, Αρτεμισία, Ασπρόχωμα, Καρβέλι, Λαίικα, Νέδουσα και Σπερχογεία). Σε ποσοστό 80-90% κυμαίνεται η κάλυψη δικτύου στα Δημ. Διαμερίσματα, Ελαιοχωρίου, Λαδά, Μικράς Μαντίνειας,Πηγών. Ανεπαρκής θεωρείται η κάλυψη του δικτύου (70%) στα Δημοτικά Διαμερίσματα Αντικαλάμου κα Βέργας.

Σημαντικές απώλειες νερού παρατηρούνται κυρίως στα τμήματα εκείνα του δικτύου που έχουν ηλικία πάνω από 30 έτη.

Η υδροληψία της έδρας γίνεται από τον Σύνδεσμο Ύδρευσης Καλαμάτας – Μεσσηνίας και στα Δημοτικά Διαμερίσματα από πηγές, με εξαίρεση τα Δημοτικά Διαμερίσματα Βέργας και Σπερχογείας, που διαθέτουν και γεωτρήσεις και το Δημοτικό Διαμέρισμα Μικράς Μαντίνειας που έχει επιφανειακή υδροληψία.

Στην πλειοψηφία των παροχών υπάρχουν υδρομετρητές με αποτέλεσμα να είναι δυνατή η καταγραφή της ποσότητας του νερού που καταναλώνεται και να εφαρμοστεί αυτού μια ορθή τιμολογική πολιτική.

Εξαιρέση αποτελούν τα Δημοτικά Διαμερίσματα Αλαγονίας, Καρβελίου, Λαδά, Νεδούσης, και Πηγών. Κοινό δίκτυο ύδρευσης έχουν η έδρα του Δήμου και τα Δημοτικά Διαμερίσματα , Μικράς Μαντίνειας, Βέργας, Ασπροχώματος και Σπερχογείας.

Αυτόνομο δίκτυο ύδρευσης έχουν τα Δημοτικά Διαμερίσματα Αλαγονίας και Λαϊκών.

Πίνακας αριθμού υδρομετρητών και ετήσιας κατανάλωσης ανά Δημοτικό Διαμέρισμα

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΔΡΟΜΕΤΡΗΤΩΝ	ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ Μ³
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	28.636	3.685.396
ΑΛΑΓΟΝΙΑ	0	0
ΑΝΤΙΚΑΛΑΜΟΣ	216	62.552
ΑΡΤΕΜΙΣΙΑ	147	18.180
ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	759	122.087
ΒΕΡΓΑ	932	230.921
ΕΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ	194	23.349
ΚΑΡΒΕΛΙ	0	0
ΛΑΔΑ	0	0
ΛΑΪΚΑ	684	204.477
Μ.ΜΑΝΤΙΝΕΙΑ	659	144.871
ΝΕΔΟΥΣΑ	0	0
ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑ	413	87.541
ΠΗΓΕΣ	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	32.640	4.579.374

Τα Δημοτικά Διαμερίσματα, της Αλαγονίας, Λαδά, Καρβελίου, Πηγών και Νέδουσας, παίρνουν νερό από τις πηγές που υπάρχουν εκεί και πληρώνουν ένα συμβολικό ποσό κάθε εξάμηνο, δηλαδή 1.500 δραχμές συν 8% που είναι το Φ.Π.Α.

8.3 Τιμολόγιο

Το τιμολόγιο νερού είναι το παρακάτω:

ΤΙΜΟΛΟΓΙΟ ΝΕΡΟΥ ΑΝΑ ΔΙΕΜΗΝΟ	
ΚΛΙΜΑΚΑ ΚΥΒΙΚΑ ΝΕΡΟΥ	ΔΡΑΧΜΕΣ ΑΝΑ ΚΥΒΙΚΟ
0-26	84
27-66	134
67 και πάνω	190

Σε αυτό προστίθεται το Φ.Π.Α. με 8% (για 67κυβικά και πάνω).

Αυτά επιβαρύνονται με :

- 80% ειδικό τέλος
- 90% τέλος χρήσης υπονόμων
- 2400 δραχμές πάγιο
- με 18% Φ.Π.Α.

8.4 Προσωπικό της Επιχείρησης

Ανάλυση ειδικοτήτων των εργαζομένων στη Δ.Ε.Υ.Α.Κ.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΕΙ	Άτομα	7
ΤΕΙ	Άτομα	9
ΕΡΓΟΔΗΓΟΙ	Άτομα	6
ΛΥΚΕΙΟ	Άτομα	2
ΕΡΓΑΤΟΤΕΧΝΙΤΕΣ	άτομα	69
ΣΥΝΟΛΟ		93

Διοικητική – Οικονομική Υπηρεσία

ΑΕΙ	Άτομα	4
ΤΕΙ	Άτομα	4
ΕΡΓΟΔΗΓΟΙ	Άτομα	0
ΛΥΚΕΙΟ	Άτομα	23
ΕΡΓΑΤΟΤΕΧΝΙΤΕΣ	Άτομα	4
ΣΥΝΟΛΟ		35

8.5 Απογραφή Μηχανολογικού Εξοπλισμού

❖ Αυτοκίνητα - Φορτηγά

- MERCEDES 608 (Μικρό φορτηγό 3,5 τόννων) KHY 2644
- MERCEDES 608 (Μικρό φορτηγό 3,5 τόννων) KHY 2648
- SUZUKI VITARA KHY 8340
- V.W (Μικρό φορτηγό για μεταφορά
Προσωπικού) KHY 2650
- TOYOTA KHY 2651
- VOLVO FL6 (10 Τόννων- Βυτιοφόρο
Μεταφοράς νερού) KHY 26206
- MITSUBISHI (Ημιφορτηγό ανοιχτού
Τύπου για μεταφορά υλικών) KHY 7538
- MITSUBISHI (Ημιφορτηγό ανοιχτού
Τύπου για μεταφορά υλικών) KHY 7539
- JEEP LAND ROVER (Επιβατικό) KHY 2647
-

❖ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

- ΜΠΕΤΟΝΙΕΡΑ FIORI ME 27851
- J.C.B. ΤΗΛΕΣΚΟΠΙΚΟ ME 27584
- CASE 740 ΦΟΡΤΩΤΗΣ ME 27585
- ΤΣΑΠΙΑ EDER ME 46880
- ΚΟΠΤΙΚΟ ΑΣΦΑΛΤΟΥ ARROW ME 27589
- ΑΕΡΟΣΥΜΠΙΕΣΤΗΣ ΤΡΑΚΤΕΡ INTER ME 27582
- ΑΕΡΟΣΥΜΠΙΕΣΤΗΣ ΤΡΑΚΤΕΡ FORD ME 46879
- ΚΥΛΙΝΔΡΑΚΙ VIVROMAX
- ΔΟΝΗΤΙΚΗ ΠΛΑΚΑ 2 TEMAXIA
- J.C.B. ME 27583
- ΑΠΟΦΡΑΚΤΙΚΟ IVECO KHY 2549

- ΑΠΟΦΡΑΚΤΙΚΟ IVECO ME 32591
- ΙΣΟΠΕΔΩΤΗΡΑΣ – ΔΙΑΜΟΡΦΩΤΗΣ GRADER ME 46980

❖ ΑΝΤΛΙΕΣ

- ΔΥΟ ΑΝΤΛΙΕΣ WELL POINT LOMBARDINI
- ΜΙΑ ΑΝΤΛΙΑ WELL POINT ADIM
- ΕΞΙ ΑΝΤΛΙΕΣ WELL POINT ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ
- ΔΥΟ ΑΝΤΛΙΕΣ ZETTING
- ΜΙΑ ΑΝΤΛΙΑ ΝΕΡΟΥ KYBOTA
- ΜΠΙΕΤΟΝΙΕΡΕΣ ΜΙΚΡΕΣ ΣΥΡΟΜΕΝΕΣ 3 ΤΕΜ.
- BENZINOTΡΟΧΟΙ

❖ ΜΟΤΟΠΟΔΗΛΑΤΑ

▪ ΜΟΤΟΠΟΔΗΛΑΤΟ	ΚΗ 6884
▪ ΜΟΤΟΠΟΔΗΛΑΤΟ	ΚΗ 9879
▪ ΜΟΤΟΠΟΔΗΛΑΤΟ	ΚΟ 352
▪ ΜΟΤΟΠΟΔΗΛΑΤΟ	ΚΗ 5959
▪ ΜΟΤΟΠΟΔΗΛΑΤΟ	ΚΟ 360
▪ ΜΟΤΟΠΟΔΗΛΑΤΟ	ΚΗ 9880

8.6 Υποδομές αποχέτευσης - βιολογικός καθαρισμός

Η πόλη της Καλαμάτας διαθέτει Μονάδα Βιολογικής Επεξεργασίας βοθρολυμάτων. Το πρόβλημα της αποχέτευσης ήταν οξύτατο καθώς οι αστικές ανάγκες εξυπηρετούνταν με βόθρους, αλλά σήμερα υπάρχει ένα ολοκληρωμένο δίκτυο αποχέτευσης. Το εσωτερικό δίκτυο έχει μήκος 110 Km και εξυπηρετεί μια έκταση 950 εκταρίων. Ο κεντρικός αποχετευτικός αγωγός μήκους 4.700m ξεκινά από τον ποταμό Νέδοντα και καταλήγει στην εγκατάσταση επεξεργασίας των λυμάτων. Το αποχετευτικό δίκτυο έχει σχεδιαστεί ώστε να εξυπηρετεί εκτός από την Καλαμάτα, τον οικισμό της Παναγιάς, το νέο στρατόπεδο, το Βιομηχανικό Πάρκο, το στρατόπεδο της αεροπορίας καθώς και τις κοινότητες Βέργας, Μικράς Μαντίνειας και Αβίας στο νοτιοανατολικό τμήμα της πόλης. Στις κοινότητες που βρίσκονται γύρω από τον Μεσσηνιακό κόλπο (Βέργα, Μικρής Μαντίνειας, Ασπροχώματος κ.λ.π.) η αποχέτευση γίνεται με απορροφητικούς βόθρους. Τα λύματα συλλέγονται με βυτία και μεταφέρονται στο βιολογικό καθαρισμό της Καλαμάτας.

Συγκεκριμένα, η αποχέτευση με βιολογικό καθαρισμό γίνεται σε ποσοστό 80% στην πόλη της Καλαμάτας ενώ το υπόλοιπο 20% και όλα τα άλλα Δημοτικά Διαμερίσματα εξυπηρετούνται με βόθρους και κύριος αποδέκτης των λυμάτων του Ο.Τ.Α. είναι ο βιολογικός καθαρισμός της έδρας του Ο.Τ.Α.

8.6.1 Συνδέσεις Αποχετεύσεις

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΔΕΣΕΩΝ
1996	384
1997	310
1998	219
1999	282
2000	243

Αυτή την εποχή πραγματοποιούνται έργα για την επέκταση του αποχετευτικού δικτύου στις περιοχές: Νέο Νοσοκομείου, Αντικαλάμου, Ασπροχώματος και Αλαγονίας. Στο μέλλον προβλέπεται να συνδεθούν με το αποχετευτικό δίκτυο της πόλης τα Δημοτικά Διαμερίσματα Βέργας, Μικράς Μαντίνειας και Ελαιοχωρίου που αυτή την στιγμή (όπως προαναφέραμε) δεν έχουν αποχετευτικό σύστημα.

Οι εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού των λυμάτων στην έδρα του Δήμου, έχουν προβλεφθεί για την εξυπηρέτηση 60.000 κατοίκων περίπου. Όμως με την συνένωση των Ο.Τ.Α. δεν επαρκεί δεδομένου ότι εκεί καταλήγουν και τα λύματα του Δήμου Μεσσήνης. Μελετώντας έργα επέκτασης του βιολογικού καθαρισμού σε 100.000 κατοίκους έχει εγκριθεί η χρηματοδότηση κατασκευής έργων από το Ταμείο Συνοχής, για την επέκταση της μονάδας βιολογικού καθαρισμού της οποίας η δυναμικότητα θα φθάσει να καλύπτει 120.000 κατοίκους.

8.6.2 Βιολογικός Καθαρισμός

α)Είδος και μέγεθος δραστηριότητας

Η εγκατάσταση επεξεργασίας καθαρισμού λυμάτων της Καλαμάτας βρίσκεται στη θέση «Κάμπος» σε χώρο έκτασης 50 στρεμμάτων και επεκτείνεται με δεύτερη γραμμή επεξεργασίας.

Ο σχεδιασμός της εγκατάστασης έγινε με βάση τα παρακάτω δεδομένα:

Εξυπηρετούμενος πληθυσμός : 60.000 ι.κ. σήμ. & προοπτικά 120.000 ι.κ.

Παροχή λυμάτων (μέση ημέρ.) 10.000 m³ /ημ " & "

20.000 m³ /ημ.

BOD (Kg / ημ.) 4.000 " & "

8.000

Αιωρούμενα στερεά (Kg /ημ) 5.500 " & "

11.000

Ολικό άζωτο (Kg/ημ) 1.600 " & "

3.200

Φωσφόρος (kg/ημ) 120 " & "

240

Στην εγκατάσταση θα οδηγούνται τα λύματα της Καλαμάτας, της Μεσσήνης και μικρότερων οικισμών καθώς και τα υγρά απόβλητα των βιοτεχνικών μονάδων της Βιομηχανικής Περιοχής Ασπροχώματος που είναι ομοειδή ως προς την σύσταση τους με τα αστικά λύματα.

Η επιλεγείσα μέθοδος επεξεργασίας είναι η μέθοδος για τα αστικά λύματα και η αναερόβια επεξεργασία των αποβλήτων των γεωργικών βιομηχανικών.

Τα επεξεργασμένα λύματα θα διατίθενται στο Μεσσηνιακό Κόλπο μεταξύ των εκβολών των ποταμών Άρι και Πάμισου. Θα κατασκευασθεί παράλληλα προς τους υπάρχοντες αγωγός μεταφοράς των επεξεργασμένων λυμάτων και υποθαλάσσιος αγωγός διάθεσης.

Η χωροθέτηση του Βιολογικού καθαρισμού προβλέπεται στο εγκεκριμένο Γεν. Πολ/κό Σχέδιο της Καλαμάτας (ΦΕΚ 281 / 10.4.86) και χαρακτηρίζεται ΖΟΕ 10.4.

Η εγκατάσταση που έχει κατασκευασθεί το 1996 εξυπηρετούσε 20.000 ι.κ. και επεκτάθηκε το 1991 για 60.000 ισοδύναμους κατοίκους. Στην τελική φάση θα εξυπηρετεί 120.000 κατοίκους και θα περιλαμβάνει επιπλέον μια δεξαμενή πρωτοβάθμιας καθίζησης, μια δεξαμενή αερισμού Carrousel, μια δεξαμενή τελικής καθίζησης, τον εξοπλισμό της δεξαμενής χλωρίωσης, αυτοματισμούς, εργαστήριο και κτίριο διοίκησης.

Θα κατασκευασθεί χωριστή μονάδα για αναερόβια επεξεργασία των αποβλήτων και γεωργικών βιομηχανιών, που θα περιλαμβάνει δεξαμενή υποδοχής και εξισορρόπησης, μονάδα εσκάρωσης, αντιδραστήρα παραγωγής οξέων, δεξαμενή προετοιμασίας, αναερόβιο αντιδραστήρα και γραμμή βιοαερίου.

Το αποχετευτικό δίκτυο έχει σχεδόν ολοκληρωθεί και εξυπηρετεί την Καλαμάτα, τους οικισμούς Παναγιάς, Βέργα, Μικρή Μαντίνεια και Βιομηχανικό Πάρκο. Ο κεντρικός αποχετευτικός αγωγός από τον ποταμό Νέδοντα οδηγεί τα λύματα στην εγκατάσταση επεξεργασίας.

Άλλος Κ.Α.Α. εξυπηρετεί την Μεσσήνη και την ΒΙ.ΠΕ. Ασπροχώματος.

β) Ειδικές οριακές τιμές εκπομπής ρυπαντικών φορτίων και συγκεντρώσεων σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Για τα αέρια απόβλητα τα όρια εκπομπής αναφέρονται στο Άρθρο 2 του Π.Δ. 1180 (ΦΕΚ Α'293/1981).

Για τα υγρά απόβλητα όπως αυτά αναφέρονται στις οικίες Νομαρχιακές Αποφάσεις και όχι μεγαλύτερα από τα αναφερόμενα στην Οδηγία 91/271 της ΕΟΚ.

Συγκεκριμένα καθορίζονται τα εξής όρια:

$BOD_5 = 25 \text{ mg/l}$

$COD = 125 \text{ mg/l}$

Αιωρούμενα στέρεα = 35 mg/l

Λίπη – Έλαια 0

Επιπλέοντα στέρεα = 0

Πτυχιακή εργασία – Τ.Α.Π. Δήμου Καλαμάτας

Υπολοιπόμενο χλώριο 0,5 mg/l

Ολικά κολοβακτηριοειδή 500/100 ml

Να τοποθετηθεί διάταξη λιποσυλλογής για την απομάκρυνση λιπών και ελαίων που θα διατίθενται μαζί με τα εσκαρίσματα για υγειονομική ταφή.

Οι δεξαμενές υποδοχής βοθρολυμάτων θα είναι:

- 1) κλειστές και εφοδιασμένες με κατάλληλη διάταξη ανάμιξης και αερισμού
- 2) σε κτίριο με εξαερισμό, απόσπηση και ειδικές αεροστεγείς υποδοχές.

8.7 Συμπεράσματα για την ύδρευση - αποχέτευση

Η υδροδότηση, της πόλης της Καλαμάτας, αλλά και πολλών από τα δημοτικά διαμερίσματα του δήμου Καλαμάτας παρουσιάζει πολλά προβλήματα.

Αυτά κυρίως οφείλονται, στην αρχαιότητα του δικτύου ύδρευσης, αφού είδαμε πως μερικά από τα τμήματά του, ηλικιακά φτάνουν και τα 30 χρόνια. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τις συχνές βλάβες του δικτύου ύδρευσης και των συχνών διακοπών της υδροδότησης, της πόλης της Καλαμάτας αλλά και των άλλων δημοτικών διαμερισμάτων. Η απασχόληση των συνεργείων της Δ.Ε.Υ.Α.Κ είναι σχεδόν καθημερινή για διάφορες εργασίες συντήρησης και επισκευής του δικτύου, ενώ παράλληλα και οι απώλειες σε νερό πλησιάζουν πολλές φορές και το 30% των αποθεμάτων νερού.

Ένα άλλο μεγάλο πρόβλημα που παρουσιάζει το δίκτυο της ύδρευσης είναι και η ύπαρξη αμιαντοσωλήνων, οι οποίοι όπως έχει αποδειχθεί είναι πηγή κινδύνων για τους καταναλωτές.

Το ποσοστό των αμιαντοσωλήνων στο δίκτυο φτάνει το 31.5% και σίγουρα η ύπαρξή τους πρέπει να προβληματίζει τις υπηρεσίες δημόσιας υγείας αλλά και τους ίδιους τους πολίτες, έτσι ώστε γρήγορα να γίνει η αντικατάστασή τους από άλλους σωλήνες φιλικούς προς την υγεία των κατοίκων.

Το γεγονός ότι τα δημοτικά διαμερίσματα της Βέργας και του Αντικαλάμου είναι γρήγορα αναπτυσσόμενα και η κάλυψη τους με δίκτυο ύδρευσης πρέπει να προβληματίσει τις δημοτικές αρχές και να προβούν στην όσο το δυνατό γρηγορότερη επέκταση του δικτύου, ώστε να καλυφθεί το 100% της έκτασης αυτών των Δημοτικών Διαμερισμάτων του Δήμου Καλαμάτας.

9. ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ

9.1 Διαχείριση απορριμμάτων στο Δήμο Καλαμάτας

Οι ενέργειες που γίνονται κατά την διαχείριση των απορριμμάτων διακρίνονται στα εξής τέσσερα στάδια:

1. Την συλλογή των απορριμμάτων από τους χώρους καθαριότητας
2. Την προσωρινή αποθήκευσή τους
3. Την περισυλλογή και αποκομιδή από την υπηρεσία καθαριότητας
4. Την τελική διάθεσή τους

9.2 Συλλογή απορριμμάτων από τους χώρους καθαριότητας

Όσον αφορά το πρώτο στάδιο που αναφέρεται στη συλλογή των απορριμμάτων, αυτή γίνεται από τους κατοίκους, οι οποίοι και παράγουν τα απορρίμματα. Τα απορρίμματα συσκευάζονται σε πλαστικές σακούλες και τοποθετούνται προσωρινά στους κυλιόμενους κάδους απορριμμάτων, οι οποίοι είναι τοποθετημένοι σε προκαθορισμένα σημεία, από την υπηρεσία καθαριότητας του Δήμου.

9.3 Προσωρινή αποθήκευση

Για την προσωρινή αποθήκευση των απορριμμάτων ο Δήμος Καλαμάτας διαθέτει 1400 κυλιόμενους κάδους, από τους οποίους αξιοποιούνται οι 1300 ενώ οι υπόλοιποι βρίσκονται συνήθως σε επισκευή. Όλοι οι κάδοι είναι μεταλλικοί, τροχήλατοι των 1100 λίτρων. Οι κάδοι είναι κατανεμημένοι έτσι ώστε να αντιστοιχούν 160-200 σε κάθε τομέα, από τους οκτώ που έχει χωριστεί η περιοχή της Καλαμάτας. Η πυκνότητα των κάδων είναι 1-2 κάδοι ανά 25 μέτρα στους κεντρικούς άξονες της πόλης, 1-2 κάδοι ανά 2 μέτρα στις υπόλοιπες κεντρικές περιοχές, και 1 κάδος ανά 80-100 μέτρα στις συνοικίες.

9.4 Περισυλλογή και αποκομιδή απορριμμάτων

Για την περισυλλογή και αποκομιδή των απορριμμάτων διατίθενται από το Δήμο Καλαμάτας 12 απορριματοφόρα.

- 2 από τα 12 απορριματοφόρα είναι τύπου «μύλου» των 8 m³ καθένα
- 4 είναι τύπου «μύλου» των 16 m³ το καθένα
- 1 τύπου «πρέσας» των 16 m³.
- 5 απορριματοφόρα που απέκτησε πρόσφατα ο Δήμος

Όλα τα απορριματοφόρα διαθέτουν μηχανισμό ανύψωσης των κάδων.

Η υπηρεσία καθαριότητας του Δήμου διαθέτει επίσης:

- 2 πλυντήρια κάδων 5m³ και 10 m³ αντίστοιχα
- 1 φορτωτής – φορτωτάκι
- 3 φορτηγό ανοιχτό
- 4 σκούπες (1 μεγάλη, 2 μεσαίες με 2 βάρδιες και μία μικρή)
- 1 συνεργείο κάδων
- 1 τρίκυκλο μηχάνημα το οποίο είναι για τις επείγουσες ανάγκες π.χ. άδειασμα, καλαθάκι, ασπρίσματα για γιορτές και άλλες εργασίες που θεωρούνται έκτακτες.
- 20-22 καροτσάκια με τον ανάλογο εξοπλισμό

Τα φορτηγά και ο φορτωτής δεν απασχολούνται μόνιμα από την υπηρεσία καθαριότητας αλλά συμμετέχουν και σε άλλες εργασίες του Δήμου.

Από τις υπηρεσίες του Δήμου εξυπηρετούνται και τα χωριά : Ασπρόχωμα, Σπερχογεία, Βέργα και Μαντίνεια.

Η περισυλλογή και αποκομιδή απορριμμάτων γίνεται καθημερινά από Δευτέρα έως και Παρασκευή στις 6:30 π.μ. εκτός από μερικά δρομολόγια που αρχίζουν στις 5:00 π.μ. Τα πλυντήρια των κάδων εργάζονται και αυτά καθημερινά έτσι ώστε οι κάδοι να πλένονται μια φορά την εβδομάδα.

9.5 Τελική διάθεση

Το τελευταίο στάδιο χειρισμού των απορριμμάτων αφορά την τελική διάθεση τους που αποτελεί το βασικότερο και πιο δύσκολο στάδιο, αφού μη σωστή αντιμετώπιση του σταδίου αυτού μπορεί να προκαλέσει σοβαρά προβλήματα για την δημόσια υγεία και το περιβάλλον.

Μέχρι τον Απρίλιο του 1997, οπότε και άρχισε να λειτουργεί το εργοστάσιο λιπασματοποίησης, το σύνολο των στερεών απορριμμάτων κατέληγαν στην χωματερή που λειτουργεί 38 χρόνια και βρίσκεται λίγα χιλιόμετρα βόρεια του οικισμού Γιαννιτσάνικα. Η χωματερή διαθέτει δίκτυο απορροής ομβρίων και αντιτυρική ζώνη, προκαλεί όμως οχλήσεις στην γύρω περιοχή κυρίως λόγω εκπομπής οσμών. Στα απορρίμματα που καταλήγουν στην χωματερή γίνεται αρχικά διάστρωση και συμπίεση και ακολούθως σκεπάζονται με λεπτό στρώμα λεπτόκοκκων αργιλικών υλικών.

9.6 Προσωπικό υπηρεσίας καθαριότητας

Στην υπηρεσία καθαριότητας του Δήμου Καλαμάτας απασχολούνται 80 άτομα , η σχέση των οποίων φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Σύμβαση Εργασίας	Τεχνο- λόγοι	Επιστάτες	Οδηγοί Χειριστές	Εργάτες	Συνεργείο	Σύνολο
Μόνιμοι	1	4	11	27	3	46
Αορίστου Χρόνου			4	15		19
Ορισμένου Χρόνου			4	11		15
Σύνολο	1	4	19	53	3	80

Ακόμη υπάρχει προσωπικό ασφαλείας σε περίπτωση απεργίας και αποτελείται από :

- 1 οδηγό με απορριμματοφόρο
- 2 εργάτες

- 1 οδοκαθαριστής

Η μονάδα λυτασματοποίησης απασχολεί 16 άτομα μόνιμο προσωπικό τα οποία καταλαμβάνουν τις εξής θέσεις:

- Ένας ηλεκτρολόγος μηχανικός που είναι υπεύθυνος για την συντήρηση και λειτουργία της μονάδας
- Δύο μηχανοτεχνίτες
- Δύο ηλεκτροτεχνίτες
- Δύο χειριστές γερανογέφυρας και φορτωτή
- Ένας διοικητικός υπάλληλος – ζυγιστής
- Δύο οδηγοί απορριμματοφόρου – πρέσσας
- Πέντε εργάτες – βοηθοί

Στα μελλοντικά σχέδια του Δήμου είναι η χωροθέτηση Χώρου Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (Χ.Υ.Τ.Α) ώστε να σταματήσει να λειτουργεί η υπάρχουσα χωματερή, για την λειτουργία της οποίας έχουν αρχίσει ήδη έντονες διαμαρτυρίες (προσωρινό κλείσιμο) από τους κατοίκους της περιοχής.

Ήδη έχει εκπονηθεί μελέτη για την δημιουργία Χ.Υ.Τ.Α. στην περιοχή Πιτερίτσα του Δήμου Μεσσήνης.

10. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ Ο.Τ.Α.

10.1 Νομικά πρόσωπα Ο.Τ.Α.

Ο Δήμος Καλαμάτας έχει επτά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου τα οποία αναφέρονται παρακάτω:

1. Α'ΚΑΠΗ Καλαμάτας : Ιδρύθηκε το 1983 με σκοπό τη διατήρηση των ατόμων της τρίτης ηλικίας ως αυτονόμων, ισοτίμων και ενεργών μελών της κοινωνίας. Στις δραστηριότητες του Κ.Α.Π.Η. περιλαμβάνονται ομάδες αυτενέργειας, ελληνικού χορού, ζωγραφικής, αγγειοπλαστικής και θεάτρου. Ακόμη έχουν οργανωθεί χορωδία και ορχήστρα από τα μέλη του Κ.Α.Π.Η., το οποίο συνεργάζεται και με άλλους φορείς. Το Α' ΚΑΠΗ Καλαμάτας απασχολεί 5 άτομα.
2. Β'ΚΑΠΗ Καλαμάτας : Ιδρύθηκε το 1988. Οι δραστηριότητες και οι στόχοι του είναι ανάλογες με αυτές του Α'Κ.Α.Π.Η. Τα άτομα που απασχολούνται εκεί είναι 3.
3. Δημοτική Φιλαρμονική Καλαμάτας: Ιδρύθηκε το 1939 και έκτοτε συμμετέχει σε εθνικές και θρησκευτικές εορτές και διοργανώνει κάθε καλοκαίρι μουσικές εκδηλώσεις. Ταυτόχρονα λειτουργεί μουσική σχολή όπου εκπαιδεύονται δωρεάν 200 παιδιά. Ο αριθμός των ατόμων που εργάζεται ανέρχεται στα 71.
4. Δημοτικό Πνευματικό Κέντρο: Ιδρύθηκε το 1984 και τα εγκαίνια έγιναν το 1990 υπό την επωνυμία Πανταζοπούλειος Λαϊκή Σχολή, με στόχο την κάλυψη των μορφωτικών και πολιτιστικών αναγκών των δημοτών της Καλαμάτας. Το πενταόροφο κτίριο είναι κληροδότημα των Νικολάου και Ρεγγίνας Πανταζοπούλου. Εκεί στεγάζονται: Λαϊκή Βιβλιοθήκη μαζί με αναγνωστήρια, Πινακοθήκη Σύγχρονης Ελληνικής Τέχνης, Κινηματοθέατρο δυναμικότητας 475 ατόμων, χώροι εκθέσεων στο φουαγιέ του θεάτρου και χώροι διδασκαλίας.
5. Αθλητικός Οργανισμός Καλαμάτας : Ιδρύθηκε το 1991. Στόχος του είναι η ανάπτυξη κάθε είδους αθλητικής δραστηριότητας προς όφελος των δημοτών, η δημιουργία και λειτουργία αθλητικών εγκαταστάσεων, η ενίσχυση των αθλητικών σωματείων και γενικά η καλλιέργεια του υγιούς αθλητισμού και

του φίλαθλου πνεύματος στους δημότες και ιδιαίτερα στη νεολαία της πόλης. Βασικά προγράμμάτα του είναι τα εξής:

μαζικός αθλητισμός, αθλητισμός και γυναίκα, αθλητισμός και παιδιά, αθλητισμός και έφηβοι, αθλητισμός και τρίτη ηλικία, κολύμβηση, πρωτάθλημα ποδοσφαίρου εργαζομένων και εκδηλώσεις αθλητικού – πολιτιστικού περιεχομένου.

6.Δημοτικός Κοινωνικός Φορέας: Συστάθηκε το έτος 1993, άλλα άρχισε ουσιαστικά να επιτελεί έργο το 1996. Σκοπός του φορέα είναι κυρίως η ενημέρωση, η πρόληψη και αντιμετώπιση κοινωνικού προβλημάτων. Συνεργάζεται στενά με τοπικούς συλλόγους και κοινωνικούς φορείς του νομού για επίκαιρα θέματα πρωτογενούς πρόληψης. Επίσης, λειτουργεί γραφείο υποδοχής και πληροφόρησης του κοινού.

Ο Δημοτικός Κοινωνικός Φορέας απασχολεί 5 άτομα.

7.Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης: Λειτουργεί ως αμιγής Δημοτική επιχείρηση από το 1995. Στόχος του είναι η άτυπη συνεχιζόμενη δια βίου επαγγελματική κατάρτιση και η καταπολέμηση της ανεργίας. Μέχρι στιγμής έχουν οργανωθεί πέντε σεμινάρια. Από το 1996 λόγω οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων υπολειτουργεί. Στο Κ.Ε.Κ. εργάζονται 5 άτομα.

10.2 Δημοτικές Επιχειρήσεις.

1.ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ : Ιδρύθηκε το 1982 και ήταν το πρώτο Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο που ιδρύθηκε στην Ελλάδα μαζί με αυτό της Λάρισας. Σκοπός του είναι η οργάνωση ,προβολή και ανάπτυξη θεατρικών παραστάσεων, και η παροχή δυνατότητας στους νέους δημιουργούς να αναπτύξουν τις δραστηριότητες τους γύρω από την θεατρική τέχνη. Το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ. διατηρεί 2 σκηνές, την Κεντρική και τη Νέα Σκηνή, από τις οποίες έχουν έως σήμερα παρουσιαστεί 64 θεατρικά έργα από την παγκόσμια ελληνική δραματουργία, επιλεγμένα με τρόπο ώστε να καλύπτονται ενδεικτικά οι τάσεις του κλασσικού και σύγχρονου θεάτρου. Κάθε χρόνο έχει κατά μέσο όρο 5 παραγωγές στις οποίες περιλαμβάνεται μια θεατρική παράσταση για παιδιά. Σημαντικός μακροπρόθεσμος στόχος του είναι η δημιουργία Δραματικής Σχολής στην πόλη της Καλαμάτας. Το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ απασχολεί 12 άτομα.

1. Κ.Α.Κ.: Η Κεντρική Αγορά Καλαμάτας ιδρύθηκε το 1981 και κύριος μέτοχός της είναι ο Δήμος Καλαμάτας. Η Επιχείρηση κατασκεύασε κτιριακή υποδομή που καταλαμβάνει έκταση 10 στρεμμάτων με περιβάλλοντα χώρο 20 στρεμμάτων. Ο ρόλος της επιχείρησης τώρα είναι η συντήρηση και μίσθωση των καταστημάτων αυτών.
2. Δ.Ε.Π.Α.Κ.: Η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας ιδρύθηκε το 1985 με κύριο σκοπό την πολιτιστική ανάπτυξη της Καλαμάτας και της ευρύτερης περιφέρειας. Οι κύριοι τομείς της δραστηριότητας της είναι το Τμήμα Μουσικής(φοιτούν 850 παιδιά), το Τμήμα Χορού (μπαλέτο όπου φοιτούν 350 παιδιά), το Τμήμα Εικαστικών (φοιτούν 300 παιδιά), ο Τομέας Λόγου, το Τμήμα καλλιτεχνικών εκδηλώσεων και το Δημοτικό Κέντρο Χορού που διοργανώνει ετησίως το Διεθνές Φεστιβάλ Χορού. Η Δ.Ε.Π.Α.Κ. απασχολεί 108 άτομα.
3. Α.Δ.Ε.Κ. : Η Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση Καλαμάτας ιδρύθηκε το 1989 με σκοπό την διαχείριση και ανάπτυξη των Προγραμμάτων του Βιοτεχνικού Πάρκου, της Βιομηχανικής Περιοχής, των 2 Εμπορικών Κέντρων (ανατολικό και δυτικό) καθώς επίσης την προώθηση και στήριξη

αναπτυξιακών πρωτοβουλιών στον ευρύτερο χώρο του Δήμου Καλαμάτας. Οι δραστηριότητες της επιχείρησης επικεντρώνονται στη στήριξη και την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων της ευρύτερης περιοχής της Καλαμάτας, δεδομένου ότι αποτελούν το βασικότερο κορμό της οικονομικής δραστηριότητας της περιοχής, με δυνατότητες ανάπτυξης κυρίως της αξιοποίησης των εθνικών αλλά και των ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Τα άτομα τα οποία απασχολεί η Α.Δ.Ε.Κ ανέρχονται στα 15.

4. Δ.Ε.Α.Κ. : Η Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Καλαμάτας ιδρύθηκε το 1988 με κύριο στόχο την ανοικοδόμηση της πόλης της Καλαμάτας η οποία είχε χτυπηθεί από τον καταστροφικό σεισμό του 1986. Το πρώτο και σημαντικότερο πρόγραμμα της Δ.Ε.Α.Κ. ήταν η κατασκευή 120 μοντέρνων κατοικιών στις οποίες εφαρμόστηκαν πρωτοποριακές μέθοδοι εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας. Για το λόγο αυτό, το πρόγραμμα συνχρηματοδοτήθηκε από την Διεύθυνση Ενέργειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη Δ.Ε.Α.Κ απασχολούνται 10 άτομα.
5. Δ.Ε.Τ.Α.Κ. : η Δημοτική Επιχείρηση Τουριστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας ιδρύθηκε το 1991 με σκοπό την προβολή και προώθηση του τουρισμού στο Δήμο Καλαμάτας, αλλά και στην ευρύτερη περιφέρεια (έκδοση εντύπων, συμμετοχή σε εκθέσεις τουρισμού, διαφημίσεις, βιντεοσκοπήσεις, προσκλήσεις σε δημοσιογράφους κ.λ.π.) Στην επιχείρηση αυτή έχει ανατεθεί η διαχείριση της Μαρίνας Καλαμάτας (251σκάφη – 7 λεκάνες) την οποία και ενοικίασε. Στη Δ.Ε.Τ.Α.Κ. απασχολούνται 6 άτομα εκ των οποίων τα 2 είναι αποσπασμένα στο Δήμο Καλαμάτας.

Σύνδεσμοι Ο.Τ.Α. :

Ο Σύνδεσμος Ύδρευσης Καλαμάτας–Μεσσηνίας ιδρύθηκε το 1969 με σκοπό των Δήμων Καλαμάτας και Μεσσήνης και των κοινοτήτων Αβίας, Αιθαίας, Άμμου, Αντικαλάμου, Άρεως, Ασπροχώματος, Βέργας, Δολών, Θουρίας, Λαιικών, Μικράς Μαντίνειας, Μικρομάνης, Πηδήματος και Σπερχογείας.

Τα κυριότερα έργα του συνδέσμου είναι :α) Η κατασκευή κεντρικού αγωγού ύδρευσης που ολοκληρώθηκε το 1978 και β) Η

υδρομάστευση που ολοκληρώθηκε το 1984. Τώρα ασχολείται με την λειτουργία, συντήρηση και κατανομή των υδάτων στους έξι νέους Δήμους : Καλαμάτας, Μεσσηνίας, Αβίας, Θουρίας, Άρεως και Αρφαρών.

11. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

11.1 Μνημεία – Πολιτιστική κληρονομιά

Η Καλαμάτα είναι μια πόλη σύγχρονη, που ακουμπά στα ακροπόδα του Ταυγέτου, το επιβλητικό "Καλάθι" και δροσίζεται από τον Μεσσηνιακό Κόλπο, που καταγράφεται από την εποχή του Ομήρου συνεχώς μέχρι σήμερα. Χτισμένη πάνω στα ερείπια των Ομηρικών Φαρών, ενώ η παράδοση αναφέρει ότι πήρε το σημερινό της όνομα από μια εικόνα της Παναγίας με πολύ όμορφα μάτια – Καλό Μάτα – που βρέθηκε στο βυζαντινό ναό στα βόρεια του Κάστρου της.

Στα βυζαντινά και μεταβυζαντινά χρόνια η πόλη γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη.

Τέχνες, επιστήμες, επιχειρηματικό πνεύμα, παραγωγή τοπικών προϊόντων έχουν επίσης πανάρχαια ιστορία στη Μεσσηνία.

Σύμφωνα με χιλιάδες ευρήματα (από τα οποία τα περισσότερα διατηρούνται μέχρι σήμερα στα μουσεία της Καλαμάτας, της Χώρας, και της Αρχαίας Μεσσήνης) ο αρχαίοι Μεσσήνιοι είχαν αναπτύξει τις τέχνες και τις επιστήμες, ανεξάρτητα ή επηρεασμένοι πολλές φορές από τα παγκόσμια γίνεσθαι σε ολόκληρη την υπόλοιπη Ελλάδα.

Τα ιστορικά μνημεία και τα αρχαιολογικά ευρήματα μαρτυρούν τις θαυμαστές επιδόσεις τους στην αρχιτεκτονική, στη γλυπτική, στην κεραμική, στην αγγειοπλαστική και στην αργυροχρυσοχοΐα – γεγονός που αποδεικνύει οικονομική ευμάρεια.

Στην Καλαμάτα υπάρχουν αρχαία ερείπια και μνημεία όπως Μυκηναϊκοί τάφοι στον οικισμό Ακοβίτικα.

Κάποια άλλα μνημεία που κοσμούν την πόλη της Καλαμάτας είναι τα εξής:

- ο Ναός των Αγίων Αποστόλων (που σώζεται στο κέντρο της Παλιάς Αγοράς και χτίστηκε το 1150 μ.χ), όπου έδωσαν τον όρκο οι πρώτοι επαναστατημένοι Έλληνες στις 23 Μαρτίου το 1821 και συνέταξαν το πρώτο έγγραφο της επαναστατημένης Ελλάδας, τη Διακήρυξη της Μεσσηνιακής Γερουσίας «προς τα Ευρωπαϊκάς Αυλές».
- Μνημείο Βέργας όπου έγινε η μάχη του Ιμπραήμ Πασά με τους Μανιάτες
- Το Φράγκικο Κάστρο της Καλαμάτας που έχτισε το 13^ο αιώνα ο Γουλιέλμος Βιλλαρδουίνος προβάλλει επιβλητικό, σαν να εποπτεύει τη σύγχρονη πορεία της πόλης. Από εκεί ο επισκέπτης μπορεί να θαυμάσει και την απεραντοσύνη του

βαθυπράσινου κάμπου. Το Κάστρο από το 1430 περιήλθε στους Παλαιολόγους του Μυστρά. Το Αμφιθέατρό του φιλοξενεί πολλές από τις πολιτιστικές εκδηλώσεις που οργανώνει ο Δήμος Καλαμάτας κατά τους θερινούς μήνες.

- Η Μονή Καλογραιών, χτισμένη το 18^ο αιώνα, που φημίζεται για τα μεταξωτά που υφαίνουν οι καλόγριες.

Κτίρια που μαρτυρούν συνεχή πολιτιστική ανάπτυξη είναι :

- Το Ζουμπούλειο
- Το Πανταζοπούλειο
- Το Μπενάκειο
- Το Ωδείο
- Το Δημαρχείο της πόλης, που στεγάζουν :
- το Πνευματικό Κέντρο Καλαμάτας. Το κτιριακό συγκρότημα, που συγκεντρώνει τις περισσότερες χειμερινές πολιτιστικές εκδηλώσεις, εκτάσεως 3.840 τμ²
- τη Πινακοθήκη Σύγχρονης Ελληνικής Τέχνης
- τη Δημοτική Βιβλιοθήκη (που περιλαμβάνει 60.000 τόμους)
- Σχολές Μουσικής
- Σχολές Εικαστικών Τεχνών
- Σχολές Χορού

Σημαντικά διατηρητέα κτίσματα είναι τα κάτωθι:

- ΒΑΣΙΛΙΚΟ
- ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΟΥ "ΛΑΛΕΑ"
- ΚΑΤΣΟΥΛΕΑ
- ΠΛΕΜΜΑΤΙΑ – ΒΟΓΟΠΟΥΛΟΥ
- ΑΧΙΛΛΕΙΟΝ
- ΛΟΧΟΥ – ΠΑΛΙΟΥ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΥ
- ΧΑΝΔΡΙΝΟΥ – ΔΑΣΚΑΡΟΛΗ
- ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
- ΤΣΠΚΟΥ
- ΚΡΑΣΣΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
- ΦΙΤΣΑΛΟΥ – ΚΛΕΙΔΩΝΑ

Τα Μουσεία που υπάρχουν στην πόλη της Καλαμάτας είναι :

- Το Λαογραφικό Μουσείο όπου εκτίθενται κειμήλια της επαναστατικής περιόδου, όπλα, γιαταγάνια και σπαθιά των οπλαρχηγών, η περικεφαλαία του Πετρόμπετη και άλλα νεότερης και παλαιότερης εποχής αντικείμενα.
- Το Μπενάκειο Αρχαιολογικό Μουσείο με εκθέματα μεγάλης αρχαιολογικής αξίας από όλες τις περιόδους της αρχαιότητας.

Εκκλησίες ιστορικού ενδιαφέροντος χαρακτηρίζονται – εκτός από τους Αγίους Αποστόλους – ο Άγιος Γεώργιος και το γυναικείο Μοναστήρι του Αγίου Κωνσταντίνου και Ελένης.

11.2 Πολιτιστική υποδομή και εκδηλώσεις

Η πολιτιστική ζωή είναι έντονη καθώς με κέντρο την Καλαμάτα δραστηριοποιούνται πάμπολλοι σύλλογοι, ενώσεις, σύνδεσμοι κ.α. σε κάθε γωνιά του νομού με σκοπό την προώθηση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων σε όλη την επικράτεια

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το Διεθνές Φεστιβάλ Χορού που πραγματοποιείται στην Καλαμάτα και συγκεντρώνει κορυφαία χορευτικά συγκροτήματα από όλο τον κόσμο καθώς και οι τοπικές γιορτές και τα πανηγύρια και οι εκδηλώσεις σε σχέση με τα ντόπια προϊόντα.

Ακόμη ενδιαφέρον παρουσιάζει ο Σαϊτοπόλεμος, που πραγματοποιείται κάθε χρόνο στην Καλαμάτα, οι αγώνες δρόμου καθώς και η αναπαράσταση της Απελευθέρωσης της Καλαμάτας που γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 23 Μαρτίου.

Για την ανθρωπιστική τους δράση απέναντι σε κάθε είδους ανάγκες που προκύπτουν σε διάφορες ομάδες ανθρώπων διακρίνονται οι παρακάτω σύλλογοι ή ενώσεις:

- ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
- ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΓΟΝΕΩΝ « Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ»
- ΡΟΤΑΡΙΑΝΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- ΣΩΜΑ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΟΔΗΓΩΝ
- ΣΩΜΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ

- ΣΟΡΟΠΤΙΜΙΣΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ «ΑΡΣΙΝΟΗ»

Για την πολιτιστική τους δραστηριότητα και για την εξωραϊστική τους δράση διακρίνονται οι παρακάτω σύλλογοι:

- ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΚΑΣΤΡΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
- ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΕΝΤΡΟ ΧΟΡΟΥ
- ΕΞΩΡΑΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΦΡΑΓΚΟΠΗΓΑΔΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- ΕΞΩΡΑΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΛΕΙΚΩΝ «Η ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ»
- ΕΞΩΡΑΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΠΙΤΑΚΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
- ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΛΗΝΟΣΕΡΒΙΚΗΣ ΦΙΛΙΑΣ
- ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- ΛΑΙΚΗ ΒΟΒΛΙΟΘΗΚΗ
- ΛΥΚΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
- ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ Τ.Ε.Ι
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ « ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ»
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΠΡΟΣ ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ»
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΝΘΕΣΤΗΡΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΝΟΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΡΗΤΩΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΝΙΑΤΩΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗΣ ΜΑΝΗΣ
- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΕΞΩΡΑΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΛΑΓΟΝΙΑΣ
- ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΓΙΑΣ ΣΙΩΝ ΒΕΡΓΑΣ

Για την αγάπη τους στο θέατρο και την προσπάθειά τους για ανάπτυξη του και διάδοσή του στα ευρύτερα κοινωνικά στρώματα διακρίνονται τα παρακάτω επαγγελματικά ή ερασιτεχνικά θεατρικά σχήματα:

- ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
(ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ.)
- ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ (Ε.Θ.Ε.Κ.)
- ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ
- ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΟ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ (Μ.Ε.Θ.)
- ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ «Η ΚΟΥΚΛΟΠΑΡΕΑ»

Για την διάδοση της έντεχνης και παραδοσιακής μουσικής υπάρχουν τα παρακάτω μουσικά εργαστήρια:

- ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ
- ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΩΝ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ «Η ΑΡΜΟΝΙΑ»
- ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΩΝ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ»
- ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΟΡΦΕΥΣ»
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣ ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ «ΝΕΑΝΕΣ

11.3 Συμπεράσματα για τον πολιτισμό

Φαίνεται από τα παραπάνω πως υπάρχουν στην περιοχή της Καλαμάτας πολλά μνημεία, από την Αρχαία, την Βυζαντινή αλλά και τη Νεότερη ελληνική ιστορία, τα οποία αποτελούν πόλο έλξης για πολλούς επισκέπτες από άλλα μέρη της Ελλάδας αλλά και από το εξωτερικό.

Θα πρέπει όμως η συντήρηση και η προβολή τους να γίνετε τακτικότερα σε όσο το δυνατό μεγαλύτερη έκταση, έτσι ώστε να αποτελούν τον καθρέφτη της πόλης προς τους επισκέπτες της.

Οι δεκάδες πολιτιστικοί σύλλογοι που υπάρχουν στην πόλη, με τις εκατοντάδες εκδηλώσεις τους δίνουν ένα έντονο χρώμα στα πολιτιστικά δρώμενα της πόλης. Είναι άλλος ένας τομέας στον οποίο μπορεί να στηριχθεί η πόλη για την προβολή της πανελλήνια αλλά και διεθνώς.

11.4 Μέσα ενημέρωσης

Στην Καλαμάτα εκδίδονται οι κάτωθι εφημερίδες :

- ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ (Ημερήσια)
- ΘΑΡΡΟΣ (Ημερήσια)
- ΣΗΜΑΙΑ (Ημερήσια)
- ΦΩΝΗ (Ημερήσια)
- ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ (Εβδομαδιαία)
- ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΟΣ ΛΟΓΟΣ (Εβδομαδιαία)
- ΠΑΤΡΙΔΑ (Εβδομαδιαία)
- ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ (Εβδομαδιαίας)
- ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ (Μηνιαία)
- ΕΞΙΠΡΕΣ (οικονομική)

Τα περιοδικά που εκδίδονται είναι :

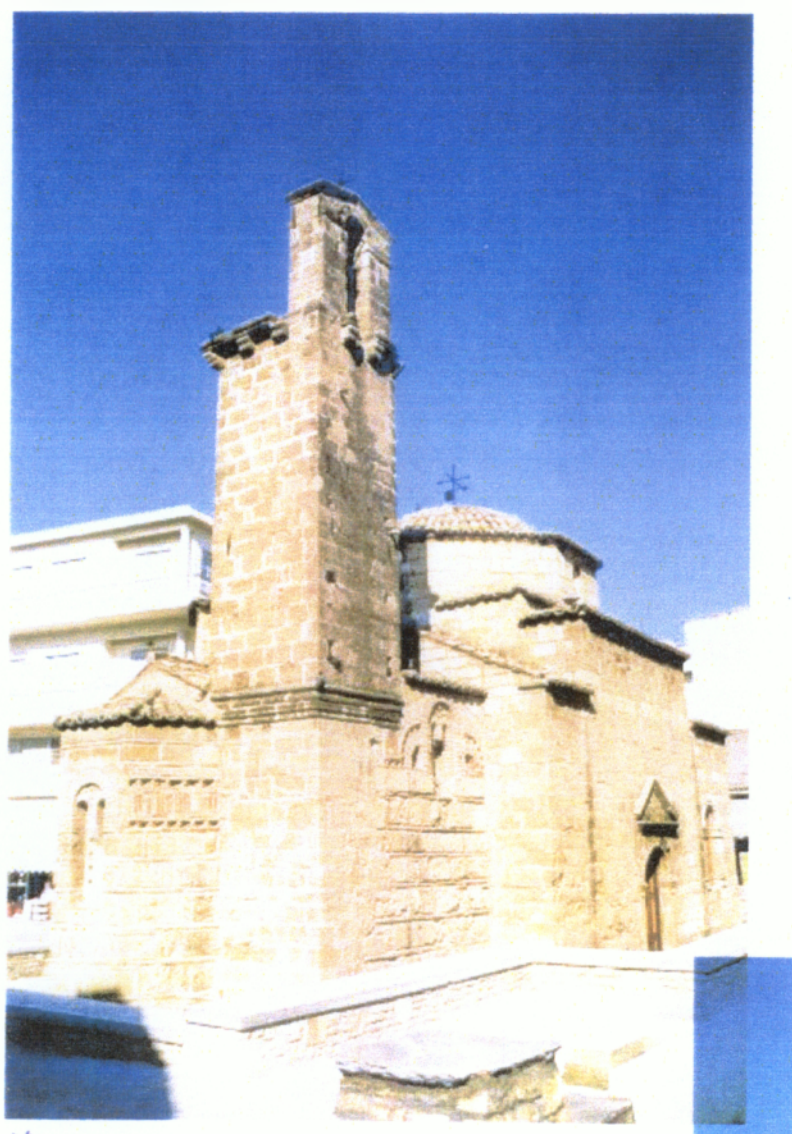
- το FLASH της Μεσσηνίας (μηνιαίο)
- MUST (μηνιαίο)
- ΕΚΦΡΑΣΗ (τριμηνιαίο)
- ΙΘΩΜΗ

11.5 Τηλεοπτικοί Σταθμοί

- ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ
- Ν.Ε.Τ.
- BEST CHANNEL

Ιερός Ναός Υψωταίης

12. ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

12.1 Οδικό δίκτυο

Το συνολικό μήκος του κυρίου οδικού δικτύου, δηλαδή αυτό που συνδέει τα δημοτικά διαμερίσματα με την έδρα και μεταξύ τους, είναι 83 ασφαλιστωμένα χιλιόμετρα. Αυτό διαχωρίζεται σε :

Εθνική οδός 26 χλμ.

Επαρχιακή οδός 97 χλμ.

Η χρονική απόσταση των δημοτικών διαμερισμάτων από την έδρα ποικίλει από 2' (Λαίικα), έως 45' (Αλαγονία, Λαδά). Ο εθνικός δρόμος συνδέει την Καλαμάτα με την Τρίπολη και την Αθήνα και καταλήγει μέχρι την περιοχή του Αναψυκτηρίου.

Βέβαια, η κατασκευή του δρόμου Καλαμάτας – Τρίπολης βρίσκεται υπό εξέλιξη. Πραγματοποιούνται εργασίες στο τμήμα Καλαμάτα – Σπερχογεία (Ε.Ο Καλαμάτας – Αθήνα), και έχει ολοκληρωθεί το τμήμα Παραδείσια – Τσακώνα, ενώ συνεχίζονται οι εργασίες για την διάνοιξη της σήραγγας Ραφομμάτι, (που θα είναι έτοιμη στα μέσα του 2002), και για την εκατέρωθεν πρόσβαση της σήραγγας. Το υπόλοιπο τμήμα βρίσκεται ακόμη σε επίπεδο μελέτης.

Ακόμη υπάρχει ένα δευτερεύον εθνικό δίκτυο που ξεκινά από το Ιστορικό Κέντρο περνά στην Κ.Α.Κ. (Κεντρική Αγορά Καλαμάτας) και φτάνει στην Σπάρτη.

Κατά τους χειμερινούς μήνες 10 χλμ., από το κύριο δίκτυο του Ο.Τ.Α. είναι μη βατά λόγω παγετού στην περιοχή της Αλαγονίας.

Για τα δύο αυτά εθνικά δίκτυα τον έλεγχο, την επισκευή και την συντήρηση την έχει η 3^η Δ.Ε.Σ.Ε. Τρίπολης. Μικροεπισκευές στο οδόστρωμα και την σήμανση για τα τμήματα εντός της πόλης μεριμνά ο Δήμος Καλαμάτας.

Υπό εξέλιξη βρίσκεται η κατασκευή του κοινοτικού οδικού δικτύου Νέδουσας – Αλαγονίας, ενώ διαπλατύνεται η κοινοτική οδός που ενώνει το δημοτικό διαμέρισμα Τριτοτάμου με το Δ.Δ. Λαδά.

Το συνολικό μήκος των αγροτικών οδών είναι 90 χλμ., ενώ των δασικών 130 χλμ., τα οποία χρειάζονται συντήρηση (περιοχή Ταϊγέτου).

Το σύνολο του οδικού δικτύου βρίσκεται σε καλή και μέτρια κατάσταση ενώ χρειάζονται επισκευή 30 χλμ. του επαρχιακού δικτύου.

Προβλέπεται να χρηματοδοτηθεί από το Ε.Π.Τ.Α. η βελτίωση του επαρχιακού δικτύου Καλαμάτας – Μάνης.

Το επαρχιακό δίκτυο της πόλης αποτελείται από τούς εξής δρόμους:

- Η οδός Λακωνικής η οποία ξεκινά από την οδό Φαρών, διασχίζει ανατολικά την πόλη και συνεχίζει για την Μάνη.

Η οδός Λακωνικής χαρακτηρίζεται η πρώτη επαρχιακή οδός και θεωρείτε δρόμος σημαντικός με μεγάλη κίνηση καθώς συνδέει το κέντρο με την ανατολική πόλη, την παραλιακή ζώνη του διευρυμένου δήμου καθώς και όλη την Μάνη.

Η κυκλοφορία ειδικά τις ημέρες και ώρες αιχμής είναι δυσχερής λόγω του μεγάλου αριθμού των οχημάτων που κινούνται καθώς και του περιορισμένου πλάτους του οδοστρώματος. Επίσης, σε αρκετό τμήμα του δρόμου δεν υπάρχουν καθόλου πεζοδρόμια ή όπου υπάρχουν είναι πολύ στενά με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εξυπηρετήσει τους πεζούς.

- Η οδός Αθηνών δέχεται ένα μεγάλο μέρος της κυκλοφορίας της πόλης καθώς καταλήγει στο κέντρο της πόλης.

Η κατάσταση βατότητας του δρόμου καθώς και η σήμανση του για το τμήμα που βρίσκεται εντός σχεδίου πόλεως της Καλαμάτας θεωρείτε ικανοποιητική καθώς έχει επισκευασθεί πρόσφατα. Το υπόλοιπο τμήμα της οδού Αθηνών έως το Ασπρόχωμα χρειάζεται νέο ασφαλιστικότητα και στερείτε παντελώς πεζοδρομίων.

Τις ημέρες και ώρες κυκλοφοριακής αιχμής υπάρχει δυσχέρεια στην κυκλοφορία των οχημάτων λόγω περιορισμένου πλάτους των πεζοδρομίων. Σε αυτό συντελεί και ο μεγάλος αριθμός οχημάτων που βρίσκονται εκεί.

- Το τμήμα της εθνικής οδού Σπάρτης που διέρχεται από την Κεντρική Αγορά. Στον δρόμο αυτό τις ημέρες με μεγάλη κίνηση στην αγορά υπάρχει αυξημένος αριθμός κυκλοφορίας πεζών και αυτοκινήτων.

Το υπόλοιπο τμήμα που συνεχίζει μετά την αγορά προς Σπάρτη θεωρείτε δρόμος με μικρό πλάτος οδοστρώματος με δύο κατευθύνσεις και με περιορισμένη ορατότητα λόγω στροφών.

- Επίσης είναι και Νέα Είσοδος Καλαμάτας την επιμέλεια της οποίας έχει η Νομαρχία Μεσσηνίας.

Το Δημοτικό Οδικό Δίκτυο μπορεί να χωριστεί σε δύο κατηγορίες.

Πρώτον, στο δίκτυο της παλιάς πόλης και του εμπορικού κέντρου και,

δεύτερον, της ευρύτερης περιοχής του Δήμου Καλαμάτας.

Στην πρώτη κατηγορία υπάρχουν δρόμοι μικρού πλάτους, συνήθως μονής κατεύθυνσης που εξυπηρετούν περισσότερο την εμπορική ζώνη. Για καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων πολλοί δρόμοι και πλατείες έχουν πεζοδρομηθεί και έχει γίνει ανάπλαση του Ιστορικού Κέντρου.

Η κατάσταση και η σήμανση των δρόμων θεωρείτε ικανοποιητική.

Παρατηρείτε όμως έντονο πρόβλημα στάθμευσης οχημάτων λόγω πυκνοδομημένης περιοχής, στενών δρόμων και έλλειψη χώρων στάθμευσης (πάρκιν).

Στην δεύτερη κατηγορία, το υπόλοιπο οδικό δίκτυο που συνδέει την Ανατολική με την Δυτική πόλη καθώς και το Ιστορικό Κέντρο με την παραλία θεωρείτε ανεπαρκές λόγω μη ολοκληρωμένης διάνοιξης των δρόμων.

Η συντήρηση των δρόμων θεωρείτε ικανοποιητική πλην ορισμένων τμημάτων στα ακραία σημεία της πόλης.

Στα μεγαλύτερα τμήματα των δρόμων της ευρύτερης περιοχής υπάρχει κυκλοφοριακή ρύθμιση με κάθετη και οριζόντια σήμανση. Επίσης σε αρκετούς κόμβους της πόλης με αυξημένη κίνηση έχουν τοποθετηθεί φωτεινοί σηματοδότες για την ρύθμιση της κυκλοφορίας. Υπάρχει όμως ανάγκη τοποθέτησης και σε άλλους κόμβους γιατί υπάρχει αυξημένος αριθμός ατυχημάτων (κόμβος Αρτέμιδος – Λείκων, Αρτέμιδος – Κιλκίς, Αρτέμιδος - Κλαδά, Αριστομένους – Ξενοφώντος, Λακωνικής – Παλαιολόγου, Παλαιολόγου – Μαυρομιχάλη, Φαρών – Ναυαρίνου, Φαρών – Ακρίτα, Λυκούργου – Ψαρών).

Ο παραλιακός δρόμος της πόλης δηλαδή η οδός Ναυαρίνου είναι ένας δρόμος με πάρα πολύ μεγάλη κίνηση οχημάτων και πεζών, ειδικά τους καλοκαιρινούς μήνες. Σε αυτό συντελεί ο μεγάλος αριθμός καταστημάτων, κέντρων διασκέδασης, ξενοδοχείων, η ύπαρξη λιμανιού, η σύνδεση της δυτικής παραλιακής πόλης με την ανατολική καθώς και με την Μάνη όπως επίσης η ύπαρξη χώρου περσιτάτων.

12.1.1 ΚΤΕΛ

Όλοι οι Δήμοι και οι επιμέρους παλιές Κοινότητες του Νομού, καθώς και οι συννοικισμοί τους, εξυπηρετούνται από τα δρομολόγια των λεωφορείων ΚΤΕΛ, με αφετηρία την Καλαμάτα.

Η πυκνότητα και η διαδρομή των λεωφορείων είναι ικανοποιητική.

12.2 Σιδηροδρομικό δίκτυο

Το Σιδηροδρομικό Δίκτυο, που εξυπηρετεί το Νομό Μεσσηνίας, αποτελεί τμήμα του συνολικού δικτύου Πελοποννήσου. Οι δύο βασικοί κλάδοι, που φτάνουν μέχρι την Καλαμάτα είναι:

- Αθήνα, Κόρινθος, Πάτρα, Πύργος, Καλαμάτα
- Αθήνα, Κόρινθος, Άργος, Τρίπολη, Καλαμάτα

Οι παραπάνω γραμμές είναι των 14 τόνων ανά άξονα.

Εκτός από τον σταθμό Καλαμάτας, στο δίκτυο λειτουργούν αυτή την στιγμή άλλοι εννέα κύριοι σταθμοί: Ασπρόχωμα, Άρις, Βαλύρα, Μελιγαλάς, Ζευγολατιό, Διαβολίτσι, Κοπανάκι, Καλό Νερό, Κυπαρισσία.

12.3 Αεροδρόμιο

Το μοναδικό αεροδρόμιο της Πελοποννήσου λειτουργεί στη Καλαμάτα. Βρίσκεται στα Β.Δ. της πόλης για τη Μεσσήνη (Ασπρόχωμα) και εξυπηρετεί τα καθημερινά δρομολόγια των πτήσεων των εσωτερικών γραμμών, καθώς και πτήσεις εξωτερικού.

12.4 Λιμάνια

- Τα κυριότερα λιμάνια του Νομού είναι της Καλαμάτας, της Πύλου και της Κυπαρισσίας, με υποδομή για εξυπηρέτηση εμπορικής, επιβατικής και τουριστικής κίνησης.

- Υπάρχουν, επίσης, τρεις μαρίνες για την εξυπηρέτηση της τουριστικής κίνησης και ένας μεγάλος αριθμός αλιευτικών καταφυγίων, που λειτουργούν ως συμπληρωματικές μαρίνες.
- Ακτοπλοϊκή σύνδεση: Καλαμάτα – Κρήτη.

Σιδηροδρομικός Σταθμός

Εθνικό Κέντρο

13. ΡΥΜΟΤΟΜΙΑ – ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΑ

13.1 Ρυμοτομικό σχέδιο

Το Ρυμοτομικό Σχέδιο είναι το βασικό εργαλείο προκειμένου να διαμορφώνουμε και να χτίζουμε μια πόλη με σύγχρονες προδιαγραφές.

Έτσι η Καλαμάτα που ήταν από τις πρώτες πόλεις που ευτύχησε να έχει ρυμοτομικό σχέδιο μπόρεσε και αντιμετώπισε με αρκετή επιτυχία την περίοδο των σεισμών.

Η χρησιμότητα αυτού του σχεδίου φάνηκε περισσότερο στην ανοικοδόμηση από την μετασεισμική περίοδο μέχρι σήμερα που υπάρχουν σαφείς οδηγίες για την χωροθέτηση και τακτοποίηση όλων των χρήσεων που είναι απαραίτητες μέσα στην χρήση μιας πόλης (κοινόχρηστοι , ιδιωτικοί, επαγγελματικοί, βιοτεχνίες, κοινοφελείς, αθλητικοί χώροι κ.α)

13.2 Οικιστικά – Πολεοδομικά

Στο Δήμο Καλαμάτας υπάρχουν αρκετοί οικισμοί και ιδιαίτερα μετά τον πρόσφατο Νόμο Καποδίστρια για την διεύρυνση των ορίων.

Το καθεστώς με το οποίο κτίζονται οι οικισμοί θα μπορούσαμε να τους χωρίσουμε σε τρεις κατηγορίες :

- 1) Αυτοί που έχουν ήδη ενταχθεί στο Σχέδιο Πόλης Καλαμάτας και για τους οποίους σύμφωνα με το Ν. 1337/83 υπήρξαν πολεοδομικές μελέτες και ολοκληρώνεται η πράξη εφαρμογής. Άρα για αυτούς είναι λυμένο το πρόβλημα ως το πώς χτίζονται.
- 2) Υπάρχουν τρεις οικισμοί,, το Ασπρόχωμα, η Βέργα και η Μ. Μαντίνεια στους οποίους είχαν ξεκινήσει πολεοδομικές μελέτες μετά την οριστικοποίηση των ορίων τους με το Π.Δ. του '85 "Περί οικισμών μικρότερων των 2.000 κατοίκων όπου σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. πολεοδομούνται. Οι πολεοδομικές αυτές μελέτες δεν έχουν ολοκληρωθεί καθότι βρίσκονται στα ενδιάμεσα στάδια (υποβολή ενστάσεων, γνωμάτευση Δημοσίων Συμβάσεων).

Έτσι μετά την ολοκλήρωση των πολεοδομικών μελετών θα ακολουθήσει η Πράξη Εφαρμογής και σε αυτούς τους οικισμούς θα μπορέσει κάποιος να χτίζει σύμφωνα με αυτή την πολεοδομική μελέτη.

- 3) Υπάρχουν οι οικισμοί κάτω των 3.000 κατοίκων (Λέικα – Σπερχογεία – Αντικάλαμος – Ελαιοχώρι – Αρτεμισία κ.α) για τους οποίους ισχύουν οι διατάξεις προκειμένου να χτίσει κάποιος σε αυτούς τους οικισμούς.

14. ΠΡΑΣΙΝΟ

14.1 Γενικά

Στο Δήμο Καλαμάτας υπάρχουν οι εξής δεντροστοιχίες :

1.	ΑΝΑΠΑΥΣΕΩΣ
2.	ΑΚΡΙΤΑ – ΑΚΑΚΙΕΣ ΑΓΡ.
3.	ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΥ – ΙΒΙΣΚΟΙ
4.	ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΟΥΣ – ΙΒΙΣΚΟΙ
5.	ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ – ΔΙΑΦΟΡΑ
6.	ΒΑΣ. ΟΛΓΑΣ – ΝΕΡΑΝΤΖΙΕΣ
7.	ΒΑΣ. ΣΟΦΙΑΣ- ΣΥΡΙΑΚΟΙ
8.	ΓΕΩΡΓΟΥΛΗ – ΝΕΡΑΝΤΖΙΕΣ
9.	Γ. ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗ
10.	ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗ – ΨΕΥΔΟΜ.
11.	ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ – ΙΒΙΣΚ.
12.	ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ – ΑΚΑΚΙΕΣ
13.	ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ – ΔΙΑΦ.
14.	ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ – ΙΒΙΣΚΟΙ
15.	Ε. Κ. ΑΝ. ΚΕΝΤ. – ΛΙΓ – ΑΚ.
16.	ΚΑΝΑΡΗ – ΠΡΟΥΝ – ΣΦΕΝΤ.
17.	ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ – ΛΙΓΟΥΣ
18.	ΚΡΗΤΗΣ – ΣΦΕΝΤ. – ΛΙΓΟΥΣ.
19.	ΛΑΜΠΡΑΚΗ – ΛΙΓΟΥΣΤΡΑ
20.	ΚΟΡΩΝΗΣ- ΛΙΓ- ΠΡΟΥΝΟΙ
21.	ΛΕΙΚΩΝ – ΑΚΑΚΙΕΣ ΑΓΡΙΕΣ
22.	ΛΕΩΦ. ΣΤΑΘΜΟΥ – ΙΒΙΣΚ.
23.	ΛΕΩΦ. ΥΠΑΠΑΝΤΗΣ – ΛΙΓ.
24.	ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ – ΣΟΦΟΡΕΣ
25.	ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ
26.	ΜΕΘΩΝΗΣ – ΔΑΦΝΕΣ

27.	ΜΠΟΥΛΟΥΚΟΥ – ΙΒ. ΣΦΕΝΔ.
28.	ΝΑΥΑΡΙΝΟΥ – ΜΟΣΧΟΙΤΙΕΣ
29.	ΝΕΔΟΝΤΟΣ – ΔΙΑΦΟΡΑ
30.	ΠΑΠΑΤΣΩΝΗ – ΛΙΓΟΥΣΤΡΑ
31.	ΠΑΛΙΟ Ι.Κ.Α – ΣΥΡΙΑΚΟΙ
32.	ΠΗΝΔΑΡΟΥ – ΑΚΑΚΙΕΣ
33.	ΠΛΑΤΩΝΟΣ – ΑΚΑΚΙΕΣ
34.	ΡΗΓΑ ΦΕΡΡΑΙΟΥ- ΝΕΡΑΝΤΖ.
35.	ΑΓ. ΤΡΙΑΔΑ
36.	ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ ΓΙΑΚΑΡΑΝ.
37.	ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ – ΣΥΡΙΑΚΟΙ
38.	ΥΔΡΑΣ – ΚΑΤΑΛΠΕΣ
39.	ΦΑΡΩΝ – ΑΚΑΚΙΕΣ
40.	ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ – ΙΒΙΣΚΟΙ
41.	ΒΥΡΩΝΟΣ – ΣΥΡΙΑΚΟΥΣ
42.	ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
43.	ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
44.	ΑΝΑΤ. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

Τα εξής κηπάρια:

1.	ΑΝΑΠΑΥΣΕΩΣ
2.	ΑΘΗΝΩΝ (ΕΡΓΑΤ. ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ)
3.	Α/ ΕΡΓΑΤ. ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ
4.	Β/ ΕΡΓΑΤ. ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ
5.	ΟΔΟΥ ΥΠΑΠΑΝΤΗΣ
6.	ΛΑΚΩΝΙΚΗΣ
7.	ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ
8.	ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
9.	ΝΕΔΟΝΤΟΣ
10.	Κ.Α.Κ
11.	Δ.Ε.Η.

Από τους παρακάτω Δημοτικούς κήπους :

1.	ΚΟΤΑΡΟΠΟΥΛΟΥ (ΔΕΠΑΚ)
2.	ΚΥΒΕΛΟΥ (ΔΕΠΑΚ)
3.	ΩΔΕΙΟ (ΔΕΠΑΚ)
4.	ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ (ΑΡΙΣΤΟΜΕΝ.)
5.	ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ (ΘΟΥΚΙΔΙΔΟΥ)
6.	Α/ Κ.Α.Π.Η (ΥΠΑΠΑΝΤΗΣ)
7.	Β. Κ.Α.Π.Η (ΚΟΥΦΟΥ)
8.	ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΔΗΜΟΥ

Από τις παρακάτω παιδικές χαρές:

1.	ΠΕΤΑΛΟ
2.	ΑΒΡΑΜΟΓΙΑΝΝΗ
3.	ΠΛ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
4.	ΑΓ. ΤΡΙΑΔΑ
5.	ΦΥΤΕΙΑΣ
6.	ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΟΥΣ
7.	ΓΙΑΝΝΙΤΣΙΑΝΙΚΑ
8.	ΡΑΧΗΣ
9.	ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟΥ
10.	ΚΑΛΛΙΠΑΤΕΙΡΑΣ
11.	ΑΓ. ΤΡΙΑΔΑ (ΜΙΚΡΗ)
12.	ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΡΚΑΔΩΝ
13.	ΠΑΡΑΛΙΑΣ (ΝΑΥΑΡΙΝΟΥ)
14.	ΠΑΡΚΟ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ
15.	ΔΥΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

Από τις εξής πλατείες:

1.	23 ^η ΜΑΡΤΙΟΥ
2.	ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ
3.	ΣΙΔ. ΣΤΑΘΜΟΥ
4.	ΝΙΚΗΤΑΡΑ (ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ)
5.	ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ
6.	ΟΘΩΝΑ (ΠΑΛΙΑ ΑΓΟΡΑ)
7.	ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
8.	ΠΛΕΥΝΑΣ
9.	ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ
10.	ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ

Από τα παρακάτω Δημοτικά πάρκα:

1.	ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ
2.	ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
3.	ΔΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
4.	ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟΥ
5.	ΝΕΔΟΝΤΑ
6.	ΒΙΟ.ΠΑ
7.	Κ.Α.Κ.
8.	ΛΙΜΕΝΙΚΟΥ

Από τους παρακάτω περιβάλλοντες χώρους παιδικών Σταθμών και σχολείων:

1.	Α. ΠΑΡΑΛΙΑΣ
2.	ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ
3.	ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ
4.	ΒΡΕΦΟΚΟΜΕΙΟΥ

5.	ΠΑΜΙΣΟΥ
6.	4 ^{ος} ΛΕΙΚΑ
7.	Β. ΠΑΡΑΛΙΑΣ
8.	1 ^{ος} 2 ^{ος} Τ.Ε.Λ.
9.	9 ^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ
10.	13 ^ο ΔΗΜ. ΛΕΙΚΩΝ
11.	7 ^ο ΔΗΜ. ΑΚΡΙΤΑ
12.	2 ^ο – 3 ^ο ΓΥΜΝ. – ΛΥΚΕΙΟ
13.	5 ^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ
14.	1 ^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ
15.	ΜΟΥΣΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ
16.	ΣΧΟΛΕΙΑ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ
17.	ΠΟΛΥΚΛΑΔΙΚΟ

Στο Πάρκο Αναψυκτηρίου λειτουργεί μικρός ζωολογικός κήπος με πουλιά τα οποία είναι προσφορά του κυνηγετικού συλλόγου Καλαμάτας τα οποία όμως, επειδή υπάρχει σχέδιο ανάπτυξης του πάρκου του αναψυκτηρίου, αυτά θα μεταφερθούν στο πάρκο του Αλμυρού.

Από τους περιβάλλοντες χώρους εκκλησιών:

1.	ΑΓ. ΑΝΝΑΣ
2.	ΥΠΑΠΑΝΤΗΣ
3.	ΑΓ. ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
4.	ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ
5.	ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗ Κ.Α.Κ.
6.	ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
7.	ΑΓ. ΚΩΝ/ΝΟΥ
8.	ΑΝΑΛΗΨΗΣ

Από τους πεζοδρόμους:

1.	ΣΟΥΛΙΟΥ
2.	ΒΑΛΛΩΡΙΤΟΥ
3.	ΝΑΥΑΡΙΝΟΥ
4.	ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΟΥΣ
5.	ΔΗΜΑΡΧΕΙΟΥ ΑΡΙΣΤΟΜΕΝ.

Στο Δήμο λειτουργούν τα εξής γραφεία για την συντήρηση , μελέτη και βελτίωση των παραπάνω είναι τα :

Γραφείο Γεωτεχνικών Υπηρεσιών που έχει ως κύριο αντικείμενο την μελέτη και εκτέλεση φυτοτεχνικών – αρδευτικών έργων , την εφαρμογή τεχνικών συντήρησης πράσινου (φυτοπροστασία, λίπανση , κλαδέματα κ.λ.π.)

Γραφείο Μελετών και Προγραμματισμού που μεριμνά για την μελέτη ανάπτυξης και βελτίωσης του πρασίνου και επέκτασης των χώρων πρασίνων καθώς και των υπαίθριων χώρων γενικότερα μέσα στα όρια του Δήμου.

14.2 Συμπεράσματα για τους χώρους πρασίνου

Στην πόλη της Καλαμάτας υπάρχουν αρκετοί χώροι πρασίνου οι οποίοι ομορφαίνουν την πόλη και δίνουν καλύτερη ποιότητα ζωής στους κατοίκους. Αυτούς τους χώρους φροντίζει η αρμόδια υπηρεσία του Δήμου Καλαμάτας, η οποία όμως λόγω έλλειψης προσωπικού και μέσων, σε αρκετές περιπτώσεις εκτελεί πλημμελώς τα καθήκοντά της, με αποτέλεσμα αρκετοί από τους χώρους αυτούς να παρουσιάζουν εικόνες εγκατάλειψης και να αποτελούν εστίες μόλυνσης για τους κατοίκους της πόλης.

Στα διάφορα δημοτικά διαμερίσματα του Δήμου, υπάρχουν και εκεί χώροι πρασίνου τους οποίους φροντίζουν τα τόπους συμβούλια.

15. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

Τα έσοδα του Δήμου, προέρχονται κυρίως από κεντρικούς αυτοτελείς πόρους (Κ.Α.Π.) και από ανταποδοτικούς πόρους (τέλη, δικαιώματα, εισφορές) και λιγότερο έσοδα από κινητή και ακίνητη περιουσία ή από τοπικά δυνητικά τέλη και δικαιώματα.

Μπορούμε ακόμη να πούμε, πως παρατηρείτε μια αύξηση των εσόδων του Δήμου Καλαμάτας κατά την τελευταία τριετία 1998 - 2000, της τάξεως του 19%.

Αναλυτικότερα, έχουμε μια αύξηση των κεντρικών αυτοτελών πόρων (Κ.Α.Π.), της τάξεως του 27%, τα οποία έσοδα αυτά χωρίζονται σε Λειτουργικά έσοδα που είναι τα 2/3 των Κ.Α.Π. και σε έσοδα μέσω Συλλογικών Αποφάσεων Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Σ.Α.Τ.Α.) κατά 1/3 των Κ.Α.Π.

Τα ανταποδοτικά τέλη, παρουσιάζουν αύξηση κατά 22%, την τελευταία τριετία, ενώ τα έσοδα από Τοπικά Δυνητικά Τέλη και δικαιώματα όπως και τα λοιπά τακτικά έσοδα είναι σταθερά με μικρές διακυμάνσεις.

Αντίθετα, τα εισοδήματα από κινητή και ακίνητη περιουσία παρουσιάζουν πολύ μεγάλη μείωση της τάξεως του 60%. Βέβαια, τα έσοδα αυτά αποτελούν ένα μικρό μέρος των συνολικών εσόδων του Δήμου.

ΕΣΟΔΑ	%	1998	%	1999	%	2000
1.Κ.Α.Π.	40,60	1.220.950.000	45,42	1.635.267.734	43,91	1.647.720.000
1 ^α . Λειτουργικά (2/3 των Κ.Α.Π)	26,93	810.000.000	30,7	1.108.487.734	29,85	1.120.000.000
1β. Σ.Α.Τ.Α.	13,67	410.950.000	14,63	526.780.000	14,06	527.720.000
2.Εισοδήματα από κινητή- ακίνητη περιουσία	4,45	133.700.000	1,72	61.914.755	1,44	53.854.710
3.Ανταποδοτικά (τέλη,δικαιώ- ματα,εισφορές)	44,08	1.324.864.033	43,38	1.562.150.222	45,33	1.701.000.000
4. Τοπικά δυνη- τικά τέλη και δικαιώματα	3,49	105.000.000	2,92	105.000.000	2,93	110.000.000
5.Λοιπά τακτικά έσοδα	7,35	221.000.000	6,56	236.270.692	6,40	240.000.000
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	100	3.014.514.003	100	3.600.603.403	100	3.752.574.710

16. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

16.1 Έκταση του νέου δήμου:

Η συνολική έκταση του νέου δήμου είναι 253.209 στρέμματα. Εκτός από την πόλη της Καλαμάτας, σημαντικό ποσοστό έκτασης μοιράζεται ανάμεσα στα Δημοτικά Διαμερίσματα Αρτεμισίας, Καρβελίου, Ελαιοχωρίου, Βέργας, Αλαγονίας και Νεδούσης.

16.2 Μορφολογία εδάφους του νέου Δήμου:

Ο παρακάτω πίνακας είναι ενδεικτικός της μορφολογίας του εδάφους του νέου Δήμου Καλαμάτας:

ΟΡΕΙΝΟ	ΗΜΙΟΡΕΙΝΟ	ΠΕΔΙΝΟ
Δ.Δ. Αλαγονίας	Δήμος Καλαμάτας	Δ.Δ. Αντικαλάμου
Δ.Δ. Αρτεμισίας	Δ.Δ. Μικράς Μαντίνειας	Δ.Δ. Σπερχογείας
Δ.Δ. Βέργας		Δ.Δ. Ασπροχώματος
Δ.Δ. Ελαιοχωρίου		
Δ.Δ. Καρβελίου		
Δ.Δ. Λαδά		
Δ.Δ. Λαϊκών		
Δ.Δ. Νεδούσης		
Δ.Δ. Πηγών		

17. ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

Η χρήση γης στο Δήμο Καλαμάτας, διαμορφώνεται ανάλογα με το Δημοτικό Διαμέρισμα και το γεωγραφικό ανάγλυφο της περιοχής. Η κύρια όμως χρήση της γης, είναι για γεωργικές καλλιέργειες και δεντρώδεις εκτάσεις και λιγότερο εκτάσεις μικτής χρήσης, γεωργικές και κτηνοτροφικές δηλαδή.

Ελάχιστες είναι οι εκτάσεις με αποκλειστικά κτηνοτροφικό σκοπό, ενώ υπάρχουν ακόμα και αρκετές εκτάσεις για αμπέλια και σταφίδες.

Στα ορεινά Δημοτικά Διαμερίσματα (Αλαγονία, Αρτεμισία, Καρβέλι, Λαίικα, Βέργα, Ελαιοχώρι, Λαδά, Νέδουσα, Πηγές), παρατηρούμε πως η μεγαλύτερη χρήση γης γίνεται μικτά (γεωργική και κτηνοτροφική χρήση γης), ενώ στα πεδινά Δημοτικά Διαμερίσματα (Καλαμάτα, Αντικάλαμος, Ασπρόχωμα, Μαντίνεια, Σπερχογεία), παρατηρούμε πως το μεγαλύτερο ποσοστό της γης, γίνεται αποκλειστικά για γεωργικές εκμεταλλεύσεις .

Η κύρια όμως χρήση γης γίνεται για δεντρώδεις καλλιέργειες κυρίως ελιές και εσπεριδοειδή . Παρατηρούμε, πως σε όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα, το ποσοστό της γης που χρησιμοποιείτε για τέτοιες καλλιέργειες, πλησιάζει σε μερικές περιπτώσεις ακόμη και το 50% της συνολικής γης.

Στον παρακάτω πίνακα, μπορούμε να δούμε αναλυτικά τη έκταση γης στο Δήμο Καλαμάτας κατά Δημοτικό Διαμέρισμα και κατά τρόπο χρήσης της.

ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΓΗΣ

Δ.Δ	ΜΙΚΤΕΣ (ΓΕΩΡΓ- ΚΤ/ΚΕΣ)	ΓΕΩΡΓΙ ΚΕΣ	ΚΤΗΝΟ ΤΡΟΦΙΚΕΣ	ΔΕΝΤΡΩ ΔΕΙΣ	ΑΜΠΕ- ΛΙΑ ΣΤΑΦΙ- ΔΑ	ΛΟΠΕΣ (ΛΙΒΑΔΙΑ ΒΟΣΚΟΤ ΛΑΧ/ΠΟΙ ΑΓΡ/ΣΕΙΣ
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	3502	21038	5	19858	425	1056
ΑΛΑΓΟΝΙΑ	1804	1284	-	2036	-	717
ΑΝΤΙΚΑΛΑΜ.	109	923	-	694	1	113
ΑΡΤΕΜΙΣΙΑ	1475	1255	-	1234	3	1251
ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	886	1534	-	1075	-	3
ΒΕΡΓΑ	2879	1692	-	3446	11	519
ΕΛΑΙΟΧΩΡΙ	1757	901	-	2225	-	383
ΚΑΡΒΕΛΙ	1595	437	-	1162	142	533
ΛΑΔΑ	1122	307	-	918	151	127
ΛΑΠΚΑ	1997	1059	1	1871	29	500
Μ.ΜΑΝΤΙΝΕΙΑ	90	1256	-	1344	-	2
ΝΕΔΟΥΣΗΣ	417	1269	-	375	23	102
ΠΗΓΕΣ	266	670	-	642	1	225
ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑ	382	1381	-	1006	3	-

18. ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

18.1 Πρωτογενής τομέας

18.1.1 Γεωργία

Τα γεωργικά προϊόντα του Δήμου Καλαμάτας ανά Δημοτικό Διαμέρισμα είναι:

ΚΑΛΑΜΑΤΑ		
Γεωργικά προϊόντα	Έκταση σε στρέμματα	Παραγωγή σε κιλά
Πατάτα	3.200	7.460.000
Τομάτα	192	830.000
Φασολάκια	800	500.000
Μπάμιες	20	17.000
Κολοκυθάκια	240	700.000
Αγγούρια	8	56.000
Μελιτζάνες	305	130.000
Πιπεριές	60	120.000
Αγκινάρες	10	15.000
Λεμονιές	125	280.000
Πορτοκαλιές	3.500	7.300.000
Μανταρινιές	53	380.000
Γκρέιπ – φρουτ	5	7.000
Βερικοκιές	8	15.000
Συκιές	15	11.000
Ελαιόδεντρα	110.930	5.070.000
Αβοκάντο	8	5.000

Δ.Δ. ΑΣΠΡΟΧΩΜΑΤΟΣ		
Γεωργικά προϊόντα	Έκταση σε στρέμματα	Παραγωγή σε κιλά
Πατάτα	800	2.060.000
Τομάτα νωπή	155	475.000
Πορτοκαλιές	100	300.000
Βερικοκιές	10	15.000
Ροδακτινιές	5	3.000
Συκιές	50	30.000
Ελαιόδενδρα	1.900	570.000
Άμπελοι	20	16.000
Αγγινάρες	8	60.000
Φασολάκια	300	300.000
Μπάμιες	10	5.000
Κολοκυθάκια	5	15.000
Μελιτζάνες	35	70.000

Δ.Δ. ΑΛΑΓΟΝΙΑΣ		
Γεωργικά προϊόντα	Έκταση σε στρέμματα	Παραγωγή σε κιλά
Πατάτα	90	180.000
Ντομάτα	50	52.000
Φασολάκια	20	9.000
Κολοκυθάκια	4	2.000
Αγγούρια	2	2.000
Μελιτζάνες	3	2.000
Πυτεριές	2	700
Αγκινάρες	2	800
Αχλαδιές	5	10.500
Μηλιές	30	28.000
Κερασιές	115	120.000
Καρυδιές	10	6.000
Καστανιές	125	65.000
Ελαιόδεντρα	1.200	200.000
Άμπελοι	7	2.000

Δ.Δ. ΑΝΤΙΚΑΛΑΜΟΥ		
Γεωργικά προϊόντα	Έκταση σε στρέμματα	Παραγωγή σε κιλά
Πατάτα	50	100.000
Ντομάτα	30	90.000
Μπάμιες	5	6.500
Μελιτζάνες	5	15.000
Αγγινάρες	15	30.000
Λεμονιές	8	4.000
Πορτοκαλιές	65	30.000
Συκιές	200	8.000
Ελαιόδεντρα	980	110.000
Άμπελοι	22	10.000
Σταφίδα	3	900

Δ.Δ. ΑΡΤΕΜΙΣΙΑΣ		
Γεωργικά προϊόντα	Έκταση σε στρέμματα	Παραγωγή σε κιλά
Πατάτα	30	55.000
Ντομάτα	20	38.000
Φασολάκια	13	10.000
Κολοκυθάκια	5	5.000
Αγγούρια	3	6.000
Μελιτζάνες	1	1.000
Πιπεριές	1	500
Αγκινάρες	1	1.000
Καστανιές	8	11.000
Ελαιόδεντρα	1.400	210.000

Δ.Δ ΕΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ		
Γεωργικά προϊόντα	Έκταση σε στρέμματα	Παραγωγή σε κιλά
Πατάτες	30	80.000
Ντομάτες	15	45.600
Πορτοκαλιές	90	108.000
Ελαιόδεντρα	3.025	1.318.000
Άμπελοι	20	12.800
Φασολάκια	6	3.000
Κολοκυθάκια	6	6.000

Δ.Δ. ΛΑΔΑ		
Γεωργικά προϊόντα	Έκταση σε στρέμματα	Παραγωγή σε κιλά
Πατάτα	60	65.000
Ντομάτα	30	75.000
Φασολάκια	30	9.000
Κολοκυθάκια	10	20.000
Μελιτζάνες	5	10.000
Μηλιές	35	10.000
Κερασιές	40	20.000
Καστανιές	25	3.000
Ελαιόδεντρα	600	140.000
Άμπελοι	45	36.000

Δ.Δ ΝΕΔΟΥΣΗΣ		
Γεωργικά προϊόντα	Έκταση σε στρέμματα	Παραγωγή σε κιλά
Πατάτα	25	60.000
Ντομάτα	10	20.000
Φασολάκια	7	4.500
Κολοκυθάκια	3	3.500
Μελιτζάνες	1	2.000
Πιπεριές	1	2.000
Αχλαδιές	2	200
Μηλιές	5	1.000
Κερασιές	10	1.500
Αμυγδαλιές	7	2.000
Καστανιές	30	1.500
Ελαιόδεντρα	700	30.000
Άμπελοι	15	10.000

Δ.Δ Μ. ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ		
Γεωργικά προϊόντα	Έκταση σε στρέμματα	Παραγωγή σε κιλά
Πατάτα	13	35.000
Ντομάτα	5	2.500
Φασολάκια	5	5.000
Μπάμιες	1	200
Αγγούρια	2	600
Μελιτζάνες	2	800
Αγκινάρες	1	500
Λεμονιές	1	4.000
Πορτοκαλιές	1	4.000
Φουντουκιές	1	100
Ελαιόδεντρα	2.444	810.000

Δ.Δ. ΠΗΓΩΝ		
Γεωργικά προϊόντα	Έκταση σε στρέμματα	Παραγωγή σε κιλά
Πατάτα	35	35.000
Ντομάτα	12	40.000
Φασολάκια	10	5.000
Κολοκυθάκια	5	2.500
Κολοκύθες	1	500
Πιπεριές	3	900
Μηλιές	6	4.400
Κερασιές	7	10.000
Καρυδιές	3	8.000
Καστανιές	100	65.000
Ελαιόδεντρα	400	40.000
Άμπελοι	4	3.500

Δ.Δ. ΚΑΡΒΕΛΙΟΥ		
Γεωργικά προϊόντα	Έκταση σε στρέμματα	Παραγωγή σε κιλά
Πατάτα	70	35.000
Ντομάτες	70	35.000
Φασολάκια	70	17.500
Κολοκυθάκια	10	5.000
Μελιτζάνες	1	500
Ελαιόδεντρα	900	400.000
Αμπέλια	85	20.000

Δ.Δ. ΒΕΡΓΑΣ		
Γεωργικά προϊόντα	Έκταση σε στρέμματα	Παραγωγή σε κιλά
Πατάτα	50	50.000
Ντομάτες	7	21.000
Φασολάκια	2	2.000
Κολοκυθάκια	1	2.500
Αγγούρια	1	3.500
Μελιτζάνες	1	2.000
Πιπεριές	1	1.500
Αγκινάρες	1	1.000
Ελαιόδεντρα	2.650	643.000
Αμπέλια	12	6.000

Δ.Δ. ΛΑΙΚΩΝ		
Γεωργικά προϊόντα	Έκταση σε στρέμματα	Παραγωγή σε κιλά
Πατάτες	60	50.000
Ντομάτες	16	44.000
Φασολάκια	30	24.000
Κολοκυθάκια	10	8.000
Αγγούρια	5	11.000
Μελιτζάνες	7	7.000
Πιπεριές	4	2.000
Αγκινάρες	10	4.000
Πορτοκαλιές	64	43.750
Μηλιές	10	5.000
Ροδακινιές	4	2.000
Αμυγδαλιές	2	800
Ελαιόδεντρα	3.637	505.000
Αμπέλια	20	10.000

Δ.Δ. ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑΣ		
Γεωργικά προϊόντα	Έκταση σε στρέμματα	Παραγωγή σε κιλά
Πατάτα	700	1.300.000
Ντομάτα	100	250.000
Φασολάκια	50	50.000
Μπάμιες	10	10.000
Μλιτζάνες	25	23.000
Λεμονιές	25	82.000
Πορτοκαλιές	115	260.000
Μανταρινιές	20	22.500
Γκρεϊτ-φρούτ	20	37.500
Συκιές	35	5.000
Ελαιόδεντρα	1.412	776.000
Αμπέλια	20	40.000
Σταφίδα	3	1.200

18.1.2 Κτηνοτροφία

Τα κτηνοτροφικά προϊόντα ανά Δημοτικό Διαμέρισμα είναι τα εξής:

Δ.Δ. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	
Κτηνοτροφικά προϊόντα	Παραγωγή σε κιλά
Γάλα	336.000
Κρέας	68.200
Τυρί	67.000
Μυζήθρα	6.700
Μαλλιά προβάτων	200
Μέλι	10.000
Αυγά	650.000 τεμάχια
Τρίχες αιγών	100

Δ.Δ. ΑΣΠΡΟΧΩΜΑΤΟΣ	
Κτηνοτροφικά προϊόντα	Παραγωγή σε κιλά
Γάλα	68.800
Κρέας	6.730
Τυρί	4.200
Μυζήθρα	420
Μαλλιά προβάτων	350
Μέλι	700
Αυγά	80.000 τεμάχια

Δ.Δ. ΑΛΑΓΟΝΙΑΣ	
Κτηνοτροφικά προϊόντα	Παραγωγή σε κιλά
Γάλα	50.000
Κρέας	6.350
Τυρί	8.000
Μυζήθρα	800
Μαλλιά προβάτων	50
Αυγά	500
Μέλι	40.700 τεμάχια

Δ.Δ. ΑΝΤΙΚΑΛΑΜΟΥ	
Κτηνοτροφικά προϊόντα	Παραγωγή σε κιλά
Γάλα	15.800
Κρέας	1.788
Τυρί	2.100
Μυζήθρα	210
Μαλλιά προβάτων	50
Αυγά	5.000 τεμάχια

Δ.Δ. ΑΡΤΕΜΙΣΙΑΣ	
Κτηνοτροφικά προϊόντα	Παραγωγή σε κιλά
Γάλα	49.250
Κρέας	7.460
Τυρί	8.500
Μυζήθρα	850
Μέλι	11.000 τεμάχια
Αυγά	24.000

Δ.Δ. ΕΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ	
Κτηνοτροφικά προϊόντα	Παραγωγή σε κιλά
Γάλα	240.600
Κρέας	39.450
Τυρί	48.000
Μυζήθρα	4.800
Βούτυρο νωπό	300
Μαλλιά προβάτων	80
Μέλι	500
Κερί	20

Δ.Δ. ΛΑΔΑ	
Κτηνοτροφικά προϊόντα	Παραγωγή σε κιλά
Γάλα	68.000
Κρέας	3.500
Τυρί	13.000
Μυζήθρα	1.300
Αυγά	65.000 τεμάχια

Δ.Δ. ΝΕΔΟΥΣΗΣ	
Κτηνοτροφικά προϊόντα	Παραγωγή σε κιλά
Γάλα	45.500
Κρέας	8.500
Τυρί	8.500
Μυζήθρα	800
Τρίχες αιγών	300
Μέλι	1.000
Αυγά	15.000 τεμάχια

Δ.Δ. Μ. ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ	
Κτηνοτροφικά προϊόντα	Παραγωγή σε κιλά
Γάλα	21.200
Κρέας	1.200
Τυρί μαλακό	4.000
Τυρί σκληρό	120
Μυζήθρα	400
Μαλλιά προβάτων	35
Αυγά	38.000 τεμάχια

Δ.Δ. ΠΗΓΩΝ	
Κτηνοτροφικά προϊόντα	Παραγωγή σε κιλά
Γάλα	9.100
Κρέας	2.500
Τυρί μαλακό	1.800
Μυζήθρα	180
Αυγά	12.000 τεμάχια

Δ.Δ. ΒΕΡΓΑΣ	
Κτηνοτροφικά προϊόντα	Παραγωγή σε κιλά
Γάλα	115.000
Κρέας	24.455
Τυρί	23.000
Μυζήθρα	2.300
Μαλλιά προβάτων	243
Τρίχες αιγών	490

Μέλι	500
Αυγά	63.000 τεμάχια

Δ.Δ. ΚΑΡΒΕΛΙΟΥ	
Κτηνοτροφικά προϊόντα	Παραγωγή σε κιλά
Γάλα	110.000
Κρέας	14.000
Τυρί	21.000
Μυζήθρα	2.100
Βούτυρο	220
Μαλλιά προβάτων	45
Μέλι	250
Αυγά	28.000 τεμάχια

Δ.Δ. ΛΑΙΚΩΝ	
Κτηνοτροφικά προϊόντα	Παραγωγή σε κιλά
Γάλα	64.250
Κρέας	14.390
Τυρί	2.500
Μυζήθρα	250
Μέλι	150
Αυγά	56.000 τεμάχια

Δ.Δ. ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑΣ	
Κτηνοτροφικά προϊόντα	Παραγωγή σε κιλά
Γάλα	105.000
Κρέας	12.250
Τυρί μαλακό	85.000
Τυρί σκληρό	4.000
Μυζήθρα	8.500
Βούτυρο	200
Μαλλιά προβάτων	350
Αυγά	40.000 τεμάχια

18.1.3 Συνεταιρισμοί

Οι συνεταιρισμοί που υπάρχουν στον Δήμο Καλαμάτας και τα μέλη που απασχολεί ο καθένας, φαίνονται στον παρακάτω πίνακα :

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ	ΜΕΛΗ
1. Αγροτικός Συνεταιρισμός Αντικαλάμου	50
2. Αγροτικός Συνεταιρισμός Αρτεμηςίας	49
3. Αγροτικός Συνεταιρισμός Αλαγονίας	100
4. Αγροτικός Συνεταιρισμός Ελαιοχωρίου	52
5. Αγροτικός Συνεταιρισμός Ασπροχώματος	55
6. Αγροτικός Συνεταιρισμός Καρβελίου	58
7. Αγροτικός Συνεταιρισμός Λαδά	56
8. Αγροτικός Συνεταιρισμός Νεδούσης	38
9. Αγροτικός Συνεταιρισμός Πηγών	27
10. Αγροτικός Συνεταιρισμός Σπερχογείας	43
11. Αγροτικός Συνεταιρισμός Καλαμάτας	382
12. Αγροτικός Συνεταιρισμός Βέργας	140
13. Αγροτικός Συνεταιρισμός Μ. Μαντίνειας	130
14. Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Ελαιοχωρίου	59
15. Δασικός Συνεταιρισμός Καλαμάτας	85
16. Μελισσοκομικός Συνεταιρισμός Μεσσηνίας	130

Συμπεράσματα για τους συνεταιρισμούς

Πολλοί από τους αγροτικούς συνεταιρισμούς στα δημοτικά διαμερίσματα δεν υφίστανται πλέον και έχουν κλείσει.

Στον δήμο Καλαμάτας, όπως και σε κάθε δημοτικό διαμέρισμα, λειτουργούν αγροτικοί πιστωτικοί συνεταιρισμοί. Κύρια εργασία τους είναι η διανομή των επιδοτήσεων στους αγρότες και η προμήθεια λιπασμάτων – γεωργικών εφοδίων σε χαμηλότερες τιμές στα μέλη τους.

Ζοφερή είναι η διαπίστωση ότι το συνεταιριστικό κίνημα δεν λειτουργεί.

Από τις επαφές που είχαμε με αρμόδιους φορείς, μέλη και προέδρους συνεταιρισμών καταλήξαμε σε τρεις βασικές αιτίες που εμποδίζουν την ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματος:

Α) Ως κύριος λόγος μη λειτουργίας των συνεταιρισμών είναι η αδιαφορία που επιδεικνύουν οι κατά τόπους αγρότες, οι οποίοι και προτιμούν να δίνουν την παραγωγή τους απευθείας στους εμπόρους, οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα να τους πληρώνουν είτε άμεσα είτε σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Β)Υπάρχει έλλειψη εξειδικευμένων στελεχών που απαρτίζουν την διοίκηση των συνεταιρισμών.

Γ) Υπάρχει δυσχέρεια εκ μέρους των συνεταιρισμών ώστε να μπορέσουν οι ίδιοι να προωθήσουν και να διακινήσουν τα προϊόντα των παραγωγών – μελών τους σε μεγάλα αστικά κέντρα. Αυτό απαιτεί ένα ευρύ δίκτυο πωλητών και καταστημάτων τα οποία να δεχθούν να προωθήσουν τα προϊόντα.

Τα παραπάνω προβλήματα είναι αλληλένδετα και κανένα δεν μπορεί να λυθεί, αν πρώτα δεν λυθούν και τα υπόλοιπα δυο. Οι συνεταιρισμοί λειτουργούν μέσα σε ένα δυσχερές περιβάλλον που ελέγχεται από τους μεγαλεμπόρους που κανονίζουν τις τιμές των προϊόντων και έτσι είναι δύσκολο για τους συνεταιρισμούς να επιβιώσουν.

Για να επιβιώσουν πρέπει να διαφοροποιηθούν και να δημιουργήσουν κάτι δικό τους, να εναρμονιστούν με τις απαιτήσεις της σύγχρονης αγοράς , με την ανάδειξη στα προϊόντα που θα παράγουν κάποιων ιδιαίτερων χαρακτηριστικών ώστε να μπορέσουν να διαφοροποιήσουν τα προϊόντα τους και να τα κάνουν ανταγωνιστικά τόσο στην τοπική αγορά αλλά και στο εξωτερικό.

18.1.4 Τυποποίηση

Οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας γεωργικής παραγωγής που υπάρχουν στο Δήμο Καλαμάτας είναι οι εξής:

Τυποποιητές ελαιολάδου

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
1. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΕΛΑΣ	ΣΠΑΡΤΗΣ 51 – ΚΑΛΑΜΑΤΑ
2. ΔΟΛΟΙ Α.Ε	ΝΕΔΟΝΤΟΣ & ΘΟΥΚΙΔΙΔΟΥ 60 – ΚΑΛΑΜΑΤΑ
3. ΣΩΤΗΡΗΣ ΠΛΕΜΕΝΟΣ	ΜΕΣΣΗΝΗΣ 17-19 ΚΑΛΑΜΑΤΑ
4. ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤ/ΣΜΟΣ	Μ. ΜΑΝΤΙΝΕΙΑ
5. ΑΦΟΙ ΤΣΑΟΥΣΗ Ο.Ε	ΛΕΠΚΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
6. Γ.Β ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ	ΥΔΡΑΣ 12 – ΚΑΛΑΜΑΤΑ
7. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΜΕΝΗΣ Κ' ΥΙΟΙ Α.Ε.	ΕΙΡΑΣ 2 & ΑΘΗΝΩΝ- ΚΑΛ/ΤΑ
8. ΑΦΟΙ ΑΛΕΞ. ΔΡΑΓΩΝΑ Ο.Ε.	ΚΛΑΔΑ 12 – ΚΑΛΑΜΑΤΑ
9. Π. ΠΑΓΚΑΚΗΣ Α.Ε.	ΑΚΟΒΙΤΙΚΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
10. ΕΝΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤ/ΜΩΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	ΙΑΤΡΟΠΟΥΛΟΥ 10 ΚΑΛΑΜΑΤΑ
11. ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ε. ΜΑΛΑΜΑΣ	ΣΟΥΛΙΟΥ 4 ΚΑΛΑΜΑΤΑ
12. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ Α.Ε.	6 ^ο ΧΛΜ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ – ΜΕΣΣΗΝΗΣ

ΤΥΠΟΠΟΙΗΤΕΣ ΚΡΑΣΙΟΥ	
ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
1. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣ. ΣΥΖ. ΧΡΗΣΤΟΥ	ΛΕΠΚΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
2. ΚΤΗΜΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥ- ΛΟΥ ΜΕΣ/ΚΗ ΟΙΝ/ΟΙΑ	ΨΑΡΩΝ 43
3. ΟΙΝΟΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ Α.Ε.	6 ^ο ΧΛΜ. ΚΑΛ/ΤΑΣ-ΜΕΣ/ΝΗΣ

ΤΥΠΟΠΟΙΗΤΕΣ ΧΥΜΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΩΝ	
ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
1. ΜΕΣ/ΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΧΥΜΩΝ & ΟΙΝΩΝ	6 ^ο ΧΛΜ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ & ΜΕΣΣΗΝΗΣ
2. Β. ΣΤΕΦΑΝΟΥΡΗΣ Α.Ε.	ΛΕΠΚΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΧΥΜΟΠΟΙΗΤΗΡΙΑ	
ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΑΣΤΗΡ. Α.Ε.	6ο ΧΛΜ ΚΑΛ/ΤΑΣ – ΜΕΣ/ΝΗΣ

ΤΥΠΟΠΟΙΗΤΕΣ ΟΞΟΥΣ	
ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
1. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Π. ΒΡΥΩΝΗΣ	ΝΕΑ ΕΙΣΟΔΟΣ
2. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΕΑΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.	ΒΙ.ΠΕ ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΥΦΑΝΤΑ	
ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
1. ΥΦΑΝΤΑ ΜΟΝΗΣ ΚΑΛΟΓΡΙΩΝ & ΜΑΝΤΗΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΑ	ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓ. ΚΩΝ/ΝΟΥ & ΕΛΕΝΗΣ ΚΑΛΟΓΡΙΩΝ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
2. ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΟΝΟΣ	ΜΑΙΖΩΝΟΣ 5 – ΚΑΛΑΜΑΤΑ

ΜΕΛΛΙΣΟΚΟΜΙΚΑ	
ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
1. ΜΕΛΛΙΣΟΚΟΜΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ Ν. ΜΕΣ/ΝΙΑΣ "ΜΕΛΛΙΣΟΚΟΜΙΚΗ"	ΣΠΑΡΤΗΣ 51 – ΚΑΛΑΜΑΤΑ

ΚΕΡΑΜΙΚΑ	
ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
1. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΑΚΩΒΟΣ	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ – ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

18.1.5 Συμπεράσματα για τον πρωτογενή τομέα

Από τους παραπάνω πίνακες, μπορούμε να διαπιστώσουμε την αποκλειστική σχεδόν απασχόληση των κατοίκων του δήμου Καλαμάτας με την καλλιέργεια της ελιάς όπου είναι και το κυριότερο εισόδημά τους. Βέβαια εκτός από τις ελιές, υπάρχουν και άλλες γεωργικές καλλιέργειες οι οποίες όμως είναι σε μικρότερη έκταση και ανάλογα με την γεωγραφική θέση και το υψόμετρο του κάθε γεωγραφικού διαμερίσματος. Κανένα όμως άλλο προϊόν εκτός από τις ελιές και το λάδι δε μπορούμε να πούμε πως είναι επαρκές για τις ανάγκες του τόπου και δεν χρειάζεται να γίνει εισαγωγή από άλλους τόπους . Οι ελιές και το λάδι, όπως φαίνεται και από τα τυποποιητήρια συσκευάζονται και εξάγονται ακόμα και στο εξωτερικό.

Η απασχόληση με την κτηνοτροφία είναι περιορισμένη και στηρίζετε κυρίως σε μικρές κτηνοτροφικές μονάδες αιγοπροβάτων των οποίων όμως ο αριθμός δεν είναι ιδιαίτερα μεγάλος ώστε να καλύπτεται η ντόπια αγορά όπως και οι πτηνοτροφικές μονάδες, γι αυτό και γίνεται εισαγωγή από άλλες αγορές.

Δεν έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια ιδιαίτερες προσπάθειες βελτίωσης των αγγειοβελτιωτικών έργων της περιοχής, αλλά και ούτε έχει υπάρξει προσπάθεια αλλαγής κάποιας υφιστάμενης καλλιεργητικής κατάστασης και όσες προσπάθειες γίνονται από ορισμένους καλλιεργητές για αλλαγή καλλιεργειών (π.χ. αβοκάντο) είναι μεμονωμένες και περιστασιακές και οφείλονται καθαρά στην ιδιωτική πρωτοβουλία.

18.2 Δευτερογενής τομέας

18.2.1 Γενικά

Στο δευτερογενή τομέα, κυρίαρχη θέση και εδώ έχει η ελιά και το λάδι. Υπάρχει πληθώρα ελαιοτριβείων και συσκευαστηρίων ελιών και λαδιού και υπάρχουν ακόμα και μικρές βιοτεχνίες και μηχανουργεία στα οποία απασχολούνται αρκετοί από τους κατοίκους της πόλης.

Κεντρικό ρόλο στην εμπορική και βιομηχανική ζωή της πόλης, αποτελεί το καπνεργοστάσιο «ΚΑΡΕΛΙΑ», το οποίο κατασκευάζει τσιγάρα με καπνά τα οποία φέρνει από άλλες περιοχές της Ελλάδας.

Τα χυμοποιητήρια της περιοχής, καθώς και οι βιοτεχνίες οινοποίησης καλύπτουν τις ανάγκες τους όχι μόνο από τοπικά προϊόντα αλλά κυρίως με προϊόντα που φέρνουν από άλλες περιοχές του νομού.

Βιομηχανίες – Βιοτεχνίες

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	
ΕΠΩΝΥΜΙΑ/ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
1. ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε ΚΑΡΕΛΙΑ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΣΙΓΑΡΩΝ
2. ΜΕΣ/ΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤ/ ΡΙΑ ΧΑΡΤ/ΑΣ – ΤΥΠ/ΣΕΩΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ- ΕΛΑΙΩΝ ΕΡΑΝΣ Α.Ε	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΧΑΡΤΟΠΟΠΑΣ & ΕΙΔΩΝ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ ΕΠΕΞΕ- ΡΓΑΣΙΑ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΑΙ- ΟΛΑΔΟΥ ΚΑΠ. ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΙΩΝΤΩΝ
3. ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ Α.Ε.	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ-ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ ΤΥΠ/ΣΗ ΕΜΠ. ΑΓΡ. ΠΡ/ΝΤΩΝ
4. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ Α.Ε.	ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΣΗ-ΕΜΠ. & ΕΞΑΓΩΓΗ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ
5. ΨΥΓΕΙΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ Α.Ε.	ΨΥΚΤΙΚΟΙ ΘΑΛΑΜΟΙ
6. ΚΩΝ/ΝΟΣ ΚΟΥΜΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΚΑΤ/ΚΗ-ΕΜΠΟ- ΡΙΚΗ ΒΙΟΜ/ΚΗ ΕΤ/ΡΙΑ ΕΠΠΛΩΝ ΚΟΥΖΙΝΑΣ- ΜΠΑΝΙΟΥ-ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΣΥΣ/ΩΝ Α.Ε.	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ-ΕΜΠ. ΕΠΠΛΩΝ ΚΟΥΖΙΝΑΣ-ΜΠΑΝΙΟΥ & ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΞΥΛΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ- ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΕΠΠΛΩΝ

7. ΜΕΣ/ΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΜΠ/ΚΗ ΒΙΟ/ΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΕΒΕ ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε	ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ
8. ΔΟΜΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ Α.Ε. ΔΟΜΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΔΟΜΗ Α.Ε	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΤΟΙΜΟΥ ΣΚΥΡ/ΤΟΣ- ΟΙΚΟΔ. ΥΛΙΚΩΝ- ΥΛΙΚΩΝ ΟΔΟΠΟΙΑΣ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
9. ΒΡΥΩΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΝ.	ΟΞΟΠΟΙΑ
10. ΑΝ/ΜΗ ΨΥΚ/ΚΗ ΕΜΠ/ΚΗ ΒΙΟΜ/ΚΗ ΕΤ/ΡΙΑ ΑΓΡ/ΚΩΝ ΠΡ/ΝΤΩΝ ΨΥΓΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ Α.Ε.	ΕΜΠΟΡΙΟ ΨΥΚΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ, ΨΥΓΕΙΑ ΚΑΤΑΨΥ- ΞΕΙΣ
11. ΔΗΜ. ΘΕΟΚΑΣ Α.Ε.Β.Ε. ΞΥΛΕΙΑΣ ΧΡΩΜΑΤΩΝ	ΕΠΕΞ/ΣΙΑ-ΕΜΠΟΡΙΑ-ΕΙΣ.-ΕΞ. ΕΜΠΟΡΙΑ ΞΥΛΕΙΑΣ
12.ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ &ΕΜΠ/ΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΕΜ Α.Ε.	ΕΚΜ. ΠΥΡ/ΓΕΙΟΥ&ΡΑΦΗΝΑ- ΡΙΣΜΑ. ΕΜΠ/ΡΙΑ ΠΥΡ/ΛΑΙΟΥ & ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

ΒΙΟΤΕΧΝΙΕΣ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ		
ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΕΔΡΑ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
1. ΡΗΓΑΝΑΣ ΙΩΑΝ. & ΣΙΑ Ο.Ε.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΜΑΡΜΑΡΩΝ
2. ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΞΥΛΟΥΡΓΕΙΟ
3. ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΜΑΡΜΑΡΩΝ
4. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ
5. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΞΥΛΟΥΡΓΕΙΟ
6. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΙ ΑΦΟΙ Ο.Ε.Ε.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ
7. ΣΥΚΚΗ ΣΥΝ.ΠΕ.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΥΚΩΝ
8. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ
9. ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΞΥΛΟΥΡΓΕΙΟ
10. ΣΠΗΛΙΑΔΗΣ ΙΩΑΝ. & ΥΙΟΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΕΙΟ
11. ΚΑΡΒΕΛΗΣ ΗΛΙΑΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ
12. ΟΛΓΑ ΒΡΥΩΝΗ-Γ. ΒΡΥΩΝΗΣ Ο.Ε.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ
13. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ
14. ΚΑΚΑΛΙΚΑ ΑΦΟΙ Ο.Ε.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΕΙΟ
15. ΦΩΤΕΙΝΑΚΗΣ Π. & ΣΙΑ Ο.Ε.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΕΙΟ
16. ΑΘΑΝΑΣΑ ΦΩΤ.-ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ ΖΩΗ Ο.Ε.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΙΔΗΡΟΥ-ΜΠΕΤΟΝ
17. ΤΖΑΝΕΤΑΚΟΥ ΑΦΟΙ Ο.Ε.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΑΣΒΕΣΤΟΠΟΙΟ
18. ΜΠΕΧΡΑΚΗΣ Σ.-ΚΑΡΑΜΗΤΣΟΣ Ν.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΞΥΛΟΥΡΓΕΙΟ
19. ΜΠΑΚΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΣΧΙΣΤΗΡΙΟ ΜΑΡΜΑΡΩΝ
20. ΚΥΛΑΦΗΣ – ΚΟΝΤΟΚΡΙΤΗΣ Ο.Ε.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΕΙΟ
21. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
22. ΒΕΡΓΗΣ ΛΑΜ. –	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΜΟΚΕΤΕΣ –

ΘΑΛΕΙΑ		ΚΟΥΡΤΙΝΕΣ
23. ΠΡΩΤΟΔΗΜΗ – ΤΡΑ Ε.Π.Ε.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΙ
24. ΣΕΡΕΜΕΤΗΣ ΔΗΜ.&ΒΑΣ.Ε.Ε.Ε	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
25. ΝΤΑΜΟ ΑΒΕΤΕ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΣΙΔΗΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
26. ΚΟΥΤΑΒΑ ΑΕΒΕ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ – ΚΑΤΑΨΥΞΗ ΚΡΕΑΤΩΝ
27. ΕΚΟ-ΕΛΔΑ ΑΒΕΕ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ ΚΑΥΣΙΜΩΝ
28. ΣΤΑΜΑΤΕΛΟ-ΠΟΥΛΟΣ ΕΥΑ.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΞΥΛΟΥΡΓΕΙΟ
29. ΒΑΛΤΖΗΣ ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΒΕΚΑΠ Ε.Π.Ε.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΚΟΝΣΕΡΒΟΠΟΙΑ ΣΥΚΩΝ
30. ΑΓΡ. ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ
31. ΜΑΝΟΥΣΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΠΛΕΧΤΩΝ
32. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ-ΚΟΥΡΚΟΥΤΑΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΕΙΟ
33. ΛΑΓΩΝΙΚΑΚΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΓΟΜΩΣΗ ΦΥΣΙΓΓΙΩΝ
34. ΧΑΤΖΗ ΑΦΟΙ Ο.Ε.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΞΥΛΟΥΡΓΕΙΟ
35. Π.ΡΥΡCUL Α.Ε.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΑΝΑΓΟΜΩΣΗ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΩΝ
36. ΧΑΝΔΡΙΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΑΝΑΓΟΜΩΣΕΙΣ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΩΝ
37. ΚΑΝΕΛΛΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΓΟΜΩΣΗ ΦΥΣΙΓΓΙΩΝ
38. ΘΑΡΡΟΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
39. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩ-ΝΗΣ ΓΕΩ. & ΥΙΟΣ Ο.Ε.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΞΥΛΟΥΡΓΕΙΟ
40. ΓΚΟΥΖΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ - ΜΑΚΡΥΣ ΙΩΑΝ.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΞΥΛΟΥΡΓΕΙΟ
41. ΚΑΛΑΜΑΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ
42. ΚΟΤΑΡΙΔΗ ΒΑΣ. & ΧΡ. ΑΒΕΕ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ
43. ΠΑΠΑΣΤΑΘΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΠΑΓΟΠΟΙΟ
44. ΣΗΜΑΙΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ – ΣΤΑΥΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

45. ΒΡ ΕΛΛΗΝΙΚΗ Α.Ε. ΠΕΤΡ/ΕΙΔΩΝ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΚΑΥΣΙΜΑ
46. ΜΗΧ/ΦΙΚΑ ΕΝΤΥΠΑ ΚΑΛΑΜ. Ε.Π.Ε.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΕΚΤΥΠΩΣΗ ΜΗΧ/ΦΙΚΩΝ ΕΝΤΥΠΩΝ
47. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΒΙΟΤ. ΣΙΔΗΡΟΥ- ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΕΙΟ
48. ΖΥΓΟΥΡΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΞΥΛΟΥΡΓΕΙΟ
49. ΕΛΛΗΝ. ΓΕΩΡΓ. ΠΡΟΙΟΝΤΑ Α.Ε	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΕΠΕΞ.-ΤΥΠΟΠ/ΣΗ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ & ΣΠΟΡΕΛΑΙΟΥ
50. ΠΕΤΡΟΓΚΑΖ Α.Ε.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ - ΕΜΦ. ΥΓΡΑΕΡΙΟΥ
51. ΣΤΕΦΑΝΟΥΡΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Α.Ε.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΠΟΤΟΠΟΙΑ
52. ΜΗΧΑΝΟΗΛΕΚ- ΤΡΙΚΗ ΟΒΕΕ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΕΙΟ
53. ΜΠΟΥΝΑ ΑΦΟΙ Ο.Ε	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΞΥΛΟΥΡΓΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ
54. ΚΑΛΟΦΩΛΙΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΞΥΛΟΥΡΓΕΙΟ
55. ΧΑΝΔΡΙΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΑΛΑΓΟΝΙΑ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ
56. ΔΙΚΑΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ο.Ε.	ΑΝΤΙΚΑΛΑΜΟΣ	ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
57. ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	ΑΝΤΙΚΑΛΑΜΟΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΕΠΕΞΕΡΓ. ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ
58. ΨΥΚΤΙΚΗ ΚΑΛΑ- ΜΑΤΑΣ Ε.Π.Ε.	ΑΝΤΙΚΑΛΑΜΟΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΑΓΟ- ΚΥΒΩΝ&ΠΑΓΩΤΟΥ
59. ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΡΑ ΑΦΟΙ Α.Ε.	ΑΝΤΙΚΑΛΑΜΟΣ	ΠΛΙΝΘΟΚΕΡΑΜΟ- ΠΟΙΑ
60. ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΛΑ- ΜΑΤΑΣ Ε.Π.Ε.	ΑΝΤΙΚΑΛΑΜΟΣ	ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ
61. ΦΡΕΝΤΖΟΣ ΠΑΝ. Α.Ε.	ΑΝΤΙΚΑΛΑΜΟΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ
62. FILTERS P.G. PRODUCTS	ΑΝΤΙΚΑΛΑΜΟΣ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΙΛΤΡΩΝ ΑΕΡΟΣ
63. ΡΩΜΑΝΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΑΝΤΙΚΑΛΑΜΟΣ	ΠΑΡ/ΕΥΗ - ΣΥΣ/ΣΙΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΩΝ
64. ΑΓΡΟΠΡΟΜ Α.Ε.Β.Ε.	ΑΝΤΙΚΑΛΑΜΟΣ	ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ
65. ΚΑΤΣΑΜΠΙΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	ΑΝΤΙΚΑΛΑΜΟΣ	ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΕΙΟ
66. ΣΤΗΡΙΞΗ Α.Ε. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ	ΑΝΤΙΚΑΛΑΜΟΣ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΛΥΝΤΗΡΙΑ
67. ΚΟΥΡΑΚΛΗΣ ΠΑΝ. & ΣΠΥΡΟΣ	ΑΝΤΙΚΑΛΑΜΟΣ	ΨΥΓΕΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
68. ΜΑΛΛΙΡΗΣ	ΑΝΤΙΚΑΛΑΜΟΣ	ΑΣΦΑΛΤΟΜΙΓΜΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ		
69. ΣΑΛΜΑ ΓΕΩΡ. ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ	ΑΡΤΕΜΙΣΙΑ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ
70. ΤΣΑΠΟΓΑ ΣΟΦΙΑ	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΣΙΜΕΝΤΟΛΙΘΩΝ
71. ΚΑΜΠΟΥΓΕΡΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΞΥΛΟΥΡΓΕΙΟ
72. ΚΛΗΜΕΝΤΙΔΗ ΕΥΓΕΝΙΑ	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΑΣΒΕΣΤΟΠΟΠΑ
73. ΒΡΕΤΤΑΚΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΞΥΛΟΥΡΓΕΙΟ
74. ΜΟΥΤΖΟΥΡΗ ΑΦΟΙ	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΞΗΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ
75. ΔΡΑΓΩΝΑ Α. ΑΦΟΙ Ο.Ε.	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΤΥΠΟΠ/ΣΗ ΕΛΙΩΝ & ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ
76. ΚΑΤΣΑΡΗ Δ. ΑΦΟΙ & ΣΙΑ Ο.Ε.	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΕΙΟ
77. ΠΟΛΙΤΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ
78. ΣΕΡΕΜΕΤΗΣ Π. & Π. Ε.Π.Ε.	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΕΠΕΞ/ΣΙΑ-ΕΜΠ/ΡΙΑ ΛΑΜΑΡΙΝ. & ΣΙΔΗΡ.
79. ΕΝΩΣΗ ΓΕΩΡΓ. ΣΥΝ/ΣΜΩΝ ΚΑΛ.	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ
80. ΜΠΑΚΟΓΙΩΡΓΑ ΑΦΟΙ Ο.Ε.	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ
81. ΚΟΤΤΟΝ ΦΙΛ ΑΒΕΕ (ΠΡ.ΛΕΚΚΑ)	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΚΛΩΣΤΟΥΦ/ΡΓΕΙΑ
82. ΜΠΑΧΡΑΜΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΒΙΟΤ. ΕΠΕΞ/ΣΙΑΣ ΞΥΛΟΥ
83. ΤΣΑΠΟΓΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΣΙΜΕΝΤΟΠ/ΝΤΩΝ
84. ΒΙΟΜΗΧ/ΚΑ ΣΦΑ- ΓΕΙΑ ΚΑΛΑΜ.	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΣΦΑΓΕΙΑ
85. ΜΑΡΚΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓ. Α.Ε.	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΞΥΛΟΥΡΓΕΙΟ
86. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ Γ. & ΣΙΑ Ο.Ε.	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ ΓΕΩΡΓ. ΠΡΟ/ΝΤΩΝ
87. ΜΑΘΙΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΕΒΕ	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΠΡΪΣΤΗΡΙΟ ΞΥΛΕΙΑΣ
88. ΚΟΝΤΑΞΗ ΑΦΟΙ Ο.Ε.	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΞΥΛΟΥΡΓΕΙΟ
89. ΔΙΑΜΑΝΤΗ ΑΦΟΙ ΑΒΕΕ	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΡΑΦΗΣ ΕΝΔ/ΜΑΤΩΝ
90. ΛΑΓΑΝΑΚΟΥ Β. ΑΦΟΙ Ο.Ε.	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ
91. ΖΥΓΟΥΡΗΣ ΕΥΣΤ. & ΣΙΑ Ο.Ε.	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΜΑΞΩΜΑΤΩΝ- ΣΩΛΗΝΟΥΡΓΙΑΣ
92. ΚΑΡΤΣΩΝΑ &	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΕΤΟΙΜΟ

ΣΙΑ Ο.Ε.		ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ
93. ΣΕΡΕΜΕΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ο.Ε.	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
94. ΜΑΡΓΕΛΗΣ Α. & Α. Ο.Ε.	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΠΥΡΗΝΕΛΛΙ- ΟΥΡΓΕΙΟ
95. ΠΑΝΤΕΛΟΠΟΥ- ΛΟΣ ΧΑΡ.	ΑΣΠΡΟΧΩΜΑ	ΨΥΓΕΙΑ
96. ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΜΟΣ ΒΕΡΓΑΣ	ΒΕΡΓΑ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ
97. ΜΑΚΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΕΛΑΙΟΧΩΡΙ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ
98. ΑΓΡΟΤ. ΣΥΝΕΤ. ΕΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ	ΕΛΑΙΟΧΩΡΙ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ
99. ΛΑΔΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΚΑΡΒΕΛΙ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ
100. ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΠΧ/ΣΕΙΣ ΔΗΜΗ- ΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Ε.	ΛΕΠΚΑ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ
101. ΛΑΜΠΡΙΝΟ- ΠΟΥΛΟΥ ΠΑΝ. ΑΦΟΙ Ο.Ε.	ΛΕΠΚΑ	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙ- ΚΗΣ
102. ΕΛΑΙΟΥΡ. ΣΥΝ. Μ.ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ	ΜΙΚΡΑ ΜΑΝΤΙΝΕΙΑ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ
103. ΤΣΑΟΥΣΗ Ι. ΑΦΟΙ Ο.Ε.	ΛΕΠΚΑ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ
104. ΠΑΠΑΔΕΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΠΗΓΕΣ ΑΛΑΓΟΝΙΑΣ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ
105. ΒΕΚΚΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑ	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΜΑΡΜΑΡΩΝ
106. ΛΑΛΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ
107. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑ- ΚΟΠΟΥΛΟΙ ΑΦΟΙ ΑΕΒΕ	ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑ	ΟΡΥΖΟΜΥΛΟΣ
108. ΣΩΤΗΡΑ ΦΩΤΕΙΝΗ	ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ
109. ΣΥΚΙΚΗ ΣΥΝ. Π.Ε.	ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑ	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΥΚΟΠΑΣΤΑΣ
110. ΜΗΤΖΙΘΡΑΣ	ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑ	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΜΑΡΜΑΡΩΝ
111. ΓΥΦΤΕΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ Α.Ε.	ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑ	ΕΠΕΞ.-ΣΥΣΚΕΥΑΣ. ΑΓΡΟΤ. ΠΡ/ΝΤΩΝ
112. ΜΠΟΥΝΑΣ Π. & Β. Ο.Ε.	ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑ	ΞΥΛΟΥΡΓΕΙΟ
113. ΜΠΑΜΠΑΛΗΣ Ι. & ΣΙΑ ΑΒΕΕ.	ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑ	ΞΥΛΟΥΡΓΕΙΟ
114. ΔΟΥΣΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ
115. ΕΡΓΟΜΕΣΣΗ-	ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑ	ΑΣΒΕΣΤΟΠΟΠΑ

ΝΙΑΚΗ Α.Ε.		
116. ΤΕΤΑΣ ΑΒΕΕ	ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑ	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΞΗΡΩΝ ΚΑΡΠΩΝ
117. ΚΑΛΛΙΚΟΥΝΗΣ Ν. & Γ. Α.Ε.	ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑ	ΠΟΤΟΠΟΙΑ
118. ΑΛΕΒΙΖΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑ	ΞΥΛΟΥΡΓΕΙΟ
119. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΑΦΟΙ Ο.Ε.	ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑ	ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛ/ΚΗΣ
120. ΠΥΡΗΝ/ΛΑΙΑ ΑΛΦΑ ΚΑΛΑΜ.	ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑ	ΠΥΡΗΝΕΛ/ΡΓΕΙΟ
121. ΣΥΚΙΚΗ Α.Ε.	ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑ	ΑΠΕΝΤΟΜΩΤΗΡΙΟ ΣΥΚΩΝ
122. ΠΑΠΑΔΕΑΣ ΔΙΟΝ. & ΣΙΑ Ο.Ε.	ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑ	ΟΞΟΠΟΙΑ
123. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩ- ΡΟΥ ΔΗΜ.	ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑ	ΞΗΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ
124. ΖΑΦΕΙΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΠΡ/ΝΤΩΝ ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ

Ελαιοτριβεία

ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ		
ΕΠΩΝΥΜΙΑ/ ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
1. ΠΑΝ. ΠΑΡΑΣΚΕΥ- ΟΠΟΥΛΟΣ ΕΛΑΙΟΜΕΣΣΗΝΙΑ- ΚΗ Ε.Π.Ε.	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ – ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΑΙΟΥ	ΘΟΥΡΙΑ 24009 ΚΑΛΑΜΑΤΑ
2. ΑΦΟΙ ΠΕΤΡΟ- ΠΟΥΛΟΙ Ο.Ε.	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ	ΑΛΑΓΟΝΙΑΣ 26 24100 ΚΑΛΑΜΑΤΑ
3.ΙΩ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟ- ΠΟΥΛΟΣ & ΥΟΙ Ο.Ε	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ	ΛΕΙΚΩΝ 27 24100 ΚΑΛΑΜΑΤΑ
4. ΟΙΚΟΝΟΜΕΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤ.	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ & ΚΑΦ/ΡΙΟ- ΕΝ. ΔΩΜ.	ΠΡΟΑΣΤΙΟ 24100 ΚΑΛΑΜΑΤΑ
5. ΧΑΝΔΡΙΝΟΣ ΠΑΝ. ΓΡΗΓ.	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ	ΑΛΑΓΟΝΙΑ 24100 ΚΑΛΑΜΑΤΑ
6. ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΜΟΣ ΦΑΡΑΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ	ΛΑΚΩΝΙΚΗΣ 24100 ΚΑΛΑΜΑΤΑ
7. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΛΑΜΠΡΙΝΗ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ	ΧΑΤΖΗ 24014 ΚΑΛΑΜΑΤΑ
8.ΕΛ.ΣΩΤΗΡΟΠΟΥ- ΛΟΥ & ΣΙΑ Ο.Ε.	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ	ΜΙΜΗ ΚΥΠΑΡ. ΚΑΛΑΜΑΤΑ
9. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ & ΥΙΟΙ Ο.Ε.	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ	ΜΑΡΑΘΟΥΠΟΛΙΣ 24400 ΚΑΛΑΜΑΤΑ
10. ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΠ/ΣΕΙΣ ΔΗΜΗ- ΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ	ΕΛ/ΒΙΟ-ΤΥΠ/ΣΗ-ΕΠ/ΣΙΑ- ΕΜΠ.ΠΑΡΑ- ΓΩΓΩΝ ΕΛΑΙΟΚΑΡ- ΠΟΥ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚ. ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ	ΛΕΙΚΑ ΚΑΛ/ΤΑΣ 24100 ΚΑΛΑΜΑΤΑ
11. ΟΛΓΑ ΒΡΥΩΝΗ - Γ. ΒΡΥΩΝΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ	ΣΠΑΡΤΗΣ 22 24100 ΚΑΛΑΜΑΤΑ
12. ΓΕΩ. ΑΝΤΩΝΟ- ΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ	ΦΙΛΙΑ 1 24100 ΚΑΛΑΜΑΤΑ
13. ΑΝΑΣΤ. & ΗΛΙΑΣ ΤΣΙΧΛΗΣ Ο.Ε.	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ-ΣΥ- ΣΚΕΥΑΣΤΗΡΙΟ- ΕΜΠΛΕΛΑΙΩΝ-	ΣΠΑΡΤΗΣ 38 24100 ΚΑΛΑΜΑΤΑ
14. ΣΤΑΘΑ ΑΙΚ. ΙΩΑ.	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ	ΑΓ. ΦΛΩΡΟΣ 24100 ΚΑΛΑΜΑΤΑ
15. ΚΑΡΒΕΛΗΣ ΠΑΝ.	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ	ΤΕΡΜΑ ΚΑΛΛΙΠΑΤΕΙΡΑΣ 24100 ΚΑΛΑΜΑΤΑ

Λατομεία

ΛΑΤΟΜΕΙΑ		
ΕΠΩΝΥΜΙΑ/ ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
1. ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΙΚΗΤ. ΚΑΡΤΣΩΝΑΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.	ΛΑΤΟΜΕΙΟ-ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΠΑΡΑΣ- ΚΕΥΗΣ ΕΤ.ΣΚ/ΤΟΣ	ΛΕΙΚΑ 24100 ΚΑΛΑΜΑΤΑ
2. ΑΝΤΩΝΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟ- ΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.Β.Ε.	ΒΙΟΜ/ΚΗ ΕΠΕΞ/ΣΙΑ ΛΑΤΟΜΕΙΟ-ΕΤ/ΜΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ ΙΔ. ΤΕΧΝ. ΕΡΓΩΝ	ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ 1 24100 ΚΑΛΑΜΑΤΑ

18.3 Τριτογενής τομέας

18.3.1 Γενικά

Ο Δήμος Καλαμάτας, δεν είναι μια περιοχή με έντονη τουριστική κίνηση. Στηρίζεται κυρίως, σε Έλληνες επισκέπτες, οι οποίοι έρχονται στην πόλη τους καλοκαιρινούς μήνες και ιδιαίτερα την περίοδο από 20 Ιουλίου έως 20 Αυγούστου.

Οι τουρίστες από άλλες χώρες που επισκέπτονται το νομό Μεσσηνίας, με τσάρτερ διοχετεύονται σε άλλες περιοχές του νομού, εκτός Καλαμάτας.

Η ξενοδοχειακή υποδομή της Καλαμάτας, είναι τέτοια που δεν μπορεί να φιλοξενήσει τουρισμό υψηλών απαιτήσεων.

Μόνο τα τελευταία χρόνια, έχουν γίνει κάποια βήματα προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης της ξενοδοχειακής υποδομής, κυρίως με την ανακαίνιση και ανακατασκευή των υπάρχοντων ξενοδοχείων παρά με την κατασκευή νέων, σύγχρονων και υψηλών απαιτήσεων ξενοδοχείων.

Υποτυπώδης είναι ξενοδοχειακή υποδομή στον ορεινό όγκο του Ταυγέτου και ανεκμετάλλευτη η ευκαιρία που δίνει ο χειμερινός τουρισμός και ο αγροτουρισμός για τα ορεινά δημοτικά διαμερίσματα του δήμου Καλαμάτας.

18.3.2 Ξενοδοχειακές μονάδες

Στην Καλαμάτα υπάρχουν οι εξής ξενοδοχειακές μονάδες:

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ			
Ξενοδοχεία	Κατηγορία	Δωμάτια	Κλίνες
Elite	A	57	94
Elite Village	A	86	172
Ρέξ	A	44	84
Pharae Palace	A	76	139
Messinian Bay	B	74	138
Filoxenia	B	194	373
Βαλάσης	Γ	67	129
Βυζάντιο	Γ	45	86
Γαλαξίας	Γ	29	56
Νέδων	Γ	15	20
Όστρια	Γ	67	129
Ταΰγετος	Γ	25	50
Φλοίσβος	Γ	41	75
Χάικος	Γ	60	112
Αλεξάνδρειο	Δ	16	32
Πλάζα	Δ	20	40
Αύρα	E	7	16
Γεώργιος	E	7	16
Κούκης	E	8	16
Νεβάδα	E	12	26
Πατίστα	E	8	16
Φωτεινή	Γ	27	48
Πανόραμα	Γ	19	37
ΣΥΝΟΛΟ		1004	1904

Συνεπώς τα ξενοδοχεία στο Δήμο Καλαμάτας ανέρχονται στα 23, τα δωμάτια στα 1004 και οι κλίνες στις 1904. Ακόμη υπάρχουν και ενοικιαζόμενα δωμάτια που ανέρχονται στα 48.

18.3.3 Ενοικιαζόμενα δωμάτια

Πιο αναλυτικά φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί:

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ		
ΠΕΡΙΟΧΗ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΩΜΑΤΙΩΝ
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	A	10
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	B	8
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	B	5
ΒΕΡΓΑ	A	5
ΒΕΡΓΑ	A	5
ΒΕΡΓΑ	A	5
ΒΕΡΓΑ	B	5
ΑΛΜΥΡΟΣ	B	5
ΣΥΝΟΛΟ		48

18.3.4 Κάμπινγκ

Αρκετοί τουρίστες μπορούν ακόμη να φιλοξενηθούν και στα κάμπινγκ που διαθέτει η Καλαμάτα, όπως :

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΟΝΟΜ/ΜΟ	ΠΕΡΙΟΧΗ
Elite	Hotel Elite	Καλαμάτα
Farre	Φουντέα Παναγιώτα	Βέργα Καλαμάτας
Sea and Sun	Φωτεινάκη Μαρία	Αγ. Σιών Καλαμάτα
Πατίστα	Αφοί Κακαλέτρη	Καλαμάτα

Λιμάνι Καταμάτας

Παραλία Καταμάτας

19. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Στο δήμο της Καλαμάτας, δεν παρατηρούνται ιδιαίτερα προβλήματα σε σχέση με την ρύπανση του περιβάλλοντος.

Ιδιαίτερη όμως προσοχή, πρέπει να δοθεί σε τρεις κυρίως παράγοντες :

α) Στην καθαριότητα των οδών και των κοινόχρηστων χώρων της πόλης, καθώς και στην αποκομιδή των σκουπιδιών από τα δημοτικά διαμερίσματα, γύρω από την πόλη της Καλαμάτας. Δυστυχώς, η κατάσταση η οποία επικρατεί σε πολλά από τα πάρκα της πόλης είναι άθλια (ανατολικό και δυτικό εμπορικό κέντρο) και ενώ θα έπρεπε να αποτελούν πόλους έλξης για τους κατοίκους, αντίθετα με την παρουσία τους απομακρύνουν τον κόσμο από αυτά και αποτελούν εστίες μόλυνσης.

Η αποκομιδή των σκουπιδιών στην πόλη, γίνεται καθημερινά και δεν παρατηρούνται ιδιαίτερα προβλήματα ή παραλείψεις σε αυτό τον τομέα. Πιο τακτικά θα έπρεπε να γίνεται η αποκομιδή στα δημοτικά διαμερίσματα και κυρίως τα παραθαλάσσια, αυτά που τους καλοκαιρινούς μήνες παρουσιάζουν ιδιαίτερα αυξημένη κίνηση.

β) Ο δήμος της Καλαμάτας στηρίζει πολλά στη θάλασσά του. Αυτό σημαίνει πως πρέπει να την διατηρεί όσο είναι δυνατό σε καλύτερη κατάσταση. Πράγματι, με το κέντρο βιολογικού καθαρισμού που υπάρχει στην πόλη της Καλαμάτας και με το οποίο είναι συνδεδεμένη ολόκληρη σχεδόν η πόλη, έχει γίνει ένα μεγάλο βήμα προς την κατεύθυνση της καθαρότερης θάλασσας. Πρέπει όμως να γίνουν προσπάθειες ώστε να συνδεθούν με το δίκτυο βιολογικού καθαρισμού και όλα τα δημοτικά διαμερίσματα γιατί δυστυχώς περιοχές όπως ο Αλμυρός και η Μ. Μαντίνεια παρουσιάζονται ιδιαίτερα βεβαρημένες σε σχέση με την μόλυνση της θάλασσας κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες όταν και δέχονται πολλούς επισκέπτες. Θα πρέπει ακόμα να υπάρχει αυστηρότερος έλεγχος στις βιοτεχνίες και στα ελαιοτριβεία της περιοχής γιατί με τα απόβλητά τους μολύνουν τα ποτάμια και τη θάλασσα.

γ) Στο δήμο της Καλαμάτας, ανήκει και ένα μεγάλο μέρος του ορεινού όγκου του Ταΰγету, ο οποίος είναι γεμάτος με πανέμορφα πυκνά δάση, τα οποία ως γνωστόν κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες κινδυνεύουν ιδιαίτερα από τις φωτιές. Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προτεραιότητα στον τομέα της προστασίας των δασών και να υπάρχει επαρκής φύλαξη και έγκαιρη αντιμετώπιση των πιθανών κινδύνων που θα υπάρξουν στα δάση του Ταΰγету, έτσι ώστε ο Ταΰγετος να εξακολουθεί να αποτελεί πόλο έλξης πολλών επισκεπτών που αγαπούν το δάσος και το βουνό.

20. ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Από όλα αυτά που είδαμε στα επιμέρους τμήματα της εργασίας, μπορούμε γενικά να πούμε για τον Δήμο Καλαμάτας, πως είναι ένας Δήμος με μεγάλες προοπτικές ανάπτυξης, ο οποίος όμως δεν έχει καταφέρει ακόμα να παρουσιάσει και να αξιοποιήσει αυτές τις προοπτικές στο βαθμό και στο επίπεδο που θα έπρεπε και που του επιτρέπουν οι δυνατότητές του.

Δεν μπορούμε βέβαια να αγνοήσουμε το γεγονός, πως τις τελευταίες δύο δεκαετίες έχουν γίνει σημαντικά βήματα προόδου στην πόλη της Καλαμάτας, αλλά και ευρύτερα στο Δήμο Καλαμάτας τα οποία έχουν επηρεάσει κατά πολύ τον τρόπο ζωής των κατοίκων.

Δεν πρέπει ακόμα να ξεχνάμε ένα σπουδαίο γεγονός που επηρέασε σε άλλους τομείς θετικά και σε άλλους αρνητικά, πέρα από την δραματική του πλευρά, την ζωή και την μορφή της πόλης της Καλαμάτας. Τον σεισμό της 13^{ης} Σεπτεμβρίου 1986. Παρά τις τρομερές καταστροφές που προκάλεσε και τις δεκάδες των ανθρώπινων θυμάτων, είχε σαν αποτέλεσμα το χτίσιμο της πόλης από την αρχή σχεδόν σε ορισμένες περιοχές της, έτσι ώστε να δημιουργηθεί μια σύγχρονη πόλη και από πλευράς ρυμοτομικού σχεδιασμού αλλά και από πλευράς κατοικιών.

Νέες περιοχές αξιοποιήθηκαν όπου πριν ήταν τελείως αναξιοποίητες και η δημιουργία νέων χώρων (π.χ. μαρίνα Καλαμάτας), έδωσε αξία σε αυτές τις περιοχές.

Σε αυτό βοήθησε ακόμα και η επέκταση του σχεδίου πόλης καθώς μπήκαν σε αυτό μεγαλύτερα τμήματα και έτσι κατοικήθηκαν περιοχές με σωστό σχεδιασμό και μεγάλες προοπτικές.

Πάντως ο Δήμος Καλαμάτας σε συνεργασία με την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Μεσσηνίας και την Ελληνική κυβέρνηση, προσπαθεί να βελτιώσει το επίπεδο ζωής των κατοίκων του Δήμου.

Ειδικότερα μπορούμε να συμπεράνουμε τα εξής :

Α. Το προσωπικό του Δήμου Καλαμάτας είναι αρκετό σε αριθμό προσώπων , αλλά δεν είναι εξειδικευμένο πάνω σε θέματα Τοπικής Αυτοδιοίκησης με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα στις σχέσεις με τους δημότες.

Β. Από τους δημότες του Δήμου Καλαμάτας το μεγαλύτερο ποσοστό ασχολείται στον τριτογενή τομέα (55,46%), το 28,76% ασχολείται στον δευτερογενή τομέα και

μόνο το 4,46% με τον πρωτογενή τομέα. Σημαντικό πάντων είναι, το πρόβλημα της ανεργίας που φτάνει το 11,32%.

Γ. Στο χώρο της παιδείας η κατάσταση είναι αρκετά ικανοποιητική σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια), καθώς υπάρχει επάρκεια σχολικών μονάδων και προσωπικού για να καλύψει τις ανάγκες που υπάρχουν. Η ύπαρξη του Τ.Ε.Ι. και η προοπτική ίδρυσης πανεπιστημιακής σχολής δίνουν μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης για την πόλη.

Δ. Στον αθλητισμό, υπάρχουν πολλές εναλλακτικές λύσεις για όσους αγαπούν τον αθλητισμό και θέλουν να ασχοληθούν μαζί του, είτε ερασιτεχνικά είτε επαγγελματικά. Η ύπαρξη επαρκών αθλητικών εγκαταστάσεων βοηθά στην κατεύθυνση αυτή.

Ε. Στο χώρο της υγείας, η ίδρυση του νέου Γενικού Νομαρχιακού Νοσοκομείου Καλαμάτας, είναι ένα σημαντικό βήμα για την βελτίωση της υγειονομικής περίθαλψης των κατοίκων της περιοχής. Πέρα όμως από αυτό υπάρχει επάρκεια σε εξειδικευμένους γιατρούς οι οποίοι μπορούν να αντιμετωπίσουν διάφορες έφεδρες περιπτώσεις.

ΣΤ. Στο θέμα της ύδρευσης, υπάρχουν αρκετά προβλήματα λόγω της παλαιότητας του δικτύου, αλλά και του είδους των σωλήνων αλλά και της όχι πλήρους κάλυψης με το δίκτυο ύδρευσης όλων των περιοχών του δήμου Καλαμάτας.

Ζ. Στο Δήμο Καλαμάτας υπάρχουν πολλά μνημεία τα οποία είναι ενδεικτικά της πολιτιστικής κληρονομιάς του. Θα πρέπει όμως τα μνημεία αυτά να έχουν μεγαλύτερη προβολή, έτσι ώστε να γίνονται πιο γνωστά στο ευρύ κοινό, ντόπιους και επισκέπτες.

Η. Η επικοινωνία της πόλης της Καλαμάτας με την Αθήνα κυρίως, γίνεται τακτικά με λεωφορεία, με τρένα αλλά και με αεροπλάνα, μέσω του αεροδρομίου της . Η συγκοινωνία αυτή είναι επαρκής, αν και σε ορισμένες περιόδους μεγάλης κίνησης χρειάζεται ορισμένη ενίσχυση. Δεν ισχύει όμως το ίδιο και με την συγκοινωνία ορισμένων Δημοτικών Διαμερισμάτων, κυρίως των ορεινών όπου παρατηρείται μικρή συγκοινωνιακή κάλυψη.

Θ. Υπάρχουν αρκετοί χώροι πράσινου, στην πόλη αλλά και στα Δημοτικά Διαμερίσματα οι οποίοι όμως, μπορούμε να πούμε πως , δεν είναι και στην καλύτερη κατάσταση που θα μπορούσαν να είναι. Σε αυτό θα έπρεπε να υπάρξει μεγαλύτερη επιμέλεια από μέρους της Δημοτικής Αρχής.

Ι. Στον πρωτογενή τομέα, έχουμε αποκλειστική σχεδόν ενασχόληση των κατοίκων του Δήμου με τις ελιές και το λάδι, ενώ αντίθετα είναι μηδαμινή η ενασχόληση

τους με άλλου είδους καλλιέργειες. Ανάλογα βέβαια με την μορφολογία του εδάφους και το υψόμετρο οι καλλιέργειες αυτές ποικίλλουν.

Μικρή βέβαια είναι και η ενασχόληση των κατοίκων με την κτηνοτροφία, κυρίως των ορεινών Δημοτικών Διαμερισμάτων και μικρή η ενασχόληση τους με την αλιεία και άλλες ενασχολήσεις στον πρωτογενή τομέα.

Ως αποτέλεσμα της καλλιέργειας της ελιάς, υπάρχουν στην περιοχή αρκετά ελαιοτριβεία, τα καλύπτουν τις ανάγκες του Δήμου. Δυστυχώς δεν υπάρχουν μεγάλες βιομηχανικές μονάδες εκτός του ΚΑΡΕΛΙΑ, ώστε να καλύψουν τις ανάγκες για εργασία, με αποτέλεσμα να υπάρχει μεγάλη ανεργία.

Β΄ ΜΕΡΟΣ

Προτεινόμενα έργα ανάπτυξης

21. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΕΡΓΑ

Από προσωπική μας μελέτη και έρευνα και αφού εμπιστευθήκαμε τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου και συγκεντρώσαμε όλα τα στοιχεία που αφορούν έργα και μελέτες, θεωρούμε ότι για την ανάπτυξη του Δήμου Καλαμάτας απαιτούνται τα παρακάτω προτεινόμενα έργα, τα οποία τα κατανείμαμε ανάλογα με την πηγή πιθανής χρηματοδότησης στις εξής 8 κύριες κατηγορίες:

- A) Έργα Γ'Κ.Π.Σ.
- B) Έργα Ε.Π.Τ.Α.
- Γ) Έργα από Σ.Α.Τ.Α.
- Δ) Έργα από δημοτικούς πόρους
- Ε) Έργα με προγραμματικές συμβάσεις
- ΣΤ) Έργα Ε.Π.Τ.Α. που αφορούν την Δ.Ε.Υ.Α.Κ.
- Ζ) Μελέτες έργων – έρευνες
- Η) Αναπλάσεις – απαλλοτριώσεις

A) Τα έργα του Γ'Κ.Π.Σ., είναι πολύ σημαντικά για την ανάπτυξη του Δήμου Καλαμάτας. Δυστυχώς, δεν έχει ολοκληρωθεί κανένα από αυτά και όχι μόνο δεν έχει ολοκληρωθεί, αλλά στα περισσότερα δεν έχει ωριμάσει η μελέτη τους. Εκτός από την «Ανάπλαση του Ιστορικού Κέντρου Καλαμάτας » προϋπολογισμού 710 εκ. δραχμών, στο οποίο προχωρούν τα έργα στην Γ'Φάση, σε όλα τα υπόλοιπα έργα, που είναι και τα σπουδαιότερα και σημαντικότερα, για την ανάπτυξη και τη βελτίωση της ζωής στην Καλαμάτα και τα οποία καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού από το Γ'Κ.Π.Σ., δεν έχουν προχωρήσει καθόλου ούτε καν έχει ωριμάσει η μελέτη τους. Έτσι βλέπουμε έργα όπως : « Τα Αντιπλυμμυρικά Έργα Θωράκισης της Καλαμάτας και των Δ.Δ.», προϋπολογισμού 2.500 εκ. δραχμών που θα εξασφάλιζαν την αντιπλυμμυρική προστασία της Καλαμάτας και των Δημοτικών Διαμερισμάτων, να καθυστερεί στην εκπόνηση της μελέτης και να μην προχωράν τα έργα καθόλου με συνεχής κινδύνους, για τις παραθαλάσσιες περιοχές της Καλαμάτας και την δημιουργία πολλών προβλημάτων κατά τους χειμερινούς κυρίως μήνες, την « Οργάνωση Οικοτουριστικών Υποδομών στον Ταΰγετο», προϋπολογισμού 2.000 εκ. δραχμών, έργο το οποίο είναι ζωτικής σημασίας για την περιοχή του Ταΰγету και για την προστασία της περιοχής από τον Πτυχιακή εργασία – Τ.Α.Π. Δήμου Καλαμάτας

οικονομικό μαρασμό και την ερήμωση, να μην έχει γίνει ούτε η μελέτη του, την «Κατασκευή Κτιρίων για την Στέγαση Α΄ & Β΄/βαθμιας Εκπαίδευσης», προϋπολογισμού 1.500 εκ. δραχμών, που θα έδινε λύσεις σε στεγαστικά προβλήματα της Α΄Βάθμιας και Β΄Βάθμιας Εκπαίδευσης με την κατασκευή νέων σχολείων, την «Κατασκευή Υπογείου Γκαράζ Αυτοκινήτων και Χώρου Καταφυγής σε Περίπτωση έκτακτης ανάγκης», προϋπολογισμού 1.250 εκ. δραχμών, το οποίο θα έδινε λύσεις στο οξύ πρόβλημα της στάθμευσης των αυτοκινήτων στο κέντρο της πόλης και θα έφερνε και ορισμένα έσοδα από την εκμετάλλευσή του στο Δήμο, αλλά και θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί σε έκτακτες περιπτώσεις, ως χώρος καταφυγής. Σε κανένα από αυτά τα πολύ σπουδαία έργα του Γ΄ Κ.Π.Σ. δεν έχει ωριμάσει ακόμη η μελέτη του, αλλά και σε άλλα μικρότερα πάλι δεν έχει προχωρήσει καμία διαδικασία, όπως στα έργα « Κατασκευή οδού Βασιλέως Γεωργίου από οδό Φαρών έως οδό Ηρώων » προϋπολογισμού 425 εκ. δραχμών, «Επισκευή κα διαρύθμιση διατηρητέου κτιρίου Κατσουλέα», προϋπολογισμού 280 εκ. δραχμών, « Κατασκευή υδατοδεξαμενών άρδευσης και ύδρευσης Δημοτικών Διαμερισμάτων», προϋπολογισμού 250 εκ. δραχμών και «Πολεοδομική Μελέτη Τουριστικής Ζώνης Καλαμάτας», προϋπολογισμού 100 εκ. δραχμές.

Β) Από τα έργα Ε.Π.Τ.Α. Δήμου Καλαμάτας έδρας και Δημοτικών Διαμερισμάτων, αρκετά έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται στο στάδιο τελικής φάσης, κυρίως έργα τα οποία αφορούν την οδοποιία της Καλαμάτας και των Δημοτικών Διαμερισμάτων. Τα περισσότερα από αυτά τα έργα που έχουν ολοκληρωθεί, είναι μικρού προϋπολογισμού, όπως η «Βελτίωση Οδοποιίας στη Βέργα», προϋπολογισμού 90 εκ. δραχμών ή η « Διάνοιξη και Κατασκευή Δρόμων στην Ανατολική Παραλία», προϋπολογισμού 73 εκ. δραχμών, «Βελτίωση οδοποιίας Καλαμάτας », προϋπολογισμού 60 εκ. δραχμών, « Υδροδότηση Οικισμού Κάτω Βέργας », προϋπολογισμού 65 εκ. δραχμών, ή « Βελτίωση δρόμων από Εθνική Οδό έως Σπερχογεία», προϋπολογισμού 15 εκ. δραχμών, ή « Βελτίωση δρόμου από Εθνική Οδό έως Αντικάλαμο», προϋπολογισμού 15 εκ. δραχμών. Σε άλλα όμως έργα δεν έχει γίνει καν η μελέτη, ή βρίσκεται σε μη ώριμο στάδιο όπως η «Επισκευή Διατηρητέων Κτιρίων », προϋπολογισμού 344 εκ. δραχμών, που είναι και το έργο με το μεγαλύτερο προϋπολογισμό και από το οποίο δεν έχει γίνει καν η μελέτη, ή η «Κατασκευή Συμπλέγματος Δρόμων στα Γιαννιτσιάνικα», προϋπολογισμού 240 εκ. δραχμών, όπου η μελέτη είναι ημιτελής, η « Κατασκευή τμήματος Νοτίου

Περιφερειακού Δρόμου Δυτικής Γειτονιάς και Συμπλέγματος Δευτερευόντων Δρόμων », προϋπολογισμού 131 εκ. δραχμών και δεν έχει γίνει ακόμη η μελέτη τους.

Το έργο « Διαμόρφωση και Εξοπλισμός Πλατείας Φραγκόλιμνας », προϋπολογισμού 112 εκ. δραχμών, βρίσκεται σε αρχικό στάδιο καθώς έχουν απορροφηθεί μόνο 18 εκ. δραχμές. Ενώ το έργο «Διαμόρφωση Τμήματος Νέου Νεκροταφείου Καλαμάτας Α΄ Φάση», προϋπολογισμού 50 εκ. δραχμών, έχει ανατεθεί η μελέτη στην Α.Δ.Ε.Κ.

Άλλωστε, από το σύνολο του προϋπολογισμού που ανέρχεται σε 1.397.476.400 δραχμές, έχουν απορροφηθεί μόνο τα 244.000.000 δραχμές και αυτό δείχνει τους αργούς ρυθμούς με τους οποίους προχωρούν η ολοκλήρωση των έργων από το Ε.Π.Τ.Α.

Γ) Τα έργα από Σ.Α.Τ.Α. έχουν όλα ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε τελικό στάδιο όπως η «Επισκευή και Συντήρηση Κυκλοφοριακής Σήμανσης», προϋπολογισμού 20 εκ. που έχει ολοκληρωθεί, η « Διαμόρφωση Νησίδας Νέας Εισόδου και Κόμβου Ασπροχώματος», προϋπολογισμού 20 εκ. δραχμών που έχει ολοκληρωθεί, οι «Τσιμεντοστρώσεις Εσωτερικού Οδικού Δικτύου Δημοτικού Διαμερίσματος Αλαγονίας», προϋπολογισμού 10 εκ. δραχμών, το οποίο έχει ολοκληρωθεί με απορρόφηση 12,5 εκ. δραχμές και η «Κατασκευή Γηπέδου Μπάσκετ Δ.Δ. Αρτεμής», προϋπολογισμού 12 εκ. δραχμών. Για την «Συμπλήρωση και Συντήρηση Πρασίνου», προϋπολογισμού 40 εκ. δραχμών, έχουν απορροφηθεί τα 35 από τα 40 εκατομμύρια του προϋπολογισμού και έτσι βρίσκεται σε τελικό στάδιο.

Μόνο για την «Κατασκευή Γηπέδου Ποδοσφαίρου Δημοτικού Διαμερίσματος Βέργας», προϋπολογισμού 20 εκ. δραχμών και δεν έχει γίνει ακόμη μελέτη, ενώ για την « Ανάπλαση Αλσουλίου Βέργας», έχει εγκριθεί και ολοκληρωθεί η μελέτη, αλλά δεν έχει ξεκινήσει ακόμα η εκτέλεση.

Δ) Τα έργα από Δημοτικούς πόρους, άλλα βρίσκονται σε ολοκληρωμένο στάδιο, όπως η «Κατασκευή Δρόμου από Πηγές έως Άγιοι Απόστολοι», προϋπολογισμού 30 εκ. δραχμών, ή ο «Καθαρισμός Ελεύθερων Χώρων και Ακτών», προϋπολογισμού 50 εκ.δραχμών που βρίσκεται σε τελικό στάδιο με απορρόφηση 40 εκ. δραχμών και σε άλλα δεν έχει γίνει ακόμη ούτε η μελέτη. Όπως στο έργο « Ανάπτυξη και Προσαρμογή στις Μεσογειακές Συνθήκες ενός Ολοκληρωμένου Συστήματος Συλλογής και Ανακύκλωσης Απορριμμάτων», προϋπολογισμού 22 εκ. δραχμών και « Κατασκευή Δικτύου Άρδευσης Σπερχογείας », προϋπολογισμού 16 εκ. δραχμών.

Σε κάποια άλλα έργα έχει ολοκληρωθεί και εγκριθεί η μελέτη αλλά δεν έχουν ακόμα προχωρήσει, όπως « Η Προμήθεια Λουπού Κεφαλαιακού Εξοπλισμού Εργαλείων και Μέσων Οργάνωσης Συνεργειών Δήμου (απορριμματοφόρα αυτοκίνητα κ.λ.π.)», προϋπολογισμού 30εκ. δραχμών και η «Προμήθεια ενός Μικρού Καλαθοφόρου», προϋπολογισμού 20 εκ. δραχμών.

Ε) Από τα έργα με προγραμματικές συμβάσεις, σε κάποια έχει ολοκληρωθεί και εγκριθεί η μελέτη και βρίσκονται στο στάδιο της δημοπράτησης όπως οι «Πολεοδομικές Εργασίες στο Κέντρο της Πόλης», προϋπολογισμού 500 εκ. δραχμών και η «Πολεοδομικές Εργασίες Ανατολικής και Δυτικής Παραλιακής Ζώνης», προϋπολογισμού 302 εκ. δραχμών, χωρίς όμως να έχει γίνει ακόμα η δημοπράτησή τους. Το έργο « Κατασκευή Πάρκου Κυκλοφοριακής Αγωγής», προϋπολογισμού 50 εκ. δραχμών, βρίσκεται σε αρχικό στάδιο, με απορρόφηση 20 εκ. δραχμών.

Σε άλλα μικρότερα , που αφορούν κυρίως έργα υποδομής σε γήπεδα ή αθλητικούς χώρους, όπως η « Κατασκευή Αθλητικού Κέντρου Δυτικής Παραλίας», προϋπολογισμού 120 εκ. δραχμών ή το «Έργα Υποδομής στο Σκοπευτήριο Καλαμάτας», προϋπολογισμού 72 εκ. δραχμών, δεν έχει γίνει ακόμα η μελέτη τους.

Ένα πολύ σημαντικό έργο η «Κατασκευή Κτιρίου Φοιτητικής Εστίας», προϋπολογισμού 300 εκ. δραχμών, βρισκόταν σε στάδιο τελικής φάσης, έχοντας δαπανηθεί 250 εκ. δραχμές αλλά εγκατέλειψε ο εργολάβος. Το συγκεκριμένο έργο είναι απαραίτητο να ολοκληρωθεί έτσι ώστε να δώσει λύση στο μείζον πρόβλημα της στέγασης των φοιτητών.

Για το έργο « Αποπεράτωση Κτιρίου Πρώην Διοικητηρίου Στρατοπέδου για την Στέγαση του Υπο Ίδρυση Πανεπιστημίου», προϋπολογισμού 70 εκ. δραχμών δεν έχει γίνει ακόμα η μελέτη του, κάτι που δε βοηθάει στην προσπάθεια που γίνεται από μέρος του Δήμου Καλαμάτας για ίδρυση Πανεπιστημιακής Σχολής στην πόλη.

ΣΤ) Από τα έργα Ε.Π.Τ.Α. που αφορούν την Δ.Ε.Υ.Α.Κ., κανένα δεν έχει προχωρήσει αρκετά. Άλλα βρίσκονται σε αρχικό στάδιο όπως το «Δίκτυο Αποχέτευσης Ακαθάρτων στους Υπο Διάνοιξη Δρόμους του Σχ. Πόλης Καλαμάτας», προϋπολογισμού 152 εκ. δραχμών, όπου μόνο τα 30 εκ. έχουν απορροφηθεί, το «Δίκτυο Ύδρευσης στους Υπό Διάνοιξη Δρόμους Σχεδίου Πόλης Καλαμάτας, προϋπολογισμού 60 εκ. δραχμών, που έχουν απορροφηθεί τα 15 εκ., το « Μικροεπεκτάσεις Δικτύου Ύδρευσης την Πόλη και τα

Δημοτικά Διαμερίσματα», προϋπολογισμού 30 εκ. δραχμών όπου έχουν απορροφηθεί μόνο τα 3 εκατομμύρια.

Στα άλλα έργα δεν έχει γίνει ακόμη η μελέτη, όπως η «Υδροδότηση Οικισμού Κουταλά στο Δ.Δ. Καλαμάτας », προϋπολογισμού 23 εκ. δραχμών, το « Έργα Ύδρευσης (ύδρευση Δ.Δ. Δήμου Καλαμάτας», προϋπολογισμού 100 εκ. δραχμών και το έργο « Μικροεπεκτάσεις Δικτύου Αποχέτευσης Ακαθάρτων στο Δήμο και τα Δημοτικά Διαμερίσματα».

Ζ) Από τον πίνακα Μελετών Έργων- Ερευνών, βλέπουμε πως ο περισσότερες μελέτες δεν έχουν προχωρήσει, με αποτέλεσμα τα περισσότερα από τα έργα να μην μπορούν να προχωρήσουν. Η «Μελέτη για την Λειτουργία του TRAM», προϋπολογισμού 10 εκ. δραχμών, η «Μελέτη Ανάπλασης Ιστορικού Κέντρου Καλαμάτας», προϋπολογισμού 12 εκ. δραχμών, που είναι ημιτελής, ή η «Οικονομοτεχνική Μελέτη Λειτουργίας Πάρκινγκ», προϋπολογισμού 2 εκ.δραχμών.

Η σπουδαιότερη από τις μελέτες η « Μελέτη για την Αντιμετώπιση Προβλημάτων Ύδρευσης της Ευρύτερης Περιοχής του Δήμου Καλαμάτας», προϋπολογισμού 150 εκ. δραχμών, δεν έχει προχωρήσει καθόλου.

Κάποιες από τις μελέτες έχουν ολοκληρωθεί όπως η μελέτη « Ανάπλασης Κεντρικής Ζώνης Καλαμάτας (ΕΖΕΣ) », προϋπολογισμού 50 εκ. δραχμών, η « Μελέτη Ανάπλασης Παραλιακής Ζώνης Καλαμάτας», προϋπολογισμού 39 εκ. δραχμών.

Από το σύνολο του προϋπολογισμού για μελέτες που φτάνει τα 385 εκατομμύρια, μόνο τα 8 εκατομμύρια έχουν απορροφηθεί.

Η) Τα σχέδια για Αναπλάσεις – Απαλλοτριώσεις του Δήμου Καλαμάτας βρίσκονται άλλα σε αρχικό στάδιο, έχοντας απορροφήσει ένα μικρό μέρος του προϋπολογισμού τους όπως « Δαπάνες για την Εκτέλεση Βασικών Κοινόχρηστων Πολεοδομικών Έργων της Δυτικής Συνοικίας», προϋπολογισμού 20 εκ. δραχμών, από τα οποία έχουν απορροφηθεί τα 10 εκατομμύρια της Βόρειας και Κεντρικής Συνοικίας, προϋπολογισμού 40 εκ. δραχμών, τα οποία έχουν απορροφηθεί μόνο τα 9,9 εκατομμύρια και της Ανατολικής Παραλίας, που από προϋπολογισμό 30 εκατομμυρίων έχουν απορροφηθεί μόνο τα 9,1 εκατομμύρια δραχμές. Από έργα «Απαλλοτριώσεων για Δημιουργία Χώρων Κοινόχρηστων – Κοινοφελών Χρήσεων για την Δυτική Συνοικία», από προϋπολογισμό 25 εκατομμυρίων έχουν απορροφηθεί τα 3,6 εκατομμύρια. Για την Βόρεια και Κεντρική

Συνουκία, από προϋπολογισμό 40 εκατομμυρίων, έχουν απορροφηθεί τα 7,2 και για την Ανατολική Παραλία, από προϋπολογισμό 25 εκατομμυρίων έχουν απορροφηθεί τα 2,6 εκατομύρια δραχμές.

Από τα άλλα έργα, άλλων περιοχών όπως Γιαννιτσάνικα, Ανατολική Συνουκία, Παναγίτσα, Ακοβίτικα δεν έχει γίνει ακόμη η μελέτη.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 : ΕΡΓΑ Γ' Κ.Π.Σ.

ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ				
Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΠΡ/ΣΜΟΣ (εκ.)	ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΜΕΛΕΤΗΣ	ΠΡΟΟΔΟΣ ΕΡΓΟΥ
1	ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ (Γ' ΦΑΣΗ)	710	ΣΥΝΕΧΟΜΕΝΑ ΕΡΓΑ – ΗΜΙΤΕΛΗΣ ΜΕΛΕΤΗ	Ολοκλήρωση μελέτης – Αναμονή έγκρισης
2	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΟΥ ΒΑΣ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΠΟ ΟΔΟ ΦΑ- ΡΩΝ ΕΩΣ ΟΔΟ ΗΡΩΩΝ	425	ΗΜΙΤΕΛΗΣ ΜΕΛΕΤΗ	Δεν έχει γίνει μελέτη
3	ΕΠΙΣΚΕΥΗ & ΔΙΑΡΥΘΜΙ- ΣΗ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΚΑΤΣΟΥΛΕΑ	280	ΗΜΙΤΕΛΗΣ ΜΕΛΕΤΗ	Ολοκλήρωση μελέτης- Παραμβάσεις στο κτίριο- Αναμονή έγκρισης
4	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΓΚΑΡΑΖ ΑΥΤ/ΤΩΝ & ΧΩΡΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΗΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΑΝΑΓΚΗΣ	1.250	ΗΜΙΤΕΛΗΣ ΜΕΛΕΤΗ	Δεν έχει γίνει μελέτη
5	ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΖΩΝΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	100	ΗΜΙΤΕΛΗΣ ΜΕΛΕΤΗ	Δεν έχει γίνει μελέτη
6	ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΑ ΕΡΓΑ ΘΩΡΑΚΙΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ & ΤΩΝ Δ.Δ.	2.500	ΗΜΙΤΕΛΗΣ ΜΕΛΕΤΗ	Δεν έχει γίνει μελέτη
7	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΥΔΑΤΟ - ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ & ΥΔΡΕΥΣΗΣ Δ.Δ.	250	ΗΜΙΤΕΛΗΣ ΜΕΛΕΤΗ	Δεν έχει γίνει μελέτη
8	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΣΤΟΝ ΤΑΪΤΕΤΟ	2.000	ΗΜΙΤΕΛΗΣ ΜΕΛΕΤΗ	Δεν έχει γίνει μελέτη
9	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΤΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΤΕΓΑΣΗ Α' & Β' ΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ	1.500	ΗΜΙΤΕΛΗΣ ΜΕΛΕΤΗ	Δεν έχει γίνει μελέτη
ΣΥΝΟΛΟ		7.795		

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 : ΕΡΓΑ ΕΠΤΑ

ΕΡΓΑ ΕΠΤΑ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ (ΕΔΡΑΣ ΚΑΙ Δ.Δ.)			
Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΠΡ/ΣΜΟΣ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
1	Διαμόρφωση τμήματος νέου Νεκροταφείου Καλαμάτας (Α΄ ΦΑΣΗ)	50.000.000	Ανάθεση της μελέτης στην Α.Δ.Ε.Κ.
2	Βελτίωση οδοποιίας Καλαμάτας	60.000.000	Βρίσκεται στο στάδιο τελικής φάσης. Έχουν απορροφηθεί τα 54.000.000
3	Υδροδότηση οικισμού Αγ. Ιωάννη Θεολόγου στο Δ.Δ. Αρτεμισίας	5.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
4	Βελτίωση οδού από Εθν. Οδό (Ε.Ο) έως βιολογικό καθαρισμό (Δ.Δ. Ασπροχώματος)	25.000.000	Ολοκλήρωση μελέτης – Αναμονή έγκρισης
5	Βελτίωση δρόμου από Ε.Ο. έως Αντικάλαμο	15.000.000	Ολοκλήρωση έργου- Απορρόφηση 15.000.000
6	Βελτίωση οδοποιίας στη Βέργα	90.000.000	Ολοκλήρωση έργου- Απορρόφηση 22.000.000
7	Υδροδότηση οικισμού Κάτω Βέργας	65.000.000	Βρίσκεται στο στάδιο τελικής φάσης- Απορρόφηση 80.000.000
8	Βελτίωση λειτουργίας του δικτύου Ύδρευσης οικισμού Καρβελίου	7.000.000	Δεν έχει γίνει Μελέτη
9	Βελτίωση δρόμων από Ε.Ο. έως Σπερχογεία	15.000.000	Ολοκλήρωση έργου- Απορρόφηση 15.000.000
10	Διάνοιξη και κατασκευή δρόμων Στην Ανατολική παραλία	73.000.000	Βρίσκεται σε μεσαίο στάδιο- Απορρόφηση 40.000.000
11	Κατασκευή συμπλέγματος δρόμων στις συνοικίες Καλύβια και Πλακωτά Καλαμάτας	40.000.000	Ολοκλήρωση μελέτης – Αναμονή έγκρισης

12	Κατασκευή δρόμων στη συνοικία Αγ. Άννα της Καλαμάτας και Διευθέτηση ομβρίων	55.000.000	Ημιτελής μελέτη
13	Κατασκευή δρόμου σύνδεσης Βορείου περιφερειακού Δυτ. Γειτονιάς με οδό Αθηνών και δευτερεύοντες δρόμοι	65.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
14	Κατασκευή συμπλέγματος δρόμων στα Γιαννιτσάνικα Καλ/τας	244.000.000	Ημιτελής μελέτη
15	Κατασκευή τμήματος νοτίου Περιφερειακού δρόμου Δυτ. Γειτονιάς και συμπλέγματος δευτερευόντων δρόμων	131.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
16	Διαμόρφωση και εξοπλισμός πλατείας Φραγκόλιμνας	112.730.000	Βρίσκεται σε αρχικό στάδιο-Απορρόφηση 18.000.000
17	Επισκευή διατηρητέων κτιρίων	344.746.400	Δεν έχει γίνει μελέτη
ΣΥΝΟΛΟ		1.397.476.400	244.000.000

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 : ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΣΑΤΑ

ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΠΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ(ΕΔΡΑΣ ΚΑΙ Δ.Δ.)			
Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΠΡ/ΣΜΟΣ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
1	Συμπλήρωση και συντήρηση πρασίνου	40.000.000	Βρίσκεται σε τελικό στάδιο – Απορρόφηση 35.000.000
2	Διαμόρφωση νησίδας Νέας Εισόδου και Κόμβου Ασπροχώματος	20.000.000	Ολοκλήρωση έργου- Απορρόφηση 20.000.000
3	Επισκευή και συντήρηση Κυκλοφοριακής σήμανσης	20.000.000	Ολοκλήρωση έργου- Απορρόφηση 20.000.000
4	Τσιμεντοστρώσεις εσωτερικού Οδ. δικτύου (Δ.Δ. Αλαγονίας)	10.000.000	Ολοκλήρωση έργου- Απορρόφηση 12.500.000
5	Κατασκευή γηπέδου μπάσκετ (Δ.Δ. Αρτεμισίας)	12.000.000	Ολοκλήρωση έργου- Απορρόφηση 12.000.000
6	Ανάπλαση αλσουλίου Βέργας	20.000.000	Ολοκλήρωση και έγκριση μελέτης- Δεν έχει ξεκινήσει η εκτέλεση .
7	Κατασκευή γηπέδου ποδοσφαίρου (Δ.Δ. Βέργας)	28.000.000	Δεν έχει γίνει Μελέτη
ΣΥΝΟΛΟ		150.000.000	99.500.000

ΠΙΝΑΚΑΣ 4 : ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

ΕΡΓΑ ΑΠΟ Δ.Π. ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ (ΕΔΡΑΣ ΚΑΙ Δ.Δ.)			
Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΠΡ/ΣΜΟΣ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
1	Καθαρισμός ελεύθερων χώρων και ακτών	50.000.000	Βρίσκεται σε τελικό στάδιο-Απορρόφηση 40.000.000
2	Ανάπτυξη και προσαρμογή στις μεσογειακές συνθήκες ενός ολοκληρωμένου συστήματος συλλογής και ανακύκλωσης απορριμμάτων	21.751.155	Δεν έχει γίνει μελέτη
3	Προμήθεια λουπού κεφαλαιακού εξοπλισμού εργαλείων και μέσων οργάνωσης συνεργείων Δήμου(Απορριματοφόρα Αυτοκίνητα κλπ.)	30.000.000	Ολοκλήρωση και έγκριση μελέτης-Δεν έχει γίνει όμως καμία προμήθεια
4	Προμήθεια ενός μικρού καλαθοφόρου	20.000.000	Ολοκλήρωση και έγκριση μελέτης-Δεν το έχουν πάρει ακόμη
5	Κατασκευή δρόμου από Πηγές έως Αγ. Απόστολοι (Δ.Δ. Πηγών)	30.000.000	Ολοκλήρωση έργου-Απορρόφηση 30.000.000
6	Κατασκευή δικτύου άρδευσης Σπερχογείας 5 χλμ.	16.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
ΣΥΝΟΛΟ		167.751.155	70.000.000

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 : ΕΡΓΑ ΜΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΕΡΓΑ ΜΕ ΠΡΟΓΡ. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ			
A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΠΡ/ΣΜΟΣ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
1	Έργα υποδομής σε γήπεδα ποδοσφαίρου	12.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
2	Έργα υποδομής Αθλητικού Κέντρου Κορδία	16.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
3	Εργασίες στο γήπεδο Γιαννιτσάνικων	28.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
4	Κατασκευή αθλητικού κέντρου Δυτικής πόλης	20.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
5	Κατασκευή αθλητικού κέντρου Δυτικής Παραλίας	120.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
6	Έργα υποδομής στο Σκοπευτήριο Καλαμάτας	72.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
7	Έργα βελτίωσης εγκαταστάσεων Εθνικού Σταδίου	38.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
8	Κατασκευή πάρκου Κυκλοφοριακής αγωγής	50.000.000	Βρίσκεται σε αρχικό στάδιο-απορρόφηση 20.000.000
9	Αποπεράτωση κτιρίου πρώην Διοικητηρίου Στρ/δου για την Στέγαση του υπο ίδρυση πανεπιστημίου	70.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
10	Κατασκευή κτιρίου φοιτητικής εστίας	300.000.000	Βρισκόταν σε στάδιο τελικής φάσης έχοντας δαπανηθεί 250.000.000 αλλά εγκατέλειψε ο εργολάβος
11	Πολεοδομικές εργασίες στο κέντρο της πόλης	500.000.000	Ολοκλήρωση και έγκριση μελέτης-Δημοπρατείται
12	Πολεοδομικές εργασίες Ανατολικής και Δυτικής Παραλιακής ζώνης	302.000.000	Ολοκλήρωση και έγκριση μελέτης-Δημοπρατείται
ΣΥΝΟΛΟ		1.528.000.000	270.000.000

ΠΙΝΑΚΑΣ 6 : ΕΡΓΑ ΕΠΤΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΔΕΥΑΚ

ΕΡΓΑ ΕΠΤΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΔΕΥΑΚ ΤΟΥ Δ. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ			
Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΠΡ/ΣΜΟΣ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
1	Έργα ύδρευσης (ύδρευση Δ.Δ. Δήμου Καλαμάτας)	100.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
2	Μικροεπεκτάσεις δικτύου Ύδρευσης στην πόλη και τα Δ.Δ.	30.000.000	Βρίσκεται σε αρχικό στάδιο-Απορρόφηση 3.000.000
3	Δίκτυο ύδρευσης στους υπο διάνοιξη δρόμους του Σχ. Πόλης Καλαμάτας	60.000.000	Βρίσκεται σε αρχικό στάδιο-Απορρόφηση 15.000.000
4	Υδροδότηση οικισμού Κουταλά στο Δ.Δ. Καλ/τας	23.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
5	Μικροεπεκτάσεις δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων στο Δήμο και τα Δ.Δ.	60.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
6	Δίκτυο αποχέτευσης ακαθάρτων στους υπο διάνοιξη δρόμους του Σχ. Πόλης Καλαμάτας	152.000.000	Βρίσκεται σε αρχικό στάδιο-Απορρόφηση 30.000.000
ΣΥΝΟΛΟ		425.000.000	48.000.000

ΠΙΝΑΚΑΣ 7 : ΜΕΛΕΤΕΣ ΕΡΓΩΝ- ΕΡΕΥΝΕΣ

ΜΕΛΕΤΕΣ ΕΡΓΩΝ – ΕΡΕΥΝΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ			
A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΠΡ/ΣΜΟΣ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
1	Αμοιβή μελέτης ανάπλασης Ιστορικού Κέντρου Καλ/τας	12.000.000	Ημιτελής μελέτη
2	Μελέτη επισκευής διατηρητέου Κτιρίου "Αχιλλειον" (ΕΠΤΑ)	17.000.000	Βρίσκεται σε αρχικό στάδιο- Απορρόφηση 1.000.000
3	Αμοιβή σύνταξης λειτουργικής και τεchnοοικονομικής μελέτης κατασκευής υπογείου γκαράζ αυτ/των και χώρου καταφυγής σε περίπτωση φυσικών καταστροφών (ΕΠΤΑ)	5.000.000	Δεν έχει γίνει Μελέτη
4	Μελέτη οδοποιίας και αποχέτευσης ομβρίων τμήματος περιφερειακού δρόμου από Νέδοντα έως Ε.Ο. Καλαμάτας – Σπάρτης (ΕΠΤΑ)	18.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
5	Μελέτη οδοποιίας και αποχέτευσης ομβρίων τμήματος οδού Βασ. Γεωργίου από σχολικό συγκρότημα Συντ/τος έως Λακωνικής (ΕΠΤΑ)	15.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
6	Μελέτες οδοποιίας και αποχέτευσης ομβρίων συμπλέγματος δρόμου στα Γιαννιτσάνικα (ΕΠΤΑ)	12.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
7	Αμοιβή ολοκλήρωσης της μελέτης επισκευής ενίσχυσης διατηρητέου κτιρίου Κατσουλέα (ΕΠΤΑ)	5.000.000	Ανάθεση μελέτης σε εξωτερικό γραφείο (δεν θα πληρωθεί φέτος)
8	Αμοιβή σύνταξης υψομετρικής μελέτης (ΕΠΤΑ)	5.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
9	Μελέτη για την αντιμετώπιση προβλημάτων ύδρευσης της ευρύτερης Περιοχής του Δήμου Καλαμάτας (ΕΠΤΑ)	150.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
10	Μελέτη διαμόρφωσης τμήματος Νέου Νεκροταφείου Καλαμάτας (Α'ΦΑΣΗ) (ΕΠΤΑ)	8.000.000	Ανάθεση μελέτης στην Α.Δ.Ε.Κ.
11	Αμοιβή μελέτης ανάπλασης παρα-	39.253.687	Ολοκλήρωση μελέτης-

	λιακής ζώνης Καλαμάτας (ΕΖΕΣ)		Αναμονή έγκρισης
12	Αμοιβή μελέτης για την λειτουργική μελέτη ανάπτυξης TRAM κατά μήκος του γραμμικού άξονα κεντρικών λειτουργιών της Καλ/τας και αναδιάρθρωση αστικών συγκοινωνιών (ΕΖΕΣ)	10.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
13	Αμοιβή μελέτης ανάπλασης κεντρικής ζώνης Καλαμάτας (ΕΖΕΣ)	50.000.000	Ολοκλήρωση και έγκριση μελέτης- Δημοπρατήθηκε
14	Αμοιβή μελέτης τροποποίησης Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Καλαμάτας (Δ.Π.)	2.000.000	Ολοκληρώθηκε το έργο - Απορρόφηση 2.000.000
15	Αμοιβή μελέτης "Πολεοδομική μελέτη επέκτασης σχεδίου (Π.Μ.Ε.) στην περιοχή Κηπούπολη Καλαμάτας" (Δ.Π.)	10.000.000	Ολοκλήρωση και έγκριση μελέτης- Έναρξη στο άμεσο μέλλον
16	Αμοιβή μελέτης "Ολοκλήρωση πράξεων εφαρμογής Δήμου Καλαμάτας" (Δ.Π.)	20.000.000	Βρίσκεται σε αρχικό στάδιο- Απορρόφηση 5.000.000
17	Προμελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων για το έργο "Κατασκευή δρόμου Καλαμάτας – Σπάρτης μέσω Νέδοντα" (Δ.Π.)	5.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
18	Αμοιβή οικονομοτεχνική μελέτης λειτουργίας parking (Δ.Π.)	2.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
ΣΥΝΟΛΟ		385.253.678	8.000.000

ΠΙΝΑΚΑΣ 8 : ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ - ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ

ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ – ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ			
Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΠΡ/ΣΜΟΣ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
1	Δαπάνες για τη εκτ/ση βασικών κοιν/στων πολ/κων έργων / Δυτική Συνοικία	20.000.000	Βρίσκεται σε αρχικό στάδιο- Απορρόφηση 10.000.000
2	Δαπάνες για τη εκτ/ση βασικών κοιν/στων πολ/κων έργων / Βόρεια/ Κεντρική Συνοικία	40.000.000	Βρίσκεται σε αρχικό στάδιο- Απορρόφηση 9.930.000
3	Δαπάνες για τη εκτ/ση βασικών κοιν/στων πολ/κων έργων / Ανατ. Παραλία	30.000.000	Βρίσκεται σε αρχικό στάδιο- Απορρόφηση 9.140.000
4	Δαπάνες για τη εκτ/ση βασικών κοιν/στων πολ/κων έργων / Γιαννιτσάνικα	10.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
5	Δαπάνες για τη εκτ/ση βασικών κοιν/στων πολ/κων έργων / Ανατ. Συνοικία	10.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
6	Δαπάνες για τη εκτ/ση βασικών κοιν/στων πολ/κων έργων / Παναγίτσα	5.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
7	Δαπάνες για τη εκτ/ση βασικών κοιν/στων πολ/κων έργων / Ακοβίτικα	5.000.000	Δεν έχει γίνει Μελέτη
8	Απαλ/σεις για την δημ/για χώρων κοιν/στων και κοιν/λων χρήσεων / Δυτ. Συνοικία	25.000.000	Βρίσκεται σε αρχικό στάδιο- Απορρόφηση 3.600.000
9	Απαλ/σεις για την δημ/για χώρων κοιν/στων και κοιν/λων χρήσεων/ Βόρεια/ Κεντρική Συνοικία	40.000.000	Βρίσκεται σε αρχικό στάδιο- Απορρόφηση 7.275.000
10	Απαλ/σεις για την δημ/για χώρων κοιν/στων και κοιν/λων χρήσεων/ Ανατολική Παραλία	25.000.000	Βρίσκεται σε αρχικό στάδιο- Απορρόφηση 2.600.000
11	Απαλ/σεις για την δημ/για χώρων κοιν/στων και κοιν/λων χρήσεων/ Γιαννιτσάνικα	10.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
12	Απαλ/σεις για την δημ/για χώρων κοιν/στων και κοιν/λων	10.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη

	χρήσεων/ Ανατολική Συνουκία		
13	Απαλ/σεις για την δημ/για χώρων κοιν/στων και κοιν/λων χρήσεων/ Παναγίτσα	5.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
14	Απαλ/σεις για την δημ/για χώρων κοιν/στων και κοιν/λων χρήσεων/ Ακοβίτικα	5.000.000	Δεν έχει γίνει μελέτη
ΣΥΝΟΛΟ		240.000.000	42.545.000

22. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από τους παραπάνω πίνακες βλέπουμε πως ο συνολικός προϋπολογισμός των έργων ανέρχεται στα 13.336.481.242 δρχ., ενώ το ποσό που έχει απορροφηθεί είναι μόνο 782.045.000 δρχ.

Από αυτά τα νούμερα μπορούμε να συμπεράνουμε, πως δεν έχουν ακόμα προχωρήσει τα έργα, παρά μόνο ένα μικρό μέρος αυτών. Αυτό δείχνει αδυναμία του Δήμου Καλαμάτας να προχωρήσει στην μελέτη και την υλοποίηση των προγραμματισμένων έργων.

Όσο τα έργα αυτά δεν προχωρούν, τόσο μεγαλώνουν τα προβλήματα που δημιουργούνται στην πόλη. Το κάθε ένα χωριστά έχει την δική του σημασία για το σύνολο του Δήμου Καλαμάτας και των Δημοτικών Διαμερισμάτων και όλα μαζί οδηγούν το Δήμο Καλαμάτας σε ένα καλύτερο μέλλον.

Κάποια όμως από αυτά, είναι ζωτικής σημασίας για την πόλη και πρέπει άμεσα να προχωρήσουν ώστε να βελτιωθούν οι συνθήκες ζωής στην πόλη.

Ένα από αυτά τα πολύ σημαντικά έργα είναι η κατασκευή της φοιτητικής εστίας της πόλης της Καλαμάτας. Αυτή βρίσκεται στο τελευταίο στάδιο της κατασκευής της και είναι κρίμα για μερικές δεκάδες εκατομμύρια να μην έχει λειτουργήσει ακόμα. Από τα τριακόσια εκατομμύρια του προϋπολογισμού της, έχουν εκταμιευτεί τα διακόσια πενήντα και έχουν σταματήσει οι εργασίες λόγω αντιδικίας με τον υπεύθυνο εργολάβο.

Η φοιτητική εστία, είναι ένα πρώτης προτεραιότητας έργο το οποίο πρέπει άμεσα να ολοκληρωθεί, για να υπάρξει μια κάποια λύση στο οξύ πρόβλημα της στέγης των φοιτητών στην Καλαμάτα. Ήδη το πρόβλημα στέγης που υπάρχει είναι έντονο, λόγω της αύξησης των σπουδαστών στο Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, με αποτέλεσμα τα ενοίκια να έχουν φτάσει σε δυσβάσταχτα ύψη για την πλειονότητα των σπουδαστών. Εάν μάλιστα η Καλαμάτα προτίθεται να διεκδικήσει και πανεπιστημιακές σχολές, τότε καταλαβαίνουμε την αναγκαιότητα αυτού του έργου.

Δυστυχώς, τα προβλήματα που δημιουργούνται λόγω της έλλειψης στέγης για τους φοιτητές, έχει ανεβάσει πολύ τις τιμές των ενοικίων, με αποτέλεσμα η πόλη της Καλαμάτας να θεωρείται ακριβή φοιτητική πόλη και να υπάρχει απροθυμία από μέρους των φοιτητών, να έρθουν να σπουδάσουν στο Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, προτιμώντας άλλες πιο φθηνές πόλεις.

Ένα δεύτερο έργο το οποίο έχει μεγάλη σημασία για την πόλη, όχι μόνο χρηστική αλλά και συναισθηματική είναι η δημιουργία του TRAM (ηλεκτρικός τροχιόδρομος).

Το TRAM, είχε εξυπηρετήσει την πόλη της Καλαμάτας για 40 περίπου χρόνια από το 1901 έως το 1940.

Σήμερα, έναν αιώνα μετά τις πρώτες ενέργειες εγκατάστασής του το – διαχρονικό πλέον – TRAM, πρέπει να επαναλειτουργήσει για να εξυπηρετήσει τα μέγιστα και πάλι (αν και για διαφορετικούς λόγους από ότι τότε) την πόλη. Είναι το πιο οικολογικό μέσο μαζικής μεταφοράς, φθηνότερο και με πολλαπλάσια μεταφορική ικανότητα από τα λεωφορεία. Μπορεί να συνδυαστεί ιδανικά με πεζοδρομήσεις και πολεοδομικές αναπλάσεις, έτσι ώστε να δώσει άλλο χρώμα στην πόλη και ιδιαίτερα στην παραλία της Καλαμάτας και να αποτελέσει έναν ακόμα σημαντικό πόλο έλξης επισκεπτών στην Καλαμάτα. Άλλωστε, 400 σημαντικές πόλεις στον κόσμο λειτουργούν, επεκτείνουν και εκσυγχρονίζουν δίκτυα TRAM και άλλες 100 περίπου τα κατασκευάζουν από την αρχή γιατί παλαιότερα - όπως και η Καλαμάτα – τα είχαν καταργήσει.

Δυστυχώς, παρά την κοινή αποδοχή για την αναγκαιότητα αυτού του έργου, μπορούμε να πούμε πως δεν έχει γίνει ακόμα τίποτα προς την υλοποίησή του και την ολοκλήρωσή του.

Ενώ στον προϋπολογισμό του Δήμου, έχουν προβλεφθεί 10 εκατομμύρια δραχμές για την μελέτη της δημιουργίας και της λειτουργίας του TRAM, ακόμα δεν έχει ανατεθεί η μελέτη στους αρμόδιους φορείς και μάλλον δύσκολα θα μπορέσει το έργο αυτό να αρχίσει και να ολοκληρωθεί, στερώντας την πόλη από ένα πολύ σημαντικό έργο που θα την οδηγούσε στο μέλλον.

Από τον πίνακα 8, φαίνεται ακόμα πως υπάρχει δυσχέρεια στον τομέα των απαλλοτριώσεων, που απαιτούνται για να προχωρήσουν κάποια έργα, τα οποία έχουν σχέση με την εκτάλεση κάποιων βασικών κοινόχρηστων και κοινοφελών πολεοδομικών έργων, σε διάφορες συνοικίες της πόλης της Καλαμάτας.

Πρέπει να γίνει συνείδηση όλων, της Δημοτικής Αρχής και των δημοτών, πως ο Δήμος Καλαμάτας δεν περιορίζεται μόνο στο κέντρο της πόλης, αλλά και σε πολλές γειτονιές του Δήμου, στις οποίες κατοικούν το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού και στις οποίες υπάρχουν και τα μεγαλύτερα προβλήματα, τα οποία χρειάζονται άμεσες λύσεις ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής στις περιοχές αυτές.

Δεν επιτρέπεται, γειτονιές οι οποίες έχουν μεγάλη σημασία για τη ζωή της πόλης και οι οποίες σηκώνουν μεγάλο μέρος του πληθυσμού της, να βρίσκονται μακριά από το κέντρο ενδιαφέροντος της Δημοτικής Αρχής.

Τα τελευταία χρόνια, γίνεται μια προσπάθεια σε όλες σχεδόν τις πόλεις της Ελλάδας, οι οποίες έχουν να παρουσιάσουν κάτι από το παρελθόν τους, να προσπαθούν να το διατηρήσουν και να το αναδείξουν ως πόλο έλξης προς τους επισκέπτες. Αυτό έχει συμβεί σε πόλεις όπως τα Γιάννενα (Κάστρο), τα Χανιά (Λιμάνι), η Θεσσαλονίκη (Λαδάδικα), η Αθήνα (Ψυρή) κ.λ.π.

Η Καλαμάτα όμως, παρά το γεγονός ότι έχει να αναδείξει τέτοια περιοχή (Ιστορικό Κέντρο) και παρά το γεγονός ότι ο σεισμός του 1986 έδωσε την δυνατότητα για αρκετές και σημαντικές πολεοδομικές παρεμβάσεις, έχει καθυστερήσει πάρα πολύ στην προσπάθεια ανάδειξης τέτοιων περιοχών.

Τα τελευταία μόλις χρόνια, αρχίζει κάτι να κινείται γύρω από το χώρο του Ιστορικού Κέντρου, κυρίως με προσπάθειες της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, καθώς έχουν αρχίσει να λειτουργούν κάποια καταστήματα τα οποία δίνουν με την παρουσία τους ένα άλλο χρώμα και ζωή σε αυτήν την περιοχή της πόλης. Πρέπει όμως να υπάρξει αυστηρή και έντονη παρουσία από την πλευρά της Δημοτικής Αρχής και των πολεοδομικών υπηρεσιών, ώστε οτιδήποτε γίνεται σε αυτόν το χώρο να πληρεί τις προϋποθέσεις των αρμόδιων υπηρεσιών και να μην είναι αυθαίρετο ώστε να μην αλλοιωθεί το χρώμα και το ύφος της περιοχής.

Έχουν ξεκινήσει κάποια έργα από τον Δήμο για την ανάδειξη και διαμόρφωση του Ιστορικού Κέντρου Καλαμάτας, με πεζοδρομήσεις δρόμων, με την κατασκευή του Μπενάκειου Μουσείου, της πλατείας των Αγίων Αποστόλων και της πλατείας 23^{ης} Μαρτίου. Τα έργα αυτά όμως πρέπει να συνεχιστούν με γοργότερους ρυθμούς, ώστε να ολοκληρωθούν και να παραδοθεί στους δημότες, αλλά και στους επισκέπτες μια ολοκληρωμένη πρόταση.

Ένας άλλος τομέας στον οποίο ο Δήμος Καλαμάτας έχει μείνει πίσω, είναι ο οικοτουριστικός τομέας. Στο Δήμο Καλαμάτας ανήκουν περιοχές του Ταυγέτου οι οποίες διακρίνονται για την φυσική τους ομορφιά και οι οποίες θα μπορούσαν να αποτελέσουν ιδανικούς τόπους οικοτουρισμού.

Ο οικοτουρισμός είναι ένας ιδιαίτερα αναπτυσσόμενος τομέας στην Ελλάδα και περιοχές που τον έχουν αναπτύξει βρίσκονται στο επίκεντρο της τουριστικής κίνησης, ιδιαίτερα κατά τους χειμερινούς μήνες.

Θα μπορούσε δηλαδή και η Καλαμάτα να αποτελεί τόπο προορισμού τουριστών κατά την διάρκεια ολόκληρου του έτους, αφενός τους καλοκαιρινούς μήνες λόγω της θάλασσας που βρέχει το Δήμο Καλαμάτας και που είναι εκ των πραγμάτων φυσικός προορισμός των καλοκαιρινών παραθεριστών, αφετέρου τους χειμερινούς μήνες με τον οικοτουρισμό ή εναλλακτικό τουρισμό σε περιοχές του Ταϊγέτου που προσφέρονται για τον τουρισμό αυτό.

Για να αναπτυχθεί όμως ο τουρισμός αυτός θα πρέπει να γίνουν οι κατάλληλες υποδομές στην περιοχή του Ταϊγέτου, έτσι που και να πληρούν τις προϋποθέσεις και τις απαιτήσεις που θέτουν οι επισκέπτες, αλλά και να μην αλλοιώνουν το φυσικό περιβάλλον και να είναι συμβατές μαζί του.

Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε όλοι πως το μέλλον της Καλαμάτας στηρίζεται κυρίως στον τουρισμό. Πρέπει η Καλαμάτα να εκμεταλλευτεί όλες τις δυνατότητες που της προσφέρει η γεωγραφική της θέση και να μην αφήσει το χρόνο να περάσει χωρίς η Καλαμάτα να κάνει άλματα προς το μέλλον της ανάπτυξης.

Σε αυτήν την προσπάθεια, χρειάζεται να συνεισφέρουν όλοι οι κάτοικοι του Δήμου χωρίς ενδοιασμούς, προκαταλήψεις και μικροπολιτικές σκοπιμότητες ώστε ο Δήμος Καλαμάτας να αντικρύσει ένα καλύτερο μέλλον.

Πηγές δεδομένων – Βιβλιογραφία

- Ε.Σ.Υ.Ε.
- Δήμος Καλαμάτας
- Ν.Α. Μεσσηνίας
- Ε.Β.Ε. Καλαμάτας
- Ε.Γ.Σ. Καλαμάτας
- Δ.Ε.Υ.Α. Καλαμάτας
- Περιφερειακή Διοίκηση Πελοποννήσου
- Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείο Καλαμάτας
- Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση
- Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση